

(1)
PRIMA AESINA SYNODVS
DIOECESANA

A

D. PETRO MATTHÆO
EPISCOPO AESINO

N V N C

S. R. E. CARD. PETRVCCIO

IN SVA CATHEDRALI ECCLESIA

CELEBRATA ANNO M. DC. LXXXIII.

M A C E R A T E .

Typis Heredum Pannelli , & Angeli Antonij Monticelli.
DD. Superiorum Permissu. 1695.

PRIMA AESSINA SYNOBVS
D I O E C E S A N A

A

PETRO MATTHEO
EPISCORO VESINO

M A C

R. R. CARD. PETRACCO

LIBRARY OF THE

Si Videbitur Illustrissimo ; & Reuerendissimo
Domino D. FABRITIO PAVLVTIO Episc.
Maceraten. & Tolent. *Imprimatur* Alexander
Compagnonus Ecclesiæ Cathedr. Maceratæ
Archidiac. Reuifor. Episcop.

Imprimatur.

Didacus Balducci Prothon. Apost. I. V. & Sacr.
Theol. Doct. Cathedr. Macerat. Canonic. Theol.
Illustriss. & Reuerendiss. D. D. Fabritij Paulutij
Episc. Macer. & Tolent. Vic. Gener.

Iacobus Franciscus de Amicis Patritius Macer. I. V.
necnon Phil. ac S. Theol. Doct. S. Offic. Reui-
for , vidit &c. Si placet Reuerendiss. Patri In-
quisitori Anconæ.

Imprimatur.

Fr. Dominicus Franciscus Poggius Sacræ Theolo-
giæ Lector, Prior , & Vicarius Sancti Officij Ma-
ceratę Ordinis Prædicatorum.

2
The following is a list of the
names of the persons who
were present at the
meeting of the
Board of Directors
of the
Company held on
the 1st day of
January, 1900.

Charles H. Smith, President
John A. Smith, Vice President
John A. Smith, Secretary
John A. Smith, Treasurer
John A. Smith, Auditor

The following is a list of the
names of the persons who
were present at the
meeting of the
Board of Directors
of the
Company held on
the 1st day of
January, 1900.

The following is a list of the
names of the persons who
were present at the
meeting of the
Board of Directors
of the
Company held on
the 1st day of
January, 1900.

INDICTIO SYNODI

DIOECESANÆ ÆSINÆ.

PETRVS MATTHÆVS

PETRVCCIVS

Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Æsinus.

Voniam hanc Vineam Domini Sabaoth, quæ est nostra Ecclesia Æsina multiformes satagunt bestię demoliri, quarum incurfus inualuit contra ipsam, vt quotidie pullulent germina vitiorum, & germen bonum nituntur suffocare, & necesse sit diligentiam adesse Cultorum, & nunc euellere, & amputare iam nata, nunc etiam nascituris nociuis grauaminibus proficiendi aditum obserare. Inde siquidem est, quod Nos pro nostri Pastoralis officij munere, tam ad emendanda, quæ digna emendatione videntur, quàm ad promulganda, quæ saluti Fidelium, &
di-

disciplina Ecclesiastica visa fuerint expedire: Vni-
uersum Clerum iuxta Sac. Canonum, & Sac. Conc.
Decreta ad Synodum Diocesanam decreuimus euo-
candum,

Omnibus igitur cuiuscumque ordinis Clericis,
qui Canonum iure, vel Ecclesiasticis Sanctionibus,
vel S. Concilij Decreto, vel Consuetudine, aliaque
ratione Synodo prædictæ interesse debent, sicuti &
Regularibus, qui in Diocesi nostra Beneficia etiam
simplicia obtinent, vel illis inferuiunt nota sit huius-
modi celebratio, & ne aliqua ignorantia excusari
possint, vniuersos, & singulos prædictos per hoc
nostrum Edictum monemus in Domino, eisdemque
sub virtute Sanctæ Obedientiæ, ac sub pœnis Sacr.
Canonum, aliisque arbitrio omninò iubemus, vt præ-
stituta die, quæ erit vigesima sexta sequentis Mensis
Aprilis cum duobus alijs immmediatè sequentibus
de mane ad Synodum prædictam, quam in nostra
Cathedrali Ecclesia Deo dante celebrabimus super-
pelliceis mundis, & alijs requisitis conueniant, vt
ope Dei, atque auxilio communi studio statuatur
ea, & promulgentur, quæ ad Animarum salutem,
Clerique disciplinam, & Diuini Cultus incremen-
tum totiusque Diocesis Reformationem pro tempe-
rum ratione pertinent, & vno ore honorificemus
Deum, & Patrem D. N. I. Christi, qui est benedi-
ctus in secula. Volumus autem, vt hæc Synodi Indi-
ctio affixa, & iuxta solitum publicata Valuis Eccle-

siæ

ſæ Cathedralis in Ciuitate, & Parochialium in Dice-
ceſi perinde omnes, & ſingulos intereſſe habentes
afficiat, ac ſi fuiſſet ſingulis ſigilla tim perſonaliter
intimata .

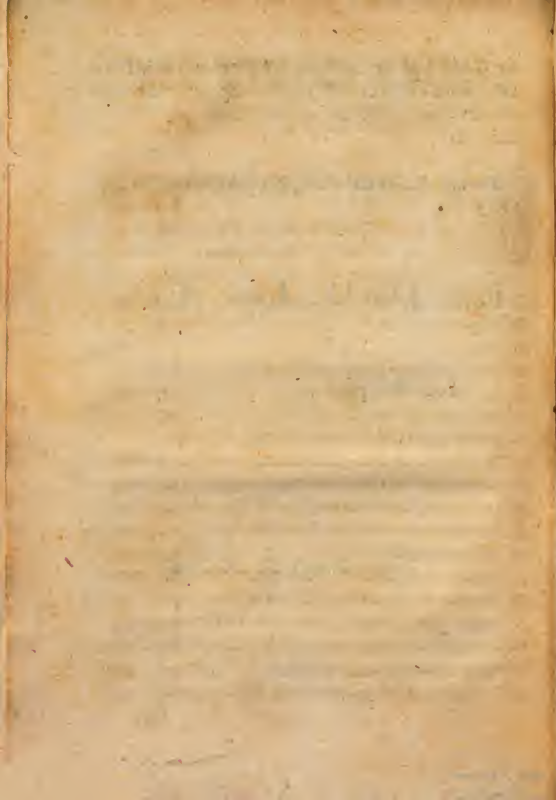
Datum Aſij ex Palatio Episcopali die 1. Februarij
1683. .

Petrus Matthæus Episc. Aſinus.

Loco † Sigilli.

Thomas Ataroffus Notarius Synodi.

IN-

INDEX CAPITVM PRIMAE SYNODI.

D E Fide Catholica, & eius professione.	
Tit. I.	pag. 1.
De Doctrina Christiana. Tit. II.	pag. 3.
De Verbi Dei Prædicatione.	
Tit. III.	pag. 7.
De Hæreticis, & Superstitiosis. Tit. IV.	pag. 12.
De Blasphemis. Tit. V.	pag. 15.
De Libellis Famosis. Tit. VI.	pag. 18.
De Sac. Sanctorum Reliquiis. Tit. VII.	pag. 19.
De Sac. Imaginibus. Tit. VIII.	pag. 19.
De Sac. Ritibus. Tit. IX.	pag. 21.
De Diebus Festis, & Ieiunijs. Tit. X.	pag. 22.
De Sacramentis in genere. Tit. XI.	pag. 27.
De Sacramento Baptismi. Tit. XII.	pag. 29.
De Sacramento Confirmationis. Tit. XIII.	pag. 31.
De Sacramento Eucharistie. Tit. XIV.	pag. 33.
De Sacrificio Miſſæ. Tit. XV.	pag. 41.
De Oratione quadraginta horarum. Tit. XVI.	pag. 47.
De Sacramento Pœnitentiæ. Tit. XVII.	pag. 48.
De Censuris, & Casibus reſervatis. Tit. XVIII.	pag. 54.
De Sacramento extremae Vnctionis. Tit. XIX.	pag. 61.
De Sacramento Ordinis. Tit. XX.	pag. 65.
De Sacramento Matrimonij. Tit. XXI.	pag. 69.

De Sacris Oleis . Tit. XXII.	pag. 72.
De Floris Canoniciis . Tit. XXIII.	pag. 73.
De Priore, & Canoniciis . Tit. XXIV.	pag. 76.
De Indulgentijs . Tit. XXV.	pag. 83.
De Reuerentia Ecclesijs exhibenda . Tit. XXVI.	pag. 84.
De Proceſſionibus . Tit. XXVII.	pag. 91.
De Ecclesijs, & Sacr. Edificijs . Tit. XXVIII.	pag. 94.
De Officio Parochi . Tit. XXIX.	pag. 98.
De Decimis, & Oblationibus . Tit. XXX.	pag. 103.
De Vita, & Honestate Clericorum . Tit. XXXI.	pag. 104.
De Monialibus . Tit. XXXII.	pag. 107.
De Legatis Pijs . Tit. XXXIII.	pag. 131.
De Rebus Ecclesie nō alienandis . Tit. XXXIV.	pag. 133.
De Forma Inuentarij conficiendi . Tit. XXXV.	pag. 137.
De Beneficijs, & illorū collatione . Tit. XXXVI.	pag. 138.
De Foro Iudiciali . Tit. XXXVII.	pag. 140.
De Vicarijs Foraneis . Tit. XXXVIII.	pag. 147.
De Confraternitatibus . Tit. XXXIX.	pag. 149.
De Funeribus, & Exequijs . Tit. XL.	pag. 159.
De Quæstoribus . Tit. XLI.	pag. 162.
De Iudeis, & Cathecumenis . Tit. XLII.	pag. 163.
De Examinatoribus Synodalibus . Tit. XLIII.	pag. 164.
De Iudiciis Synodalibus . Tit. XLIV.	pag. 166.
De Testibus Synodalibus . Tit. XLV.	pag. 166.
De Synodaliū Decretorum obseruantia .	
Tit. XLVI.	pag. 167

INDICE DELL' APPENDICI DEL PRIMO SINODO

<i>Ditto del Santo Officio</i>	<i>pag. 169.</i>
<i>Editto sopra il giocare vicino alle Chiese</i>	<i>pag. 179.</i>
<i>Editto sopra la celebrazione delle Messe</i>	<i>pag. 180.</i>
<i>Editto sopra l'osservanza delle Feste</i>	<i>pag. 185.</i>
<i>Editto sopra l'esposizione delle 40. hore</i>	<i>pag. 189.</i>
<i>Editto per la riverenza dovuta alle Chiese</i>	<i>pag. 192.</i>
<i>Ordini per il mantenimento delle Chiese, Ora- torij, e Cappelle della Città, e Diocesi di Iesi</i>	<i>pag. 196.</i>
<i>Ordini da osservarsi dal Sagrestano nel Sonare le Campane per la buona regola de' Divini Officij</i>	<i>pag. 200.</i>
<i>Cappelle Pontificali alle quali sono tenuti assistere tutti i Sacerdoti del Clero</i>	<i>pag. 205.</i>
<i>Modo e forma d'esigere le Decime da Parrocchia- ni della Diocesi di Iesi</i>	<i>pag. 205.</i>
<i>Forma del giuramento da darsi da Chierici no- minati a Beneficij</i>	<i>pag. 206.</i>
<i>Bolla del B. Pio V. da osservarsi da Medici</i>	<i>pag. 207.</i>
<i>Bolla sopra i Libelli famosi del B. Pio V.</i>	<i>pag. 211.</i>
<i>Bolla sopra l'istessa materia di Greg. XIII.</i>	<i>pag. 216.</i>
	<i>Bolla</i>

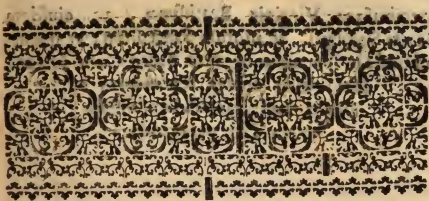
- Bolla di Clem. VIII. sopra le Confraternite* pag. 218.
- Decreti del Concilio di Trento de reb. Ecclos. non alien. & de Decimis* pag. 221. e 223.
- Decreti della Sag. Congregatione de Vesc. e Regol. sopra la remotione dell' abuso dalle Chiese de Riformati, e de Capuccini di Iesi* pag. 224.
- Lettere della Segretaria di Stato sopra la restoratione dell' Imagini dipinte nelle mura, e Cappelle delle pubbliche strade* pag. 225.
- Lettera della S. Congregatione dell' Immunita sopra le Cause delle Vedove, e Pupilli di Iesi* pag. 226.
- Decreto sopra la cassa de Patrimonij degli Ordinandi in efecutione della lettera della S. Congreg. del Buon Governo* pag. 229.
- Lettere delle Sag. Congregat. de Vesc. e Regol. e del Conc. sopra i Predicatori* pag. 230. e 232.
- Decreti della Sag. Congregatione de Riti sopra i funerali* pag. 235.
- Decreto della S. Congreg. de Vesc. sopra le Conuerse de Monasterij di Iesi* pag. 237.
- Catalogo delle Suspensioni che s' incorrono ipso iure* pag. 238.
- Propositioni dannate da Alessandro VII.* pag. 242.
- Propositioni dannate da Innocenzo XI.* pag. 248.

Errata grauiora , quæ in impres- sione primæ Synodi irrepererunt, eorumquè correctiones.

Numerus paginar.	Numerus versuum.	ERRORES.	CORRECTIONES.
9	15	iusta	iuxta
11	8	Ordinatis	Ordinarijs
16	6	immemor	immemores
	7	fatigata	fatigati
20	26	obscœnis	obscœnis, vel immodestis
26	21	approbandam	approbanda
35	14	valeant	valeat
37	26	sistunt	assistant
39	24	constituitur	construitur
43	16	triplici	tripli
46	25	sed in	sed inclusa in
	26	inclusa clauē	clauē
47	9	veterum	veterem
91	1	remotionem	remotiorem
107	24	Psalmus	Psalmum
150	28	1605. 24.	1604. 29.

Etiam gratia, que in imperio
 hunc puerum synochitum
 committit et ceteros

ANNO	GRATIA	GRATIA	GRATIA
1510	1510	1510	1510
1511	1511	1511	1511
1512	1512	1512	1512
1513	1513	1513	1513
1514	1514	1514	1514
1515	1515	1515	1515
1516	1516	1516	1516
1517	1517	1517	1517
1518	1518	1518	1518
1519	1519	1519	1519
1520	1520	1520	1520
1521	1521	1521	1521
1522	1522	1522	1522
1523	1523	1523	1523
1524	1524	1524	1524
1525	1525	1525	1525
1526	1526	1526	1526
1527	1527	1527	1527
1528	1528	1528	1528
1529	1529	1529	1529
1530	1530	1530	1530

DECRETVM DE APERITIONE SYNODI.

N Nomine Sanctissimæ Trinitatis Patris , & Filij , & Spiritus Sancti Amen . Nos Petrus Marthæus Petruccius Dei , & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Æsinus . Ad Dei Omnipotentis , ac Beatissimæ Virginis Dei Matris , & Sancti Septimij Patroni laudem , nostram Dioecesanam Synodum incipimus . Faxit idem Omnipotens Deus pro sua misericordia ,
pre-

precibusque Virginis Beatissimæ, ac eiusdem
Sancti Septimij, & aliorum Sanctorum, ut quem-
admodum speramus ex hoc Sacro Cætu lumen,
& spiritum omnes reportemus ad
officia nostra secundum volun-
tatem Dei peragenda.

De Fide Catholica, & eius Professione. Titulus I.

I Astoribus Animarum vehementiùs elaborandum esse, vt catholicæ Fidei soliditas in Gregibus eorum curę commissis summoperè vigeat; haudquaquam negare poterit, quicumque ponderauerit præclara illa Apostoli axiomata, *Sine fide impossibile est placere Deo: & , Iustus ex fide viuit: & Accedentem ad Deum oportet credere.* Hebr. c. 11. Rom. c. 1. Hebr. l. c. Cùm igitur nisi accedant ad Deum, & nisi ex fide viuant, Deoque placeant Animæ, ineuitabilis sit earum interitus; cùmquæ eas Deo placentes viuifica Fides adducat ad Deum; idcirco Virtus hæc tali fouenda est firmitate, vt potius mori, quàm eandem abnegare velimus. Ideo Nos vestigia Eminentiss. Nostri Antecessoris sequuti tale studium in Fide promouenda, quale rei grauitas exigit, adhibere satagimus, & hæc addenda censemus.

2 Nemini, etiam Regulari, ne in sui quidem Ordinis Ecclesia concionari permissum sit, nisi facta priùs Fidei professione ad formam editam per Pium IV. coram Nobis, vel nostro Generali Vicario: vbi

verò id semel præstiterit; ob eandem causam non iterare indulgemus. Quòd si id neglexerint; nihil eis suffragetur a Nobis impertita concionandi facultas, neque satis sit illis, hanc Professionem extra nostram Ciuitatem, Diocesimue emisisse. Hoc idem a Confessarijs requirimus, quibuscumque præcipientes, vt vel in præsentì Synodo, vel infra mensem id peragât: aliàs non audeant confessiones excipere.

3 Totum id de Prælati Regularibus Nobis subditis, de Confessarijs, Vicarijs foraneis, Procuratoribus fiscalibus, Cancellarijs Curia Episcopalis, Lectoribus publicis, Medicis, Chirurgis cum alijs in præcedenti Synodo contentis, cautum sit: qui omnes, nisi quantò citiùs apud Nos, vel Vicarium nostrum Generalem ex eiusdem pontificia formulæ præscripta ratione Fidei professionem præstiterint; eorum officijs, & exercitio interdicti censeantur, vsquedù dictâ professionem perfecerint: quæ omnia in speciali libro in Cancellaria nostra, cui titulus erit *Registrum Professionum fidei*, adnotentur. At verò nemo ex prædictis in posterum exercitium eorum incipiat, nisi priùs Fidei professione præfato modo emissâ.

4 Monemus insuper Medicos ad docendum coram Nobis se præstitisse iuramentum ad formam Bullæ B. Pij V. sub die 11. Martij 1566. editæ: aliàs iurent coram Nobis de obseruando contenta in dictâ Bulla iuxta eius tenorem.

De Doctrina Christiana.

3

Titulus II.

1 **A**D Ecclesiam Parochialem priùs Parochi, cæteri deinde adsint Presbyteri, & Clerici, nec non Seculares, quibus filiorum pariter cura suorum incumbit. Hos omnes in Domino monemus, obsecramus, & respectiue præfatis Parochis strictè præcipimus, ne erubescant statis diebus, & horis accedere.

2 Et vt faciliùs pernicioso huius Doctrinæ ignorantia malo occurratur; eisdem Animarum Curatis mandamus, vt die festo, vel intra Missarum solennia, vel in Vesperis (si frequentior tunc Fideiũ multitudo in Ecclesia præsens aderit) clara voce, disertisq; adeo, & distinctis verbis, vt ab omnibus rectè percipiantur, modò vnum, modò alterum ex ijs præcipue Christianæ Doctrinæ capitibus recitent, vniuersis qui aderunt, eadem verba, quibus ipsi præbunt, repetentibus.

3 Omnibus insuper, & singulis Animarum Rectores, & Curatis, cæterisque Confessarijs, siue Secularibus, siue Regularibus in virtute sanctæ obedientia præcipimus; vt antequàm confessiones audiât, faciant vt Poenitentes (quos rectè ista scire ipsi non nouerint) Orationem Dominicalem, Angelicam Salutationem, Symbolum fidei, & Decalogum recitët;

quarum rerum si quos ignaros adinuenerint; erudire non negligant:& meminerint eorum, quæ in Synodo Eminentiss. D. Card. Cybo Tit. 2. n.9. statuta fuere.

4 Insuper quoniam non satis est prædicta scire memoriter, nisi aliqua cognitio de præcipuis christianæ Fidei mysterijs possideatur, & explicitè SS. Trinitatis, & Incarnationis D. N. IESV Christi mysterium, Deumquè redditorem præmij, vel poenæ a quolibet Christicola sciri necesse sit, vt absolutionis sit capax; idcirco strictè mandamus cuicumque Cōfessario, vt hominum, vel mulierum (quos ipse nescit an hæc nouerint) confessionem excepturus, vnumquemq; interroget, An sciat, quid sit mysterium SS. Trinitatis? quis IESVS Christus? quid Paradisus, & Infernus? aliaquè ad hæc spectantia. Quòd si (vt persæpè contingit in rudioribus) responsa audiat a veritate aberrantia; nullatenus absolutionis munus impertiat, nisi priùs horum veritatem mysteriorum ignaros edoceat. Eiusdem munus erit Confessarij, aliquam addere simpliciter, breuiterquè notitiam quoad diuinum Eucharistiæ Mysterium, & quoad partes Poenitentiae, vt validum sit Sacramentum. Caueant, ne hæc omittant Confessarij: negligentes enim æterno Iudici rationem huiuscemodi omissionis reddituros esse, iterum iterumquè monemus.

5 Parochis autem, quibus tam seriò a sacrosancta Tridentina Synodo officium christianam edocendi Doctrinam impositum est, addimus, quòd Si quis

5
nostris non obtemperare præceptis ausus fuerit, & absque iusta causa Pueros, Puellasquæ quolibet Dominico die, & secundis Ferijs Resurrectionis, & Pentecostes, christianis præceptis imbuere neglexerit; pecuniaria pœna a Nobis, vel Nostro Vicario taxanda, in piosquæ vsus eroganda, punietur, leuiori pro prima vice; at secunda, & tertia vice grauiori. Quòd si quatuor continuis vicibus, vel octo interpolatis in anno sine iusta causa a Nobis, vel Vicario nostro approbanda, ministerio huic satisfacere contempserint; ipso facto suspensionem a Diuinis Nobis reseruata incurrant.

6 Sciant quoq; Confessarij, Parentes, qui neq; ipsi per se (si huic apti sint muneri) Filios ea, quæ ad salutem sunt necessaria, edocent; neq; per alios, neq; eos in Ecclesiam, vbi possint erudiri, mittere fatagunt; in peccato mortali vitam trahere, & nisi eos huius pœniteat sceleris, absolutionis esse incapaces. Quapropter Parentes, Tutoresue tantę obligationis Confessarij reddant certiores, atque interrogent eos, An huic suę satisfaciant obligationi: & aliàs monitos, emendationemq; detrectantes nequaquam absoluât. Insuper Parochi, si quempiam, cui Pueros educandi incūbit cura, in hoc incurium inuenerint; Nobis detegere festinent: vt tam graui malo remedia adhibere possimus.

7 Sacerdotes, qui in aliquibus ruralibus Missam celebrant Ecclesijs qualicumque per annum festiuo die;

dic; rusticis, ouiumquè pastoribus, qui Missam ibi audientes ad Ecclesias Parochiales non accedunt, Doctrinæ christianæ dilucidant dogmata, & de pertinentibus ad salutem eos erudire non negligant. Quòd si hoc tam necessarium pietatis officium, & misericordiæ opus omiserint; nostrum erit eos paternè, grauitèrquè corripere.

8 Concionatores diuinam vltionem enuncient tum Patribusfamilias, tum Dominis, qui (nulla, aut nimis parua adhibita diligentia) omnem rationem non ineunt, vt sui liberi, famuliquè christianam Doctrinam addiscant: his verò, quos in famulatu habèt, festiuis saltem diebus tantùm vacui temporis indulgeant, & concedant, quo in Ecclesias, vbi Doctrina Christiana traditur, conuenire possint. Quolibet mense publicentur Indulgentiæ concessæ Societati Doctrinæ Christianæ in Congregatione, quæ ad sancti huius operis incrementum fieri debebit. Vtquè Pueri, & Puellæ frequentius accedant ad percipiendas debitas eruditiones tempore, quo in Fidei rudimentis instruuntur; debeant Parochi tradere notulã Officialibus Doctrinæ Christianæ cum nominibus dictorum Puerorum, ac Puellarũ, ex qua percipi possint negligentes, Parentesquè moneri, vt eosdem compellant ad spirituale pabulum assumendum.

9 Itaque, ne ex Operariorum culpa tam pium, ac salubre ministerium retardetur; strictè præcipimus, vt omnes Clerici in minoribus Ordinibus constituti

opus

opus suum sedulò præstent, vt Pueri benè compositi
interfint. Diaconi verò, & Subdiaconi præsto sint
Parochis, & Doctrinam Christianam a Nobis tradi-
tam ad litteram Pueros doceant: sciantquè ad supe-
riores Ordines non esse per Nos promouendos, si ta-
le opus (de cuius exercitio per fidem Parochi iuratã
certiores Nos reddi volumus) neglexerint. Ludi au-
tem Magistri ad Ecclesiam pariter accedant, vt suos
Discipulos, quos negligentes, & inobedientes super
hoc reppererint, redarguant, & obediens reddant,
& opus suum præstare non recusent. Cumquè omnis
labor suum optet præmium, volumus in qualibet Pa-
rochia, vigore Apostolicę facultatis Nobis concessę,
Sodalitates erigi, vt spirituales Indulgentias lucren-
tur, & Confratres in præcipuo libro a Parocho de-
scribi, & quotannis Officiales, videlicet Priorem, &
duos Magistros pro Maribus, Priorissam, & duas Ma-
gistras pro Puellis eligi, a quibus seiunctim erudian-
tur, vt magis glorificetur vnus Deus, & Pater om-
nium, qui est super omnes, & per omnia, & in omni-
bus nobis.

*Leo X.
Const.
7. §. 32.
Super-
næ.
Beatus
Pius V.
Const.
137.
ex debi-
to.
Greg.
XIII.
Const.
Vniu.
Paulus
V.
Const.
36. ex
credito.*

De Verbi Dei Prædicatione.

Titulus III.

Regulares, quicumque sint, Apostolicę Cõ-
stitutionis Gregorij Papę XV. quę incipit, *Trid.
sess. 5.
cap. 2.*

In-

Inscrutabili Dei Providentia, anno 1622. emanatę meminert, qua iplis p̄cipitur, vt in Ecclesijs suorum Ordinum p̄dicare volentes, se coram Nobis p̄sentare teneantur: in Ecclesijs verò, quę suorum Ordinum non sunt; nullo modo sine nostra licentia p̄dicare possint, & in Ecclesijs Ordinum suorum petita prius benedictione. At contradicentibus Nobis, nemo etiam in suorum Ordinum Ecclesijs concionari p̄sumet, ex eadem Constitutione ad tenorem alterius nouissimę Constitutionis emanatę a Clemente X. 11. Calendas Iulij 1670.

Const.
7. Super-
perna.

2 Qui p̄dicandi funguntur officio, maximè caueant, ne quod p̄ceptis edificant, id vita, & moribus destruunt, ne cū alijs p̄dicauerint, ipsi reprobī efficiantur.

3 Neminem verò paupertatis nomine populo commendent, nisi testimonium a Nobis probatum is attulerit.

4 Concionator in Ciuitate sine scripta Episcopi licentia pecunię collectam inter concionandum non proponat, faciendamue curet, aut permittat: & in Diocesi itidem sine Vicarij foranei licentia id non audeat. Liceat tamen Concionatoribus Regularibus in suis Ecclesijs absque aliqua Episcopi licentia sua Monasteria populo commendare.

5 Neq; Concionatori eleemosynę causa, vel nomine seipsum commendare licitum sit: ab alijs tamen pijs, & honestis Viris ea de causa (si ita Nobis

videbitur, & de nostra in scriptis obtinenda licentia) conquiri, & colligi vetitum non erit, prædicationis officio, aut tempore iam expleto.

6. Concionatores, præsertim in pagis, oppidis, ruralibusquæ nostræ diœcesis Ecclesijs, meminerint non opus esse populis audire scholasticas subtilitates, vel amœnitates ingenij, conceptuumue acumina curiosas oblectantia mentes: sed cum duo præcipuè mala humanum genus inficiant, ignorantia videlicet intellectus, & procliuitas affectiuæ partis ad malum; & cum ignorantia mysteriorum fidei, virtutum, vitiorumquæ rudiores inter homines plurimùm præualere sit notum; idcirco ad hanc metam suas conciones dirigere fidelissimè satagant, vt principalia fidei mysteria e suggesto iusta populi captum enarrent; vitiorum conditiones, & prauitates enuncient, virtutum actiones, praximquæ declarent; probatisquæ doctrinas confirmant historiarum exemplis. Qui aliter se gesserint; præter ultionem æterni ludicis, nouerint nullum deinde aditum ipsis ad hoc concionandi peragendum munus in hac Diœcesi fore patefaciendum.

7. Ne saluberrima inter diuinæ prædicationis tēpus iam inducta consuetudo, distinguendi scilicet loca Virorum, Mulierumquæ, concionis audiendæ gratia accedentium, præ negligentia, vel praua humana affectione aliqua intermittatur; districtè præcipimus, vt in omnibus Ecclesijs, in quibus Verbi Dei prædicatio haberi consuevit, opportuna sapi-

menta tum in Vrbe , tum etiam in Diœcesi apponantur , quibus viri a mulieribus (ad præscriptum litterarum Sacræ Congregationis negotijs Episcoporum , & Regularium præpositæ) omnino separentur .

8 Pro Fidelibus Defunctis religiosas ad Deum preces effundere , vt a peccatis soluantur , officium est vtrique sanctum , atque omni christiana plenum charitare . Quamobrem in Ciuitate , ac Diœcesi Concionatores quadagesimali tempore de penis Purgatorii habere quotannis concionem non omittant , atque in capiorum legatorum , & oblationum Debitores de periculo animarum suarum , deque pœnis contra eos per Sacrosancta Concilia comminatis , vehementi ardore commoneant . Præcipua tamen Parochorum cura , & zelo eleemosynas , hac de causa colligendas , in celebrando pro ijsdem Defunctorum Animabus officio , in aiori (quoad fieri poterit) Missarû numero erogandas esse , volumus , & declaramus .

9 Eleemosynas in Cathedrali occasione præfata elargitas ad suffragandas purgantes Animas , volumus integraliter deuenire ad manus Canonici Sacrifistæ maioris , qui representando Nobis summam dictarum eleemosynarum , recipiet normam distributionis faciendę , prout Nobis magis conuenire , ac expedire videbitur . In Ecclesijs verò Parochialibus nostrę Diœcesis recipiantur , & distribuantur eleemosynę præfatę a Parochis , habito semper respectu ad tutam , & celerem Missarum satisfactionem : cuius
post

post bimestre certiore omnino faciant D. Canonici huius Cathedralis Deputatum super legatis, & relictis pijs, sub poena duplicandi missas non celebratas, in quam incident etiam non adimplentes intra dictum bimestre, & alij arbitrio nostro.

10 Aduertant Concionatores ad præcisam formam de modo concionandi traditam per litteras transmissas locorum Ordinariis de mandato SS. D. D. Clementis Papæ X. & INNOCENTII PP. XI. in fine Synodi registrandas, quarum tenorem omnino seruent. Quod si Parochi defectum in aliquam ex conditionibus in dictis litteris contentis in Concionatore recognoscant, teneantur Nobis festinanter denunciare, ut de opportuno remedio providere possimus.

*Clem.
X. die*

*Innoc.
XI. die*

11 Noctis tempore conciones non fiant: & concio de Passione Fer. quinta Maior. Hebdomadæ habeatur de fero hora cõperenti, itaut finiatur ante tenebras; vel feria sexta summo mane, dummodò tamẽ dies illucescat.

12 Dum prædicatur Monialibus; sit clauum ostium Ecclesiæ, nec detur ingressus, nec interueniant Seculares cuiuscumque sexus, præsertim tempore Aduentus, & Quadragesimæ.

13 Volumus præterea, ut Ecclesiarum Rectores, seu Plebani in suis singuli Parochijs, tam ex Viris, quam ex Mulieribus Societatem vulgò *del cento* dictam, ubi non viget adhuc (prout loci magnitudo, populiquè numerus patitur) quam primùm instituendã omnino satagant, & procurent.

De Hæreticis , & Superstitio- sis . Tit. IV.

1 **M**Andamus vt Plebani , & Vicarij Foranei inuigilent, seduloquè perquirant, an Hæreitci, Schismatici, Apostatæ, aut alij de his suspecti in eorum ditionibus reperiantur : & si quos inuenerint, ad nos statim deferant : diligentiam quoquè, & curam præcipuam impendentes circa eos, qui se nuper ad Fidem conuersos profitentes, ad quæstum captandum diuagantur.

2 Præterea nouerint, quòd omnes, non solum hæreticos, verùm etiam de hæresi suspectos tenentur sub anathematis pœna Nobis, vel Sancto Officio per viam iudicij denunciare, prout latiùs in Decreto de hac materia in fine apponendo : & qui conscius non obtemperauerit, sacramentali absolutione carebit. Denunciatoribus tamen legitimè impeditis, vel si aliqua Mulier honesta fuerit; Vicarius Foraneus ad nos referat: quia prouidebitur.

3 Superstitio non longè distat ab hæresi, quæ non rarò Simplicium animos sub specie recti ad falsum cultum inducit : ideo mandamus, & districtè præcipimus, vt omnes a maleficijs, incantationibus, sortilegijs, ac cæteris quibuscumque superstitionibus tamquam a nefario contagio abstineant. Concionatores verò, & Parochi contra huiusmodi tam iniqua flagitia sæpiùs clamare non cessent.

4 Nemo audeat superstitionibus, vel incantationibus, diuinationibusue, seu sortilegijs abuti, vel pro corporis recuperanda salute, vel pro futurarum, dubiarumue rerum habenda notitia, vel pro amissis rebus reperiendis, vel pro tempestatibus effugandis, tollendisue maleficijs sub pœna excommunicationis Nobis reseruatę ipso facto incurrendę, alijsquę a Sacris Concilijs, & Canonibus impositis, & nostro arbitrio imponendis.

5 Strictę præcipimus, vt quilibet Parochus quolibet anno bis, scilicet infra Missarum solemnia primę Dominicę Aduentus, & Quadragesimę, Decretũ in fine Synodi ponendum contra Hęreticos, vel quocumque modo de fide suspectos, & contra superstitione fœdatos frequentiori Populo legere non omittant. Idemquę Decretum in cuiuscumque parochialis Ecclesię Sacratio affigi iubemus.

6 Libri, atque alię quęcumque scripturę, siue impressę, siue imprimendę, siue manuscriptę, incantationes, sortilegia, magias, aut alia huiusmodi continentes, quę penes quoscumq; per Curiam fuerint deprehensę; per acta Inquisitionis in atrio Cathedralis Ecclesię comburantur iuxta sacrarum Constitutionum sancita.

7 Ad hæc mandamus, vt nemo imprimere, seu imprimi facere libros prohibitos audeat, immo nec libros cuiuscumque generis, etiã non prohibitos, & scripturas quascumque absque nostra, seu personę
a Nobis

a Nobis designatę, & Inquisitoris pro tēpore approbatione, & licentia in scriptis obtenta.

8 Bibliopolę, si in nostram Ciuitatem, vel Diocesim aduenerint; omnium quos deferunt librorum notulam in nostra Episcopali Cancellaria omnino exhibeant; nec sine nostra, vel Vicarij Nostri Generalis in scriptis obtenta licentia libros sub pœna amissionis eorundem exponere audeant.

9 Et sub pœna excommunicationis latę sententię Iudicibus, ac Notarijs iniungimus, ne ea, quę ipsi iudicialiter nouerint ad Fidem pertinentia, cuiquam adaperire audeant. Acta verò omnia in causis Fidei gratis per Notarios conficiantur, atque tradantur; salua tamen conuenienti pro conscribendis Reorum defensionibus mercede.

10 Quoniam verò de Sacrorum Canonum præscripto Episcopus quicumque in sua Diocesi anno quolibet Edictum publicè proponere tenetur, atque omnes, & singulos monere in virtute sanctę obediencię, & sub pœna excommunicationis latę sententię iubere; vt si eorum quispiam sciat Hæreticos, aut de hæresi Suspectos, aut qui verba hæreticalia protulerint, aut qui hæreticorum libros, & scripta prohibita legunt, vel apud se habent, aut Magos, & Sortilegos, ac Maleficos, & superstitiosas personas, illos omnes, & singulos ipsi Episcopo, vel Inquisitori denuncient: ideò nos ijs sacris Sanctionibus inhærentes, Edictum vulgari sermone expressum in fine huius

Synodi apponi volumus. Iubentes, ac præcipientes omnibus, & singulis Civitatis, ac Diocesis Parochis, ut iuxta Sacræ Congregationis Sancti Officii in Vrbe consuetudines, ter quorannis in vna scilicet Aduentus, & in alia pariter Quadragesimæ Dominica die, atque in solemni SS. Corporis Christi celebritate promulgent, adstante populo frequentiore.

II In virtute sanctæ obedientiæ præcipimus Parochis, ut publicè, priuatimquè Populum admoneant, quæ sint, & quàm fugiendæ huiusmodi superstitiones, inanesquè temporum, rerum, numerorum, gestorumquè observationes, & quarundam recitationes Precationum, a morbis, periculis, mortibus repentinis, alijsquè malis certam promittentium liberationem. Doceantquè insuper, quàm detestabilis sit vsus quarundam scripturarum, incognita nomina, characteres, circulos, triangula, aliasquè figuras inaniter continentium. Quæ cuncta, ceteraquè talia nil aliud sunt, quàm diaboli inuentiones, homines suimet amatores fallere, & in infernum rapere satagentis. Tonent, & fulminent contra hæc impia crimina Concionatores, & Parochi, & sese emendare nolentes, Nobis reuelare festinent.

De Blasphæmis. Titulus V.

Non sinè pergrandi animi nostri mœrore audiuius, homines (& persèpe viliores) quos
omni-

omnipotens Deus ad sui imaginem creauit, tam sacrilegos & audaces effici; vt illud Sanctum, & terribile Dei Nomen, quod ter Sanctū Cēlites colunt, & Inferi reuerentur; in terris furiali ore blasphemēt. Heu quā improbē malitię procacitas inoleuit, vt tot, tantorumq; beneficiorum immemor, mala reddant pro bonis! Nec adhuc satiata etiā purissimam, ac beatissimā Virginem homines cōtumeliosis verbis audēt deturpare, nec non in Sanctos conuincia iactant. Ideo tāta iurgia, malaquē pro viribus nostris ablaturi curabimus, vt ij, qui suę cōscientię consulere negligunt, saltē formidine pœnę a tanto malo de cētero abstineāt. Nos igitur detestabiles blasphemiarū reos in Deū, & IESVM Christum, Beatissimam Virginem, ac Sanctos maximē detestantes, ne tam flagitiosa labe eorundem conscientias magis de die in diem aggrauent, ac aliorum inficiant; intendimus, eosdem subiicere Sacrorum Canonum Constitutionibus, maximē verò Beati Pij V. quam Constitutionem perlegi inter Missarum solemnia quotannis mandamus Dominica prima post Epiphaniam. Sciant itaque omnes, Nos non minūs prafatis sacrarū Sanctionum Constitutionibus, quā Pastoralis officij nostri debito inhærentes, grauissimum adeo scelus impositis etiam (si opus fuerit) publicis pœnitentijs acerrimē punituros, Reosq; inuitabili pœna futuros esse plectendos.

2. Quare si quis quempiam audiuerit, Deum, ac IESVM Christum, & Beatissimam semper Virginem,

vel

vel Sanctos blasphemantem ; eum omnino denunciaret,
canonicas poenas subiturum.

3 Et quidem si blasphemans Deū, IESVM Christum, seu Beatissimam Virginem Clericus fuerit ; pro prima vice annuis beneficij fructibus priuabitur : pro secunda beneficium ipsum amittet : pro tertia denique ad aliorum beneficiorum acquisitionem erit inhabilis. Si verò Ecclesiasticum beneficium non obtineat, & possideat ; prima vice scutorum quinquaginta poenam, vel aliam corporalem congruam luet : secunda in carceribus per annum detinebitur : tertia ad triremes damnabitur.

4 Si autem Laicus fuerit blasphemus vt supra ; prima vice scutis vigintiquinque : secunda quinquaginta : tertia centum mulctetur, applicandis vt infra, ac ignominiosa poena insuper affectus in exiliū compellatur. Et quatenus soluendo non sit ; prima vice manibus post terga reuinctis ante fores Ecclesiæ per diem festum integrum constituatur : secunda autem vice per Ciuitatem ignominiosè fustigabitur : tertia deniq; illius lingua prius perforata, ad triremes damnabitur. Si quis autem blasphemus fuerit contra Sanctos ; arbitrio nostro puniatur iuxta qualitatem delicti poena pecuniaria pro bis tertia parte locis pijs, & pro alia tertia accusatori applicanda : & sciant, quod hisce in causis procedetur non solum per accusationem, & inquisitionē, sed etiam per denunciationem simplicē, & secretā, iuxta formā traditā in dicta Bulla B. Pij V.

De Libellis Famosis . Tit. VI.

I **E**Xecrabile quidem Libellorum famosorū est facinus, tū quia proximi denigrat, aufertque famam, quæ iure meritò inæstimabilis est ; tum præterea quia alia exinde scelera, peccata, & mala proficiscuntur . Quare volentes (quantum in Nobis est) ut a Ciuitate, & Diœcesi nostra (sicubi est) eliminetur, & omnes ab huiusmodi perpetrando flagitio deterreantur; statuimus, atque sancimus, eos (quicumque ij sint) qui libellos famosos scripserint, dederint, diuulgauerint, composuerint, dictauerint, explanauerint, retinuerint, consuluerint, transmiserint, vel publico in loco exposuerint ; excūmunicationis poenam latę sententię, Nobis absolutione reſeruata, statim subire : nec non alias inflictas a sacris Canonibus, & Legibus, ac signanter a Summis Pontificibus Pio V. & Gregorio XIII. in eorum Constitutionibus super hoc editis, quę in fine huius Synodi exprimētur.

2 A qua quidem excommunicationis poena Reus absolui non poterit ; nisi fama prius, & honore ijs, quibus malitiosè detraxerit, restituto pro arbitrato Nostro in alterius libelli famę restitutoris expositione, reſectoquę damno, si quod passus fuerit Diffamatus.

De sacris Sanctorum Reliquijs. Titulus V II.

IN sacris ostendēdis Reliquijs, volumus vt plura succendantur lumina; ac insuper thurificantes, nec non statutz precum recitationes, alijque emniores ritus, vt decet, per Sacerdotem pluuia- aut saltem superpelliceo, & stola, ac Ministros superpelliceis pariter indutos honorificè, & reuerenter exhibeantur. Si verò publicè ad venerationem exponi illas contigerit; duo saltem luminaria semper debeant, & Clericus superpelliceo (vt diximus) amicus ad custodiam assistat.

2 In loco autem vna, & si fieri potest, duabus unito clauibus fideliter asseruentur incluse. Neque illius, vel etiam quid minimum ab eis auferre, sub poena excommunicationis ipso facto incurrēdæ, audeat & præsumat.

De sacris Imaginibus. Tit. VIII.

IMagines illorum, qui nondum a Sede Apostolica, vel Sanctorum, vel Beatorum numero sunt adscripti cum laureolis, splendoribus, radijsque non exponantur, neque ad eorum sepulchra accendatur cerea, nec votiue tabellæ appendantur; nec quidquam, quod miraculum sapiat, inscribatur, Sacra Cō-

gregatione S. Officij ex Decreto Urbani VIII. iussu
13. Martij 1625. emanato id strictè prohibente.

2 Parochi, & alij, qui Populum docendi munus
in Ecclesia quouis modo sustinent, Fidelibus quæcū-
que de Sanctorum intercessione, illorumquè sacrarum
Imaginum veneratione sacrosancta Tridentina Syno-
dus Sess. 25. in decreto *de inuocatione Sanctorum, & sa-
cris Imaginibus* demandauit, accuratè quidem decla-
rent, & exponant.

3 Sacrosanctæ Crucis signum ne humi exprima-
tur, etiam intra Ecclesiarum parietes, eoquè magis
ne sordidis in locis ad arcendas indè immunditias id
fiat, expressè interdiciamus. Sacræ item aliæ Imagi-
nes, ac Sanctorum, Sanctarumquè historiarum, sacro-
rumue Mysteriorum ne immundis in locis sculpan-
tur, vel pingantur, insimul prohibemus.

4 Iniungimus etiam Vicarijs foraneis, & Paro-
chis, vt inuigilent super restaurationem sacrarum Im-
aginum ad formam litterarum emanatarum de manda-
to Clementis X. inferen. in fine præsentis Synodi.

5 Cùm verò ad sacrorum Templorum ornatum
adhibere ea, ex quibus Fideles non modò ad religio-
nem non excitantur, at in fœdas potiùs, turpesquè
cogitationes feruntur, nimium a christiana pietate sit
alienum; propterea interdiciamus, ne quis ad illa exor-
nanda quibusuis supellectibus utatur, quæ obscœnis
figuris intexta conspiciantur. In vijs autem, quo tem-
pore Supplicationes, vel aliæ publicæ habentur Pre-
ces

ces, pro earundem apparatu ea, quæ obscœnitatem pariter, vel indecorem præferunt, nunquam adhibeantur.

6 Denique in pingendis sacris Imaginibus, sicuti curandum quidem est, ut cuius imago exprimenda est, similitudo (quoad fieri potest) efformetur; ita cauendum decernimus, ne alicuius viuentis, vel iam mortui hominis, vel mulieris effigies, aut insignia represententur, ut Sanctus, vel Sancta exprimatur.

De sacris Ritibus . Titulus IX.

1 **C**Um in die omnium Fidelium Defunctorum Commemorationis ex more christiano ad pietatem Populorum erga Mortuos promouendam Cenotaphia in medijs Ecclesijs excitari cōsueuerint; quoniam aliquo irrepente abusu ab imperitis ibidem inutilia, & vana quandoque collocantur, quæ risus persæpè cieant; propterea volumus, & distriktè sancimus, ut in ipsis cenotaphijs præter faces, & modestè depictas Mortuorum caluarias, aut aliquas ad rem ex Sacra Scriptura desumptas sententias, nihil omnino aliud ampliùs exponi de cætero possit. Et qui huic Decreto parere detrectauerint, grauissimis arbitrio Nostro poenis infligendis certò sciant se fore mulcandos.

2 Præterea cùm in deferenda Sanctissima Eucharistia ad Infirmos multoties accidat, homines pios
qui-

quidem, sed pauperrimos, nec debita vestium munditie indutos accedere ad hastas Vmbellæ, seu Baldachini gestandas; ut posthac, qua maiori fieri potest decentia id muneris præstetur, qui hastas huiusmodi gerent, sacco induti omnino sint ex ijs, quibus utitur ea Confraternitas, cuius interest assistere huic ministerio, & pro eo necessaria parare. Mandamus proinde, ut eædem singulæ Societates quatuor saltem (nisi pluribus opus sit) saccos ad hunc tantum usum paratos semper habeant; quos alias ob causas Confratribus induendos præberi umquã posse nolumus, & districte vetamus.

3 Moneant Parochi prægnantes mulieres, ut cum in nono mense vterum portant, omnino peccatorum confessione seipsas expiare non negligent.

4 Puerperis verò post editam prolem in Ecclesia tantum benedictio impertiatur: domi verò nequaquam; etiamsi ob aduersam valetudinem Ecclesiam adire nequeant.

5 Hæc autem Benedictio a solo Parocho, vel de eius licentia ab alio Sacerdote impendatur.

De diebus Festis, & Ieiunijs. Titulus X.

I **V**T religiosius vniuscuiusque Parochiæ Incolæ festum diem colant illius Sancti, Sæcæ, & æue,

ctate, cuius patrocínio Parochialis ipsa Ecclesia dicata est; pijs cohortationibus, paternisq; verbis Populo suadeat Parochus, vt pridie illius diei festi deuotionis reuerentisquè animi gratia ieiunare velint; ob oculos eisdem ponendo, quàm ipsimet Patrono aliquid abstinentiæ eo diè gratum foret. In Domino præterea vehementiùs moneat, vt pietatis christianæ officijs, debitaq; veneratione ipsius Sancti festum celebrent sub præcepto, omni prorsus seruili opere intermisso; animo piè repetentes, vt sicut illè gloriosus regnat in Cælis, ita pro ijs, quorum patrocinium suscepit, diuinam nō desinit implorare misericordiā.

2 Corruptelam illam, seu abusum vtique prauū (si adhuc aliquibus in locis retinetur) quo scilicet Kalendis Maij (qua die celebritatem SS. Apostolorum Philippi, & Iacobi consecratam martyrio veneramur) frondescentes arbores incisę prope ipsas Ecclesias, & in eorum conspectum eriguntur, ibiquè ludicra quædam spectacula profano clamore, nec nō multiplici strepitu peraguntur, exturbare, & penitus bacchanalia huiusmodi eliminare, ac vetita omnino esse volentes, inandamus Parochis omnibus, vt in posterum eas arbores prope Ecclesias excitari in suis Parochijs nullo modo permittant. Si qui verò secus facere attentauerint, Nobis denunciabunt acriter puniendos.

3 At quoniam vsus præcurrendi festiuitatum alicuius Ecclesiæ solemniorum diem festiuium pulsatio-

tione campanarum, in importabilem nimietatem excreuit, grandia vicinis domibus tædia, & impatientiæ murmura, Infirmisque non leuia damna gignentem, absque vlllo fructu ædificationis in cæteris, idcirco mandamus, vt solummodò tribus solemnitatē præcedentibus diebus festina, & moderata possit, neque in totum horam excedens campanarum pulsatio exerceri. Inobedientes arbitraria Nobis pœna sci-
ant se esse plectendos.

4 Et quia nō penitus adhuc abusus euauit, quo vigente D. SEPTIMII festus dies, olim per Eminen-
tiss. CYBO de præcepto in sua Synodo declaratus, a quibusdam negligitur, debitoq; cultu priuatur, non recolentibus tot, tantaquē sanctissimi huius Præsulis beneficia, qui nostrā in Ciuitatē primus inuexit fidē, quam proprio rigauit sanguine, nosquē modò tuetur in cælis; quapropter ad omnium notitiam strictam huius præcepti obligationem, & obseruantiam deducimus, & respectiue iubemus sub pœna vnius aurei inobseruantibus: & ita in posterum seruari omnino volumus, & mandamus.

5 Licet Sancta Mater Ecclesia piē, ac religiosē admodum mandauerit, omnes Christifideles teneri singulis Dominicis, alijsquē festis diebus Venerabilissimo Missæ Sacrificio interesse, attamē quia ad Nostras peruenit aures, Puellas, posteaquā per sponsalia de futuro desponsæ fuerint, toto eo tempore quò in Ecclesia matrimoniales habentur denunciationes,

ac deinde ad diem vsque matrimonij contrahendi, domi consueuiffe manere, neque ad Ecclesiam vllam pro Missa ibidem audienda accedere, huic morbo mederi cupientes, Puellas huiusmodi monemus, vt omnibus Dominicis, alijsquè de præcepto festis diebus pia animi attentione Sacro interesse non omittât: etenim ipsæmet Puellæ, earumquè Parentes scire debent, a lethali culpa minimè quidem præsumptæ consuetudinis prætextu excusari, quam Nos (vtpote abusum) irritam facimus, & abrogamus. Parochis verò iubemus, vt corruptelam hanc, in perniciem animarum inductam, penitus curent euerti. Quod, vt faciliùs fiat, volumus vt contra inobedientes monitionibus acriter insurgant, & a denunciationibus matrimonij ab hisce mulieribus contrahendi abstineât, nisi paruerint.

6 Mandamus præterea, vt in publicis vijs, quibus ad Ecclesias deuotionis causa Christifideles proficisci solent & reuerti, rotula, vel caseo, siue lignis globulis ludere præcipuè diebus festis nemo audeat sub pœnis, quæ in Edictis nostris in fine Synodi ponendis continentur.

7 Parentibus, & Dominis iubemus, vt filios, vel famulos non modò, sancto Missæ Sacrificio diebus festis adesse, non impedian; verùm eosdem ad pium hoc opus compellant, memores non sui dumtaxat, sed omnium pariter sibi subditorum omnipotenti Deo rationem se esse reddituros.

*Seff.
24. ca-
pit. 4.
de Re-
form.*

8 Sicuti ex Sacro Tridentino Concilio tenetur Episcopi per se, vel per alios in Ecclesia sua saltem omnibus Dominicis, & solemnibus diebus festis diuinam legem Populis annunciare, & in alijs Dioecesis Ecclesijs per Parochos, vel per alios eorum impensis; sic reciprocum Populorum munus esse debet ad audiendum Dei Verbum festiuis hisce diebus accedere. Monemus itaque, & obsecramus in Domino Oues nostras, vt hoc Animarum pabulum spiritualiter saginandæ frequentare non cessent. Etenim si dirum diuinæ Iustitiæ flagellum est, quòd Paruuli petant panem, & non sit, qui frangat eis; ita inexcusabile humanæ socordiae scelus est, si Verbi Dei panem frangentibus Animarum Pastoribus, Paruuli accedere negligant. Nulla ignorantia excusabit homines, qui potuerunt audire verba salutis, & noluerunt.

*Tbr. c.
4*

9 Quòd verò ad ieiunium, sciant cuncti post còpletum ætatis suæ annum vigesimum primum ad præscriptam ieiuniorum obseruantiam se constringi, nisi quadam rationabili, vrgenti què causa per Medicum, & Confessarium approbandam excusentur.

10 Ipsis ieiuniorum diebus iuxta temporum vicissitudines in Cathedrali Ecclesia, atque etiam in Parochialibus, competenti hora congruum meridiei tempus campanæ sonitu significetur. Prohibemus autem quibuscumque tam secularibus, quàm Regularibus Ecclesiarum administris, ne meridiei signum intempestiuè accelerantes, ieiunantium mentes,

tes, & animos decipiant, quos gula audivitas utinam non deciperet.

11 Et quoniam si cor sceleribus pastum, pollutumque sordescat, parum ieiunia profunt; Christi fideles ieiuniorum temporibus præsertim ut noxias deuitent voluptates & vitia postulamus.

12 Qui quadragesimali tempore dispensantur ob solam ciborum qualitatem sexta feria saltim ac Sabbato, omnino ieiunent a carnibus abstinentes: & ad hoc a Parochis ac Medicis astringantur.

De Sacramentis in genere.

Titulus XI.

1 **C**um in nostra generali Visitatione libros, in quibus Parochi Baptizatos, Confirmatos, Contrahentesque Matrimonia, & Defunctos describere debent, nec rectè, nec fideliter custoditos inuenerimus; nonnullosque ex illis, quos Antecessores adhibuere, haud reperiri, vnde magnum quidem exoritur detrimentum, sæpius enim haberi non possunt testimonia Defunctorum, Baptizatorumque, aut aliorum, quæ ab ipsis Antecessoribus administrata fuerunt, Sacramentorum; Ideo præcipimus, & mandamus, ut in posterum librorum eorundem transcriptum manu Parochi descriptum quolibet triennio in Episcopalis Curie Archiuo exhibeatur, inibi

affueruandum, sub poena scutorum quinquaginta, Locis pijs applicandorum.

2 Sacramenta Ecclesię non tantum absque simonia labe, verum etiam sine auaritię suspitione sunt Populis prębenda. Caueant propterea Parochi, ne vnquam in illorum administratione quidquam exigant, aut quoquo modo directę, vel indirectę exposcant.

3 Mulieres non admittantur ad Sacramenta, nisi velato capite, opertoquę pectore, modestoq; habitu, ac composito corporis gestu accedant. Quę discoopertę aduenire pręsumpserint, eas a Confessarijs audiri & a Sacerdotibus communicari, vel desponsari debere, firmissimę prohibemus: nisi eas facti poeniteat, & pectus non transparenti velamine obtegant. Viri Sacramenta recepturi, arma deponant.

4 Parochi, vel quoquo modo Animarum curam habentes, quacumque diei, vel noctis hora fuerint euocati ad ministranda Infirmiss Sacramenta, prompto accedant animo. Quod si quispiam, eorum culpa, sinę Sacramentis obierit; decem aureorum pro prima vice poena mulctabuntur: & grauius in denuo delinquentes animaduertemus.

5 Ēgrotos Parochi etiam non vocati inuisant; vt ad Sacramentorum susceptionem inducant, & Moribundis adstare tremendo in agone non negligant.

De Sacramento Baptismi.

Titulus XII.

I **Q**uamuis baptizandi munus ad solos Parochos pertineat; attamen ex perpetua Ecclesiæ traditione constat, quemlibet necessitate urgente huius Sacramenti idoneum esse Ministrum. Quare frequenter Populum docebit Parochus, hac vna, & non alia prorsus, nec in minimo quidem aucta, vel diminuta vtendum esse verborum forma, nimirum, *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti*. Docebit præterea, naturalem aquam esse adhibendam, verbaq; eo tempore, quo infantis caput aqua aspergitur, distinctè a Baptizante esse pronuncianda. Admonebit etiam, seruandū esse hunc ordinem, vt ex adstantibus Sacerdos Diacono, Diaconus Subdiacono, Subdiaconus Clericis inferioribus, & inter Laicos in hoc ministerio Viri Fœminis præferantur.

2 Parochus autem, cū primū nouerit ante fores Ecclesiæ delatum esse infantem aliquem, diligenter inquirat, prius quā illum baptizet, an scilicet antea domi baptizatus fuerit, & an debita sit seruata forma. Quos verò domi fuisse baptizatos compererit, iterū non baptizet: sed Catechismum, preces, atque cæremonias, vt num. 6. Tituli Decimi di-

dictum fuit, adhibeat. Quòd si rei perquisita veritate, dubium sit, an Infans fuerit baptizatus, tunc illum sub conditione baptizabit his verbis. *Si non es baptizatus, Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti.*

3 Quòd ad Infantes expositos & pròiectos illud etiam admonemus, vt si argumenta inueniantur, per quæ certò constet eos non esse baptizatos; eo casu absque vlla hæsitazione, & nulla apposita conditione baptizari debent. Si verò nonnulla signa habeant, vel collo appensum scriptum, asserens infantulum baptizatum fuisse; nihilominùs (si re diligenter perquisita illum baptizatum esse alia ratione non constet) sub memorata conditione, *Si non es Baptizatus &c.* baptizetur omnino. Quòd si in ea testimonij schedula sit nomen adscriptum, quòd infanti in baptismo impositum fuisse affirmetur; idem ipsi nomen imponatur, & conferuetur schedula, & cuncta hæc a Parocho in baptizatorum libro scribantur. Parochi non exerceant officium baptizandi ante solis ortum, nec post occasum, nisi aliqua rationabilis vrgeat causa, postea Nobis denuncianda.

4 In leuando Infantem de sacro Fonte in solenni Baptismo, oportet vt qui baptizandum suscipit, sit vnus tantùm, siue Vir, siue Mulier, vel ad summum duo, vnus, & vna. Duos Viros, vel duas Fœminas admittere, sacris Sanctionibus sciant esse prohibitum. Ad quod munus hortamur, vt illi eligantur potius,

tiūs, qui animæ consulere, quàm qui subuenire possint inopiæ, & qui sese in Parentum defectu Pueros in fide christiana erudire obligatos esse, seriò animaduertant.

5 Ab officio Patrini arcemus (præter supra alatos) Clericos omnes in sacris constitutos (nisi quis a Nobis licentiam obtinuerit) cuiuscunque status, ac prærogatiuæ sint; ne, antiquo hoste suggerente, occasione spiritualis cognationis ad periculosam cū Commatribus consuetudinem inducantur, sub poena suspensionis Nobis reservatæ, & decem aureorum, alijsquè nostro arbitrio infligendis. Pariterquè ab hoc inhibemus munere illos, qui eo præsertim anno Paschali tempore peccata non sunt confessi, neq; Sacrosanctam susceperunt Eucharistiam.

De Sacramento Confirmationis. Titulus XIII.

1 **S**tudeant Parochi, cū in nostra Dioecesi Confirmationis Sacramentum administrari contigerit, vt in Populo erga ipsummet Sacramentum debitam excitent venerationem.

2 Si qui Adulti sint confirmandi; Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, Symbolum Apostolorum, & Decalogi præcepta sciant: nec non ante huius Sacramenti susceptionem peccata sua cōfitean-

fiteantur. Qui Confirmandum suscipit, etiam ipse debet esse confirmatus, ac in Fidei rudimentis instructus: nullus verò Patrinus vno, eodemque die nisi vnum, vel alterum ad summum præsentet confirmandum: neque Patrinus vllus admittatur, nisi quartum decimum ætatis annum compleuerit.

3 Confirmatorum frontes post vñctionem rectè abstergantur, non per alios, quàm per Sacerdotem gossipio seu bombacio, vel linteolo, quod postea comburatur, cineresque in Sacrario reponantur. Ab Ecclesia ante non discedant Confirmati, quàm Episcopalem benedictionem susceperint.

4 Regulares omnes, sicut in Sacramento Baptismi, ita & in hoc Confirmationis ab officio Patrinorum abstinere debent omnino.

5 Ad Confirmationem nemo ante septimū (nisi aliqua urgente causa, a Nobis approbanda) ætatis annum accedat. Parentes Filiorum; Filij Parentum; Vir Vxor; & Vxor Viri patrini non sint, cum id expressè ex Romano Pontificali sit vetitum.

6 Reijciendos esse dicimus os, qui nesciut fidei rudimenta: idcirco Parochorum erit, illos, qui ad hoc Sacramentum sunt accessuri, examinare & quatenus sit opus, instruere.

De SS. Eucharistiæ Sacramento.

Titulus XIV.

1 **S**anctissimum Eucharistiæ Sacramentum aliorum dignissimum, Amantissimus Saluator noster ex hoc mundo discessurus ad Patrem, instituit: vt sui erga nos amoris vbertatem, diuitiasquæ ostenderet; & in spiritali interioris hominis cibo futuræ gloriæ, nec non perpetuæ felicitatis nostræ certissimum relinqueret pignus.

2 Ideo volumus, & mandamus, vt qua maxima fieri potest reuerentia, & honore in maiori, seu in alio ad hoc destinato Altari in Ecclesia Cathedrali, & in qualibet Parochiali in decenti argentea Pixide deaurata intus per totum, etiã in parte superiori, quinque saltē consecratis Particulis diligenter ac deuotè sub argentea clauī in Tabernaculo conseruetur.

3 Particulæ consecratæ sexto quoque die, vel ad summum octauo renouentur: ipsæ verò Particulæ non sint minoris circumferentiæ vnus iulij, & sint ex Hostijs non ante quintodecimum diē confectis. Dum hoc Sacramentum ministratur, omnis adhibeatur cura, & diligentia, ne tanti Sacramenti fragmenta vlla depereant. Ideo consecratas Particulas extra Pixidem non exponant Sacerdotes, qui communicant: sed Patenam inter manus sinistrae digitos teneant,

eamquè in dispensandis Particulis aptè supponant ; dummodò tamen Pixis non sit spatiosa.

4 Parochi, cùm Sanctissimam Eucharistiam ad Ægrotos deferunt, Superpelliceum, Stolum albi coloris, & (si haberi possit) Pluuiiale induant: Baldachinum, seu Umbellam adhibeant: Velumq; olofericum gestent superhumerales. Duo Clerici præsto sint, quorum alter Tintinnabulum pulsans præcedat, Superpelliceo pariter (si fieri potest) amictus: Vasculum alter decorum, ac mundum cum aqua benedicta deferat.

5 Cùm autem deferendum est idem sanctissimū Sacramentum; Parochus prius ad Ægroti domum accedat, vel alium mittat, qui diligenter curet, ut domus ipsa emundetur, sordesquè omnes amoveantur. Tum ibidem parua sternatur mensa mundis Mappis cooperta; supraquè sacra Imago cum duobus accensis cereis in candelabris collocetur, ut in corporali prius extenso sisti possit sanctissimū Sacramentū.

6 Postea summa cum reuerentia & grauitate incedens, sanctissimum Christi Corpus, oculis in eum semper intentis, ad communicandum Infirmum deferat: atque interim Psalmi in Diuini Sacramenti honorem, vel pro Ægrotantis spiritali salute recitentur.

7 Ægroto deindè sacra Communione refecto, statim ad Ecclesiam Parochus reuertatur, Sacramentoque super Altare reposito, Populum associantem bene-

benedicat; eiquè elargitos pro exhibito obsequio Indulgentiarum thesauros ex Bulla Martini Papæ Quinti annunciet, & sacratissimam recondat Eucharistiam.

8 Si fortè per inuia, cænosaquè loca extra Ciuitatem, & Oppida deferri contigerit Sacramentum, absente longè admodum ab Ecclesia Ægroto; tunc Parochus Superpelliceo, & Stola indutus, vna saltem præcedente laterna, vnicam tantum Particulam in vasculo ad id parato assumat: quod vasculum ita claudatur, vt etiam Sacerdote ipso (quod absit) prolabe, Particula exire non possit; illudquè in serica Bursa funiculos pariter sericos habente, quibus ad collum Deferentis aptari valeant, reponatur. Ægroto autem Communione resecto, ad suam Ecclesiam, extinctis luminibus, & Stola, ac Superpelliceo depositis, reuertatur.

9 Post initium Quadragesimæ Animarum sibi subditarum statum quilibet Parochus in libro ad formam anterioris Synodi Eminentissimi Domini Card. Cybo traditam describat. Paschali deinde tempore Communicantibus det schedulas, quas præfatis diebus transactis omninò exiget, & recipiet, diligenter animaduertens, eosq; adnotans, qui sacram Communionem non sumpserint; illosquè iuxta Sanctiones in eadem Synodo præscriptas puniendos ad Nos referre teneatur.

10 Scamna ad sacrum Communionis vsum para-

ta, mundis mappis decorè cooperta, & ad scandala, quæ in administratione Sacramenti accidere possunt, euitanda, ad Altare, non per Ecclesiam ponantur, tempore maioris concursus. Alijs verò temporibus lincolus mundus Communicantibus præbeatur per manus duorum Clericorum in nostra Cathedrali Ecclesia, qui recitent etiam *Confiteor*.

Ne verò aliqua suboriat confusio, sed debita prorsus retineatur decencia; mensæ ipsæ (quantum fieri potest) distinguatur, ut Mares separatim a Fœminis Communionem accipiant. Qui verò temerè se permiscuerit; eo non communicetur in loco.

11 Neminem Parochus ad sacram Communionem admittat, quem in mortali peccato permanere, vel occasionem mortaliter peccandi nolle auferre ipse dignoscat; licet alicuius Confessarij, a quo fuerit absolutus, testimonium attulerit; donec offensio- ni, nec non malo exemplo, quibus populum commo- uerit, publicè ex Concilio Tridentino satisfaciat.

12 Contra publicas Meretrices, quæ se se ab infamia purgare neglexerint, ac proinde Paschatis tem- pore Sacramentum Eucharistiæ non sumpserint; ita quidem agatur, quemadmodum in mox citato ante- riori Synodo contra illos, qui in Paschate non com- municauerint, agi sancitum est. Neque Fœminæ illi, quæ se meliorem ducere vitam asserat, statim sacra Eucharistia præbeatur; sed ubi emendationis vitæ ra- tionem instituisse, prauis antea abiectis moribus, ve- rè constiterit.

13 Sacerdos, qui Eucharistiæ Sacramentum ministravit, digitos purificet, & abstergat purificatorio: ipsam verò purificationem idem sumat, vel alijs in Communionem sumendam præbeat: & ad hunc effectum collocetur vas vitreum cum aqua in Altari.

14 Diebus publicarum Supplicationum, seu Processionum viæ, per quas Sanctissimum defertur Sacramentum, non modò sordibus emundentur; verùm etiam & floribus, & virentibus folijs insternantur: omniquè decentiori parietes apparatu rerum exornentur. At verò spectacula quæcumque, & repræsentationes etiam sacras, Nobis inconsultis, seu Vicario Nostro Generali, facere prohibemus.

15 Studeant Parochi, ut omnes tum Mares, tum Fœminæ Sacro solemnitatis sanctissimi Christi Corporis die eam Processionis celebritatem non e fenestris, neque omnino e superiori aliquo loco respiciant: sed omni venerationis studio incedentes sequantur, vel saltem in limine sui ostij seu prope idem Sanctissimum genu flexo venerentur.

16 Consuetudinem ad maiorem tanti Sacramenti venerationem inductam, ut per totum Octavæ cursum, quando in nostræ Cathedralis Ecclesiæ Choro Divina Officia celebrantur, supra Altare maius in Ostensorio sanctissima exponatur Hostia, ante quam tam Canonici, quàm Clerici aperto sistunt capite, donec accensis facibus, precibusquè consuetis de more cantatis reponatur; inviolabiliter servari mandamus.

17 Et quia Hostia consecrata publicè exposita, & in Pixide reposita, indecens est, quòd fracta Laicis distribuatur: ideo iubemus, eam a Celebrante, seu ab alio Sacerdote eadem die, seu saltem postera consumi.

18 Ad euitandam irreuerentiam, quæ ab imperitis circa venerationem tanto Sacramento debitam tempore, quo publicè adorationi exponitur, mandamus, vt quoties occasio se præbuerit ante illud transeundi, omnes non minùs Clerici, quàm Laici non vnico tantùm genu flexo, sed ambobus reueantur.

19 Et ad tollendam maiorem abominationem, quam maximo animi nostri mœrore audiuius, eodẽ tempore, quo processionaliter idem Sanctissimus deferitur, nonnullas impudentes, ac temerarias mulieres ausas esse proijcere de fenestris ad suos amafios florum manipulos, & similia, ideo tanto malo occurrere volentes prohibemus in posterum huiusmodi proiectiones sub pœna vnius auri pro qualibet vice, & in subsidium excommunicationis.

20 Vtquẽ Clerici a Laicis in frequentioribus bonis operibus, prout decet, magis distinguantur; ideo præcipimus, vt qui prima Tonsura, seu minoribus Ordinibus sunt initiati, in tertia Dominica cuiuslibet mensis, ac alijs solemnioribus Festis superpelliceis induti accedant ad Cathedralem Ecclesiam, & vna cum Clericis Seminarij se conferant de Sacristia ad

Altare Sanctissimi, & ibidem præfente Seminarij Præfecto Sacram Refectionem recipiant, & inde ad Chorum reuertantur debitas gratias Domino relaturi. Qui verò in Sacris sunt constituti, in dicta Ecclesia Cathedrali sacra Communionem reficiantur Dominica qualibet, ac Festis solemnioribus, & ibidem Officium Ordinis exerceant ad nutum Magistri Cæremoniarum, cui & respectiuè dicto Præfecto Seminarij executionem huius nostri Decreti demandamus, iniungentes eisdem onus dandi notulam Clericorum, qui nostris hisce mandatis paruerint in fine cuiuslibet mensis. Certos autem facimus omnes inobedientes, ad vltiores Ordines per Nos non fore promovendos: immo & alijs pœnis arbitrio nostro fore plectendos.

21 Sacram Communionem cuiquam præbere prohibemus, & interdicimus Parochis, & alijs quibuscumque Sacerdotibus in nocte Natiuitatis Domini sub pœna suspensionis a Diuinis ipso facto incurrendæ iuxta Decreta Sacræ Congregationis infra in Titulo de celebratione Missarum.

22 In Ecclesijs denique, in quibus Feria quinta Hebdomadæ Sanctæ Sepulchrum constituitur, vbi Christi seruatur Corpus; *Cum illud gloriosum fore*, Isaias prædixerit; sicuti pretioso ornatu decorari debet, ita in ijs cauere mandamus, ne quid profanum, & minus decens in ipso ornatus apparatu apponatur.

21 Nocturno verò tempore claudantur portæ
Ec-

Ecclesiæ, & duo saltem **Confratres** cum suis saccis debita reuerentiâ assistant, venerentur, & pias preces ad idem effundere non cessent, bini post binos alternatim vnus horæ spatio.

24 Insuper mandamus clauem Arculæ, vbi asseruatur Sanctissimum Christi Corpus Feria quinta in Coena Domini retinendam esse per Sacerdotem, in crastinam Feriam sextam Parasceue celebraturum.

25 Prohibentes propterea, ne clauis præfata vinquam deueniat penes Personam laicam secularem, cuiuscumque ea generis, & conditionis existat. Et hoc in Ecclesijs seruandum est tam Secularium, quàm Regularium, vti nouissimè Sacra Congregatio decreuit.

26 Moneant Parochi mulieres ante partum, vt propter imminens mortis periculum sacram Eucharistiam deuotissimè sumant; sicut etiam eos, qui longum iter sunt suscepturi.

27 Mulieres humeris, pectore, mammillisquè, brachijsue feminudatis accedere ad tantum Sacramentum non formidantes Sacerdos constanti cordis robore, ac zelo munitus, Diuino Sacramento non pascatur, licèt seculari nobilitate præfulgeant, diuitijsquè, titulisue quibuscumque se iactent ornatas. Nec pharisaica scandala vercatur: nam zelo zelare debet, & custodire gloriam Domini Dei sui, pro qua millies emori debet esse paratus, non respiciens in faciem hominibus, nec pauescens vultus, & iras creaturæ mortalis.

28 Peracta sacrosanctę Resurrectionis Dominicę
Octaua Paschali, Parochi inquirent schedulas com-
munionis: & si quos carentes inuenerint; illico nobis
id notum faciant, vt malo huic tam grandi debitis
possimus obuiam ire remedijs.

De Sacrificio Missę. Tit. XV.

I **Q**uia plurium celebratio Missarum commo-
ditati aduentantis Populi accommodari,
& Missas per horas distribui congruas a mane ad me-
ridiem, præcipuè in nostrę Diöcesis Oppidis, ac
Villis vtile est; idcirco mandamus, vt Sacerdotes
quicumque cum Parocho verba faciant, & charita-
tiuè, prudenterquè inter se celebrationis tempora
diuidant: neque sine graui causa a præscripto réce-
dant sub poënis arbitrio nostro imponendis, quas
huic nostrę voluntati rebelles certè luituros se sciant.
Quòd si aliqui obedire contempserint; Parochorum
munus sit, illico de eorum peruicacia Nos reddere
certiores.

2 Id quoque in nostrę Ciuitatis Ecclesijs obser-
uari mandamus, in quarum Sacrarijs, vbi aliqua Mis-
sarum multitudo celebratur, pendeant Tabellę, no-
mina, & ordinem celebratorum Sacerdotum con-
tinentes, qui tempora celebrationis alternent.

3 Caueant, ne nimis cita sit celebratio: & sciant,
hi rapidissimi in celebrando, indeuotiquè cursores.

se fore a celebratione suspendendos, nisi seriò se corrigant. Caueant etiam Sacrariorum Præfecti, ne citò nimis Missarum celebratio terminetur: sed vltimæ finis Missæ ad meridianam horam saltem accedat; vel non nimis longè distet iuxta mēsum vicissitudinem.

4 In Missa quæ palàm dicenda sunt, voce clara ac distincta pronuncient Sacerdotes: quæ autem secretò dicuntur, ita submissè legant, vt a circumstantibus percipi nequeant: & meminerint, verba præcipuè Consecrationis (quæ legi, non memoriter recitari debent, ne vllus vinqum error irrepat) altiusculè absq; culpa quandoq; graui pronunciari nō posse.

5 Ante Missæ celebrationem districtè sub pœna suspensionis, pro solo eiusdem sumptionis die ipso facto incurrendæ, Tabacchum sumi a Sacerdotibus prohibemus.

6 Sacerdotes tam Seculares, quàm Regulares Dioecesis alienæ ad Sacrum faciendum nō admittantur, nisi sui Ordinarij dimissorias litteras ostenderint, a Nobis, vel à nōstro Generali Vicario in Ciuitate approbatas, & in Oppidis a Foraneo, sub pœna ijs, qui sacras vestes, ceteraque celebrationi inferuientia præbuerint, a Nobis arbitranda, & certissimè infligenda. Hoc idem Regulares sibi vetitum sciant: quapropter exteros Sacerdotes Seculares in suis Ecclesijs ad celebrandum haudquaquam admittāt absque dimissorijs a Nobis vel Vicario nostro, vt modò diximus, approbatis.

7 Animaduertendum verò est, dimissorias litteras nihil valituras esse decerni, si datæ sint ante duos menses, in Italia: si extra, ante sex. Quòd si fuerint antiquiores; nolumus in nostra Dioecesi pro validis accipi, nisi habeatur testimonium de vita, & moribus eiusdem Sacerdotis eas proferentis ab Episcopo, in cuius Dioecesi commoratur.

8 Defunctorum officia & Missæ, quæ in quacunque Ecclesia, vel Altari præcisis diebus, hebdomadis, mensibus, vel annis sunt celebrandæ; nequaquam a Sacerdotibus in alia tempora, Altaria, Ecclesiasue transferantur: sed nisi præfixo tempore, ac locis celebrentur; sciant in Missarum reuisione apud Canonicum a Nobis ad hoc munus eligendum, celebratas extra signata tempora, & loca tamquam non celebratas fore censendas, & ipsos in triplici poena damnandos.

9 Libri, vbi Missæ, quæ statutis celebrantur temporibus conscribuntur, in Sacrarijs Ecclesiarum sub clauē recondantur: & quilibet Sacerdos eodem, quo celebrauit die, in eisdem id notet.

10 Missarum onera perpetua celebrandarum nemo suscipiat sine nostra, vel Generalis Vicarij nostri licentia in scripto, gratisquē concedenda. Transgressores huius prohibitionis ipso facto ab Ecclesiæ ingressu sint interdicti: & si aliquid damni Ecclesiæ, vel Sodalitates propter hæc onera, Nobis in scijs inuitisue suscepta, incurrent; in ipsos, eo-

rumquè heredes damnum hoc nouerint esse retorquendum.

11 In Monialium Ecclesijs absque nostra, vel Vicarij Nostri licentia, celebrari nemini liceat.

12 Clericis Curix nostræ contumacibus de graui inquisitis crimine; durante diffamatione, & ante absolutiuam sententiam, Missarum celebrationem omninò interdicimus.

13 Sciant etiam Sacerdotes quicumque, Missas votiuas, seu Collectas, quæ sunt propriæ solemnitatum, vt Resurrectionis Domini Nostri IESV Christi, Natiuitatis, Purificationis, Assumptionis B. MARIE Virginis, Natiuitatis S. Ioannis Baptistæ, & similes alias, quæ proprios habent introitus, & collectas proprijs solemnitatibus accommodatas, ex Decreto S. Rituum Congregationis extra proprios dies, & Octauas celebrari non posse. Sacerdotes, Missa per ipsos inchoata, cuiusuis Personæ expectandæ gratia non subsistant; ne ve ipsammet inceptam, cuiusuis superuenientis causa, repetant.

14 A Missis nouis absint choreæ, ludi, saltationes, & profanorum sonitus instrumentorum. Sacerdotes Ecclesiam non circumeant pro oblationibus accipiendis: sed in medio Altaris ad populum se vertant, ibiquè sistant, atque oblationes a sponte dantibus recipiant. Tunc verò manus deosculandas, vel patenam nemini porrigant: sed solito pacis instrumento, vel Cruce vtantur.

15 Ad tollendas contentiones, quæ super consueta eleemofyna contingere possent; pro qualibet priuata Missa celebrata consuetam eleemofynam esse Iulium vnum declaramus.

16 Certioratos etiam volumus omnes, & quoscunque, qui Missas perpetuas celebrare tenentur, vt suis locis, temporibusquæ satisfacere sedulò satagât, ac festinent: etenim aliàs pro vna, & qualibet Missa perpetua Iulio vno cum dimidio mulctabuntur, vltra pœnas in nostro precipuo Edicto de super facto expressas, *quod in fine apponetur.*

17 Missæ priuatæ nullatenus celebrentur in die Sabbati Sancti nisi vrgeat aliqua causa per Nos cognoscenda, & ea cognita, cum nostra expressa licentia in scriptis, sub pœnis arbitrio nostro.

18 Quæ ad Episcopalis Ordinis reuerentiam instituta sunt, in Ecclesia obseruentur: & eo in Altari, quo Nos Missæ sacrificium litauerimus, eo die quouis Sacerdos (nisi Nobis annuentibus) celebrare non audeat.

19 Antiquum S. R. E. ritum in statutis Missarum celebrandarum temporibus, sacris canonicis Sanctionibus comprobatum pervertere nefas esse censes; sancimus ne in quibusvis Ecclesijs Missæ celebrentur, ante Auroram, & post Meridiem, excepta sacratissimæ Noctis Natiuitatis Domini Missa. Quam tamen a quouis Sacerdote nisi post mediam noctem inchoari prohibemus, & nullo prorsus modo

do anticipari liceat, sub poena perpetuę suspensionis a Diuinis, ac alijs in Constitutione Sanctę Mem. B. Pij V. contentis, Apostolica auctoritate per ipsam Constitutionem locorum Ordinarijs delegatis. Cōpleta verò Missa mandamus claudi Ecclesias ad obuianda scandala eadem nocte, si publicè paterent. Prohibemus etiam vltra vnicam alias Missas in dicta nocte celebrari, ad formam Decretorum S. Congregationis.

20 Quòd aliàs decretum fuit ab Eminentissimo Cybo in sua Synodo, modò apertius declarantes statuimus, vt nemini in Oratorijs Confraternitatum, seu secularium Personarum, vel Cappellis, quę Parochialis Ecclesię finibus continentur, Missam celebrare liceat Dominicis, alijsquē festis diebus; nisi absoluta Parochiali Missa, & Concione intra Missam ipsam de more habenda: dummodò Parochum, aliqua vrgente legitima causa, id permisisse non constiterit.

22 Vestes autem sacras, aliaquē indumenta Missę, diuinorumquē Officiorum cultui dicata in priuata Domo habere nemini liceat: sed in Sacrario Ecclesię mandamus retineri, ibiquē non palàm, & in vulgus e parietibus exposita, sed in abaco, seu armario, inclusa clauę rectè obserato, vt Laicorum manibus contrectari non possint; sicuti sacra canonica Sanctione cauetur, sub poena ipsarum vestium, & indumentorum suspensionis eo ipso incurrendę,
 quas

quas nihilominus Ecclesię seu Altari, cui sunt addi-
ctę restituere teneantur: nisi aliter ex urgente causa
per nos fuerit permillum.

De Oratione quadraginta ho- rarum. Titulus XVI.

O Ratio, quam Quadraginta horarum vo-
cant, cum ad diuinam opem, & miseri-
cordiam implorandam, calamitatesque propulsan-
das instituta fuerit; ideo veterum, & ordinarium ser-
uari morem præcipimus, ita tamen, vt non pro qua-
cunque, sed pro publica, & graui causa tantum ex-
ponatur: Tunc verò tã a Secularibus, quàm a Regu-
laribus impetrata prius a Nobis licentia, & eo cum
decore, luminibus, facibusque, & assistentijs, quę
in Synodo Eminētiss. Cybo præscripsit: durante
autem sacratissimę Hostiæ ipsius expositione; in Mis-
sis, cum Sacramentum eleuatur, campanulę de more
non pulsentur.

2 Dominica Quinquagesimę, & Palmarum
quotannis tam pium, necnon antiquum continuari
institutum mandamus in Ecclesia Cathedrali (in Ma-
tricibus verò Diocesis Dominica Palmarum) vt sei-
licet sacratissima Eucharistia pro quadraginta hora-
rum prece exponatur, ex forma in Nostris Pastora-
libus litteris, *in fine registrandis*, præscripta; illud præ-
men-

mentis oculis omnino habentes, ut sanctis illis diebus Fideles ad pietatem, & deuotionem magis excitentur, eorumquè vita emendetur in melius.

3 Quicumque verò vtriusque Sexus huiusmodi orationi per vnins horę spatium vacauerit, vel deuotè processioni interfuerit; quadraginta dierum Indulgentiam (quam quotiescumque exponitur, ex Dei misericordia in forma Ecclesię consueta concedimus) consequatur.

4 Notum denique facimus, sacram Rituum Congregationem quadraginta horarum preces non permittere in feria quinta in Coena Domini, neque in Parasceue, & Sabbato Sancto, quacumque in contrarium consuetudine non obstante.

De Sacramento Pœnitentię.

Titulus XVII.

1 **P**erarduum Sacramenti Pœnitentię munus idoneis dumtaxat, & dignis Sacerdotibus imponi oportet, ne Confessariorum ignorantia Pœnitentes potius ad perditionem, quàm ad salutem perducantur.

2 Iudicem sedentem sentētiās ferre decet: ideo Confessarij tamquam Iudices spirituales non stando, sed sedendo, & capite cooperto quoscumque Pœnitentes, & quauis dignitate præditos audiant.

3. Pœnitentium ad se adeuntium animos deie-
ctos propofita illis diuinæ Mifericordiæ magnitudi-
ne erigant Confessarij: tum benignè, vt fiduciam præ-
beant, cum ijsdem agant; vndè sua peccata sic adiuti
liberè confiteantur.

4. In Rudibus autem, & Imperitis audiendis sci-
ant maius studium esse adhibendum: propterea eo-
rum infcitix, & infirmitati, quantum possunt, in Do-
mino prospicientes conscientias discutiant; de pec-
catis circumspèctè interrogent; circumstantias ex-
quirant; & christiana opitulante patientia Sacramen-
tum ad debitum finem perducant.

5. Approbationes dari solitas ad Confessiones
olumus per Cancellarium, & Notarios nostros gra-
s vbi que omnino concedi.

6. Confessionales sedes ex tabulis expolitis con-
ci debent; ab vtroque latere clausæ: ab anteriori
tem parte sint apertæ: neque in angulis, Cappellis,
oue obscuro loco (quantum fieri potest) collo-
atur; sed in apertò, & in omnium oculis; vt &
nconfessarius, & Pœnitens ab vnoquoque facilè vi-
ntur.

Notum verò facimus, Sacerdotes omnes tam
ulares, quam Regulares ad audiendas confessio-
pprobatos, prætextu quorumcumque Priuile-
um absolvere quemquam non posse a casibus in
Cœnæ Domini, vel in Decreto Sacræ Congre-
nis ex iussu Sæn: Mem: Clementis Papæ Octau

edito contentis, sub excommunicationis poena ipso facto incurrendę.

8 Ad hæc volumus omnes, & singulos meminisse, Alexandrum VII. & INNOCENTIVM XI. feliciter regnantem quàmplures Christianę disciplinę relaxatiuas opiniones (per quas in rebus ad conscientiam pertinentibus squalor irrepserat alienus a Catholica simplicitate, & Sanctorum Patrum Doctrina) tamquam scandalosas damnasse, ac omninò prohibuisse; itaut quicumque illas, aut coniunctim, aut diuissim docuerit, defenderit, aut ediderit, ipso facto in excommunicationem incidat Summo Pontifici reseruata: distriktè vlteriùs prohibendo in virtute sanctę Obedientię, & sub diuini Iudicij interminatione, ne quis opiniones ipsas, vel earum aliquam deducat ad praxim.

9 Ne quis verò per ignorantiam ijs damnatis opinionibus adhærendo, in prædictam excommunicationis poenam incidat & sententiam; easdem Apostolicas declarationes cum ipsismet damnatis opinionibus *post Synodum* mandauimus *imprimendas*.

10 Salutare B. Pij V. Constitutionem, quę incipit, *Super Gregem Dominicum*, de ijs præsertim, quę in curandis Infirmis Medici seruare iubentur, ad vsum reuocari Nos cupientes, non segniter mandauimus; vt Medici nimirum ante omnia de Confessione Infirmũ admoneant. Quòd si hic parere neglexerit;

xerit; post triduum ad eum inuifendum ampliùs non reuertantur: alioquin certos eos reddimus, præter diuinam indignationem poenas in ea Constitutione positas incurfuros. Vt verò eamdemmet Constitutionem Medici omninò adimpleant, in fua ipforum conductione per Communitates illam feruaturos fe- fe penitus, iurare debebunt.

11 Quoniam verò folet a plerifque hac in re ne- negligentè procedi; Medicis omnibus, & quibufcū- que noftræ tã Ciuitatis, quàm Dicecefi ifam Cōsti- tutionem (modo, & forma inferius pofita) iterum inti- mari, notificariquè iubemus. Et eandem vnà cum dicta intimatione a Parochis inter Miffarum folem- nia in Dominica Paffionis Domini euulgari quotan- nis, & publicari mandamus.

12 Si Confeffarius aliquid certæ Perfonæ, vel Loco reftituendum a Pœnitente recipiat; idipfum (tacito Pœnitentis nomine) reddat, & fidem adim- plementi a Creditore fufceptam Debitori demon- ftret. Quòd fi incertæ Perfonæ, vel Loco facienda fit reftitutio; fciat Confeffarius, illam Epifcopo com- mittendam effe, non fibi, nec alteri.

13 Quoniam vnicuique falutem æternam exo- ptanti neceffe eft explicite fcire aliqua chriftianæ Fi- dei myfteria, quorum culpabilis ignorantia graue crimen eft, & inuincibilem dari non poffe dicendum eft in hifce noftris regionibus, vbi Sacerdotes non ceffant fpargere in Populum Verbum Dei, & para-

ti sunt Doctrinam edocere christianam : idcirco iterum atque iterum monemus Confessarios, & præcipimus, vt audituri confessiones Personarum, quas possunt ipsi suspicari mysteriorum Fidei, saltem principaliorum, ignorare notitiam, primo loco eas interrogent, An sciant sanctissimæ Mysterium Trinitatis, & Incarnationem, Passionem, Mortem, ac Resurrectionem IESV Christi Dei & Hominis, ac Redemptoris nostri. Quæ si nescire se dicant, nouerint Confessarij, tales Personas haudquaquam absolutio-
nis esse capaces : quapropter eas erudiant, quantum satis est : & præterea manifestent eis, quæ sit virtutum remuneratio in Cælis, & delictorum apud inferos poena, efficaciam Sacramenti Penitentiae ad crimina diluenda, dignitatem Eucharistiae, aliaque Fidei dogmata, quæ Personarum statui, conditioni, & captui necessaria existimabunt. Moneant quoque, eas actum doloris elicere debere ob talem culpabilem ignorantiam : videantquæ, qua fide præteritas perfecerint Confessiones : etenim facillimum est, opus esse illas replicare, vt earum saluti satis prouideatur.

14 Et quia hæc omnino necessaria sunt confessionis validitati; caueant, ne in hoc negligentes inueniantur : strictissimam enim huiusmodi incuriæ Deo rationem sunt reddituri. Neque eos excusabit multitudo Confluentium occasione alicuius Festiuitatis, Indulgentiæ, vel Iubilæi : etenim melius est paucas expedire Personas, sed bene; quàm multas, at malè.

Quod

Quòd si Pœnitētium eruditio aliàs nota sit Confessario ; tunc huiusmodi adhibere diligentias necesse non erit.

15 Animaduertat quilibet Confessarius, se lucem mundi, & sal terrę esse debere: quapropter cœcos illuminare non cesset docendo, & admonendo paternę in spiritu lenitatis. Interroget igitur Rudes, nescientes cuncta sua crimina reperire: & expleta confessione non impertiat absolutionem, nisi adesse in Pœnitente cernat signum aliquod contritionis, vel saltem attritionis expressum; vt valida sit absolutio.

16 Quòd si dolorem, firmumquę propositum abesse pertimescat ob Confitentis duritiem, vel ruditatem; procuret in eius corde excitare dolorem, enarrando peccatorum malitiã, ac damna, videlicet Gratię Dei iacturam; Paradisi amissionem, & periculum euidens damnationis eterne: vel ostendendo summam Dei amabilitatem, Christi IESV Passionem, & cætera Dei beneficia: vt cor eius vel in attritionis, vel in contritionis actus erumpat. Neque negligat elicere a Pœnitente explicitũ firmi propositi actum; vt tutior eueniat absolutionis effectus. Voluntarię in malo obstinatos nec in ipso absoluat mortis articulo.

17 Satisfactiones (quas Pœnitentias vocant) procuret Confessarius, vt sint etiam medicinales, & futurorum delictorum præseruativæ. Quapropter tenacibus eleemosynas; iracundis, atque superbis humilitatis actus, & mansuetudinis; addictisquę gulæ, si-

uel luxuriæ (verè cognata crimina, & vix diuisibilia) abſtinentias, carniſquè macerationes imponat. Sic ipſe ſuo muneri ſatisfaciet: Iudex enim, & Medicus ipſe eſt Animarum.

18. Confessarij non ſolùm e conſpectu Mulierum conſeſſiones audire non audeant; ſed neque cum iſſdem, dum in ſede conſeſſionali Pœnitètes excipiunt, loqui præſumant, niſi breuiſſimum aliquod verbum, & neceſſitate exigente. Caueant quoquè eas in fronte benedicere, vel talia peragere, quæ aliquam minoris cautelæ, vel immodeſtiæ ſuſpicionem ingerere queant.

De Cenſuris, & Caſibus reſer- uatis. Tit. XVIII.

Tabula Cenſurarum, ſeu Excommunicationum reſeruatarum.

L Apſus verè deſcendi in crimina infra deſcribenda quantum Animarum ſaluti impo-
rent præiudicij, Nos experientia multùm edocuit: quocirca excômunicationis pœnam ipſo iure, & ipſo facto incurrendæ, ac Nobis, & Sedi noſtræ Epiſcopali Œſinæ reſeruatæ mereri iudicauimus, prout per præſentes in noſtrę ordinarię facultatis vim iniugimus, itaut ab huiuſmodi delictis quiſquam nullatenus poſſit

possit absolvere sine Nostra, vel Successorum Nostrorum expressa licentia, præterquàm in mortis articulo.

2 Monasteria Monialium sine licentia ad cuntes; & ibi alloquentes turpiter, seu lasciue cum Monialibus, vel alijs intra septa degentibus.

*Conc.
Trid.
Sess.
14. c. 5.*

3 Parentes, & Nutrices tenentes in lecto Infantes infra annum sine repagulo; si sequatur suffocatio.

4 Asportantes, vel detinentes suppellectiles, aut scripturas quascumq; ad Ecclesias pertinentes. Item Scripturas, Acta, vel alia ad Cancellariam Episcopalem spectantia.

5 Omnes, qui conscripserint, ediderint, explanauerint, retinuerint, consuluerint, transtulerint, vel in publico loco exposuerint libellos famosos, nec non litteras sine nomine (quas Memorialia vulgò appellant) in re graui calumniosè, exceptis litteris Superiori directis a Personis timoratae conscientie, quæ pandant veritatem ad bonum finem, & ad euitanda scandala.

Casus Reseruati.

CVM Sacri Concilij Tridentini vigore atrociora quædam crimina reseruandi facultas Nobis impertiatur, quæ in Domino reseruare iudicabimus ad commune Ecclesiæ bonum, & Subditorum nostrorū ædificationem; ideo eadem facultate vtentes, vt magis

*Conc.
Trid.
Sess.
14. c. 7.*

*Sacra
Congr.
cū ap-
probata
Clem.
VIII.*

gis Fideles ab huiusmodi offensionibus in Deum ar-
ceantur, hoc nostro Decreto & Statuto, quod per-
fectæ legis vim habere volumus, Casus infra scriptos
Nobis, ac Episcopali Ælinæ Sedi reseruauimus, & re-
seruamus, a quibus a nullo Confessario, nec etiam Re-
gulari, nisi a Nobis, & Nostreis in Episcopatu Succes-
soribus, seu de licentia nostra absolui possint, præter
quàm in mortis articulo, sub poenis in Decreto sanctę
mem. Clementis VIII. contentis.

1 Magia, Incantatio, Diuination, Maleficium,
Sortilegium cum tacita, vel expressa dæmonis inuo-
catione, & Abusus Sacramentorum, seu Sacramen-
taliū, seu Reliquiarum.

2 Bestialitas.

3 Sodomia.

4 Incestus cum Cognatis spiritualibus, & cum
carnalibus vsque ad secundum gradum inclusiue, &
cum Affinibus ex illicita copula in primo tantum gra-
du: at ex licita etiam in secundo.

5 Virginis defloratio tam respectu Deflorantis,
quàm respectu Parentum consentientium, etiam co-
pula non consummata.

6 Procuratio Abortus, etiam effectu non se-
quuto.

7 Copula carnalis etiam non consummata Con-
fessarij cum Filia spirituali actiue. Confessarius autem
delinquens, nec eam absolueret queat, neque quos-
cumque alios, qui cum eiusdem Confessarij associa-
tione,

tionē, vel participationē quoduis carnale delictum perpetrare.

8 Blasphemia in Deum, B. Virginem, & Sanctos.

9 Homicidium voluntarium tam respectu occidentis, quàm respectu mandantis.

10 Percussores parentum.

11 Notarij non reuelantes legata pia infra mensem post notitiam mortis Legantis, & Heredes eadem legata non persoluentes intra annum a die iniunctæ obligationis a iure, vel ab homine.

12 Falsi depositio, vel accusatio in iudicio cum damno Proximi.

Expositio Casuum.

1 **C**larus est: & ideo Confessarij de gravitate culpæ solum admonentur, cui poenitentia correspondere debet. Aduertant quoque non solum reservationem; sed & denunciandi onus iniungi.

2 *Bestialitas*. Intellige de actu consummato.

3 *Sodomia*. Intellige etiam cum foeminis, respectu tamen Masculi seu agentis, seu patientis.

4 *Cognatio spiritualis*. Intellige de Cognatione contracta per Baptismum, & Confirmationem.

5 *Defloratio*. Intellige, siue per vim, siue per seductionem. *Etiam non consummata copula*. Intelli-

commodantes domos ludentibus iuxta formam nostri Decreti infra de *Honestate Clericorum*.

2 Sacrista Sacerdos Confraternitatum, & eorumdem Cappellani non adimplentes Statuta per nos circa receptionem eleemosynarum ad Missas celebrandas, vt infra de Confraternitatibus. §. *Eleemosynæ quotidianæ &c.* Alias suspensiones vide in nostro Edicto circa *Vitam & honestatem Clericorum* in fine apponendo.

Ratio subdelegandi Absolutionem Casuum reſeruatorum.

I **A**T quia Parochis desiderio salutis Animarum feruencibus in ſolemniſſimis, & præcipuis anni Feſtiuitatibus ab huiusmodi caſibus abſoluendi facultatem concedere conuenit; ideo nos, vt conſcientiæ Subditorum noſtrorum ſalubre remedium, & auxilium præbeamus; a quarta Dominica Quadrageſimæ uſque ad totam Paſchatis Octauam, & a Feria quinta ante diem Pentecoſtes uſque ad Corporis Chriſti feſtum; & a tertia Aduentus Dominica uſque ad Epiphaniæ ſolemnitatem incluſiue eandem abſoluendi facultatem nobis reſeruata relaxamus, & præſatis Parochis ad dictum tempus, & non ultra, præſentium vigore concedimus, & impertimus, prout infra tamen limitatam, uidelicet.

*Litt.
S. Congr. E-
piſc. &
Reg.
26. N-
uemb.
1662.*

2 *Aprimo*, dummodo expressa dæmonis inuocatio, & sanctorum abusus non interuenerit.

3 *A Quinto* abstineant.

4 *Ab Vndecimo*. Præuia denunciatione Notarij, vel satisfactione Heredis absoluant, & non aliter.

5 *A Duodesimo*. Præuia satisfactione; nisi aliqua verè iusta causa excuset.

6 Præterea quicquid facultatē absoluendi habuerint a casibus etiam reſeruatis; nouerint nequaquam Confessario cuilibet licere, etiam Parocho, seu Regulari in nostra Ciuitate, vel Diœcesi, qui in crimine carnalis peccati etiā nō cōsummati socius, particepsue fuerit, Cōplicit̃ audire in Confessione, & absolvere.

7 Quam quidem prohibitionem non esse peccati reſeruatiōem declaramus; sed in huiusmodi casu omnino esse positiuam reprobationem Confessarij ab eius confessione audienda, qui fuerit socius, aut peccati particeps: quem si Confessarius in confessione audire, & absolvere audeat; præter pœnas a iure statutas, statim ipso iure & ipso facto censeatur priuatus iurisdictione, & auctoritate audiendi confessiones, & absoluendi quemquam in tota nostra Diœcesi, prout ex nunc pro tunc priuamus, & pro priuato omnino haberi volumus, & mandamus omni meliori modo: & huiusmodi confessio, habens annexam talem culpam, Socio facta sit irrita, & nulla ex defectu iurisdictionis. Quæ tamen iurisdictionis pœnes quemcumque alium ordinarium Confessarium resideat, qui cul-

pæ socius non est; itaut peccati Complex non teneatur se præsentare Confessario facultatem habenti pro reseruatis, sed tantû Cōfessario ordinario approbatô. Quòd si Confessarius sit Parochus, declaramus, pro ipso reseruatum esse quodcumque peccatum carnale, cuius ipse fuerit complex.

De Sacramento extremæ Vnctionis. Tit. XIX.

I **A** Egrotanti Pœnitentiæ, & Eucharistiæ Sacramenta ex perpetua Ecclesiæ consuetudine præbeantur. Verûm si quis præ qualitate morbi sacram accipere Communionem non possit; Pœnitentiæ Sacramento saltem reficiatur. At si neque confitendi datur facultas; tunc licebit Ægrôto sacram ministrare Vnctionem: si tamen præcedat signum aliquod contritionis, & Sacri Olei desiderio teneri nutu aliquo ille ostendat; aut si ipsius peractæ Vitæ probitas satis nota sit Parocho.

2 Locus ad Sacrum Infirmorum Oleum custodiendum in Ecclesia, prout modò annotabimus construatur. A Cornu Euangelij Altaris Maioris intra cancellos in pariete conseruetur in altitudine vnus cubiti, & debita proportionè respondeat latitudo: interiores partes oloserico coloris violacei per totum conuestiantur. Extrinsecùs autem valua, fera, & clauis communiant. Sit verò a pavimento altior

non

non minùs , quàm cubitis quinque : & pictura aliqua foris exornetur , litterisque grandiusculis ibidem inscribatur OLEVMSANCTVM INFIRMORVM.

3 Non in Vase tantùm seruetur Oleum; sed cum bombacio immixtum , ne fluere possit facilè , si Vasculum casu subuerti interdum accideret , prout latius in ordinationibus nostrarum Visitationum Generalium fuit demandatum .

4 Si periculum , ne decedat Infirmus , immineat , antequàm vnctiones compleantur ; omiſſis orationibus , continuò omnes requisitę corporis partes vngantur forma vnica , omnes sensus continente , nimirum , *Per istam &c. indulgeat tibi Deus quicquid per visum , auditum , odoratum , gustum , & tactum deliquisti .*

5 Postquàm Sacramentum Ægroto Parochus ministrauerit ; breuibus , suauibusquè illum verbis ad desiderium Vitę æternę , & ad spem de Diuina Misericordia concipiendam opportunè simul excitare omnino satagat . Tum , cùm morti proximus erit , qua maiore potest animi pietate in illius Animę commendatione totus insilſtat , statutasquè ex Romano Rituali preces recitet , curetquè sedulus , vt Domestici simul omnes pro languente Diuinam Clementiam piè satis implorent , & inquantùm possunt , a fletibus se abſtineant .

6 Vbi verò Ægrotum Animam agere cognouerit ; præſens illi adesse non prætermittat . At si aliquando non possit , eò quòd necessarijs alijs parochialis

lis muneris occupationibus impediatur ; istud pietatis officium ab alio Sacerdote , si fieri potest, Moribundo præstari inuigilet : etenim hæc est hora tremenda, a qua pendet æternitas.

7 Nullus Sacerdos etiam Regularis, qui Parochus non sit, hoc Sacramentum ministrare audeat, nisi casu necessitatis urgente , vel de Parochi ipsius licentia: aliter enim Sacerdotes iidem, si Secularis sit , graues pœnas; si Regularis, excommunicationem ipso facto, & Summo Pontifici reſeruatam , incurſuros ſeſe nouerint ex Decreto S. Congregationis.

*Clem.
x. de
Prin.*

8 Peruncto deinde Infirmo, ſtuppa, vel bombacium in vnctione adhibitum ad eum , & ad Sacerdotis abſtergendos digitos non ibidem in Ægrotantis domo cremantur , ſed totum ad Eccleſiam comburendum aſportetur , cinereſquæ in Sacratio reponantur.

9 Quod ſi quemquam propter Parochi ſegnitiæ, aut negligentiam abſque huius Sacramenti ſubſidio ab humanis diſcedere acciderit; iuxta culpæ qualitatem non modò pœnas a ſacris Canonibus impoſitas, verùm & aliàs arbitrio noſtro ſe daturum , certiffimè ſibi perſuadeat.

10 Hoc Miniſtrantes Sacramentum , quando partes illas inungūt, quæ duplices ſunt, puta oculos, aures, manus, & pedes, ita verba proferenda participantur, vt non priùs hæc completa ſint , quàm inunctum ſecundum membrum , ita vt forma verborum

ambarum vnctionem partium complectatur.

11 Curandum est, vt Ægrotis, dum adhuc integris pollent sensibus, hoc Sacramentum exhibeatur : vt suis deuotionis, fidei, spei, & charitatis actibus ipsum recipiendo, vberiores Dei gratias adipiscantur. O si scirent homines, qualium fiat iactura bonorum, dum nimis serò hoc recipitur Sacramentum; neque Infirmi trepidarent adeo ad eius vel solum nomen, sed ipsum audissimè expeterent, neque eorum Domestici ad sacram hanc Vnctionem Ægrotos suos adducere pertimescerent. Parochorum sit ergo munus, vtilitates huius Sacramenti indigentibus enarrare.

12 Quando a Parochiali Ecclesia longiùs abest Ægrotus, & morbus demonstrat mortis non abesse periculum, Parochus vnà cum Sacrosancto Viatico sacrum Oleum secum deferre poterit, vt eo communicato, possit sacram quoquè indigenti Vnctionem administrare.

13 Quoniam inter huius effectus Sacramenti est remissio venialium peccatorum; Sacerdos Ægrotum fatagat excitare ad actus doloris: vt recto tramite dignus fiat a corpore in Cæli ascendere gaudia. Doceat eum, veniam petere verborum, cogitationumque otiosarum, & doceat desiderare Deum: etenim cùm Deus, eiusquè fruitio beata noster sit finis; non caret omni labe decedere absq; eo, quòd moriens desiderauerit ad suum peroptabilem Finem peruenire:

neque frustra edocuit nos Dominus, vt tam sepe dicamus, *Adueniat Regnum tuum.*

De Sacramento Ordinis.

Titulus XX.

I **P** Romulgato sacre Ordinationis Edicto, Parochorum munus erit, ad preces inuitare Fideles, vt Deus dignos mittere in messem suam dignetur Operarios: etenim a sanctitate & doctrina eorum, qui ecclesiasticis muneribus addicti sunt, non parum christianæ plebis pendere salutem, & sanctitatem veritas est ipso vel Sole euidentior.

2 Sacri Concilij Tridentini dispositionem secutantes circa Personarum qualitatem, quæ ad sacros Ordines promoueri intendunt, cum non tantum eorum sufficiat peritia circa doctrinam, quæ a Nobis, Examinatoribusq; nostris non minus indagari, quam probari debet, & potest, quin etiam morum eorundem probitas; ideo ne super hoc nos defraudari contingat (vt experientia testatur) & tanto vt malo pro viribus nostris occurrere possimus; strictè præcipimus, ac strictissimè mandamus *Parochis quibuscumque*, & quibus Animarum cura incumbit, ne probitatis morum, ac vitæ testimonium ferant, nisi pro veritate, & Deum præ suis oculis habentes: ne Nos ab ipsis decepti, manus nostras super indignos imponamus.

*Conc.
Trid.
Sess. 23.
de Sacr.
Ordin.
cap. 7.*

Quòd si iustis ex causis Ordinandorum defectus palàm in visibilibus singraphis, seu attestationibus enūciare Nobis non audeant; saltem per secretam epistolam (quam nos igni trademus, & soli perlegemus) id omnino perficiant.

3 Quicumque verò sacrum aliquem suscepturi sunt ordinem; ut rectius vitæ rationem perpendant, cui sese obstringere intendunt, ac proinde tota re accuratiùs perspecta, negotium tanti momenti perficiant; antequàm eundem accedant ad Ordinem, sicut sanctissimè iussit D. N. Innocentius XI. exercitia spiritualia peragant, & ab omnibus seculi curis, occupationibusq; liberi & omnis anteaçtæ vitæ suæ peccata, præcedente diligenti conscientie examine, confiteantur; & in sacris lectionibus, ac meditationibus per decem integros dies versentur, adhibito Directore, quem Nos probauerimus, prout latius documenta dedimus in libro iussu nostro impresso. Inobedientes verò ad exoptatos ordines nullatenus sunt assumendi.

4 Cùm autem ad ordines suscipiendos quisquis accedet; omni reuerentia, & humilitate id præstet: peccata sua confiteatur, nec non sacra reficiatur Cómunionem, ut eos dignè recipere queat.

5 Et ne quis Clericorum medicare, vel turpem, sordidumquè aliquem quæstum cogatur exercere, Beneficio potiatur a Nobis approbandò, vel saltem (iuxta Tridentini tamen regulas) Patrimonium habeat,

*Sess. 21.
c. 2. de*

beat, sed verum & reale, quantitatis olim de Sacrae Congregationis Mandato stabilitæ ex Decreto in fine registrando; adeo ut si promoueatur quis ficto cum Patrimonio, & commentitio, seu fiduciario; se incidisse ipso facto in poenam suspensionis noscat Summo Pontifici reservatæ, ex Bulla sanctæ mem. Urbani VIII. in fine harum Constitutionum imprimenda.

ref. S.
Congr.
Cœc. 13.
Maii
1679.

6 Qui verò huiusmodi Patrimonium fictum, fiduciarium, vel commentitium dederint, donauerint, vel constituerint; eo ipso illos excommunicatos esse volumus, & absolutionem Nobis reservamus, ac insuper eos teneri eidem Clerico sic promoti alimenta præstare. Quinetiam ad id obligari eos insimul volumus, qui huiusmodi falsæ assertioni, seu constitutioni ficti Patrimonij testimonium, auxilium, seu consilium dolosè perhibuerint, atque præstiterint. Referētes autem, & estimantes res in patrimoniū dādas, & earum fructus, quatenus eorum relatio & æstimatio non sit veridica ad alimenta, ut supra præstanda; condemnamus, & poenæ falsi subiacere declaramus.

7 Cū quotidie oriretur quæstio inter Officiales Communitatis huius Ciuitatis, & Clericos ad titulum patrimoniij promotos ad sacros ordines ea occasione, quod nimis pingua patrimonia constituta reperirentur, & in dies constituentur in graue ipsius Communitatis præiudicium propter exemptionem ab oneribus cameralibus; idcirco de ordine Sacrae Congre-

gationis iam statutum fuit per clar. mem. Episc. Laurentium Cybo Patrimonia constituta, & in futurum constituenda gaudere debere dicta exemptione, & immunitate tantummodò vsq; ad quantitatem scutorum mille pro quolibet Clerico graduato, aut qualificato, secundum estimationem contentam in publico ultimo (vt vocant) *Estimo* huius Ciuitatis, & Comitatus, facto de mandato Eminent. & Reuerendis. Card. Nigronij tunc Visitatoris Apostolici. Pro Clericis verò inferioris gradus vsque ad scuta octingenta, & non ultra, arbitrio nostro, & Successorum nostrorum, & aliàs prout in litteris Sacræ Cōgregationis, & Decreto *in fine Synodi registrādo*. Ad hoc igitur vt premissa exactiùs executioni demandentur, occurrendo etiam in hanc formam alijs erroribus; qui per sepe in hac materia solent euenire, expressè prohibemus Cancellario nostro, & cuicumque Notario, ne audeant stipulari Instrumenta vlla Patrimonij sine nostra expressa antecedenti participatione, & licentia, sub poena nullitatis stipulationis in contrarium factæ.

8 Nemo ad primam Tonsuram per Nos erit admissus accedente in eo suspicione, quod hæc petatur ad iudicium seculare fugiendum. Quòd si nonnulli ætate prouecti velint Clericali militiæ ascribi, non solum examinentur circa Tonsuram, & Ordines Minores, sed etiam circa Sacros: & quatenus ad omnes idonei non reperiantur; monemus nostros Examinatores, vt cautè procedant in eis approbandis,

Conc.
Trib.
cap. 4.
Sess.
23. de
ref.

Sess.
23. de
ref.
11.

dis, etiam ad Tonsuram, in memoriam redigentes dispositionem Sacri Concilij Tridentini, qua iubetur, neminem minoribus Ordinibus initiandum, quæ scientiæ spes dignum maioribus non ostendat.

9 Nemo ad sacros Ordines admittatur, nisi in actu examinis sciat ordinare diuinum Officium, etiam si in scientia, & aliàs reperiatur idoneus, ac nisi in cantu gregoriano constet fuisse competenter instructum.

10 Ordinati ab alieno Episcopo cum nostris litteris dimissorialibus, debeant se præsentare in nostra Cancellaria, & ibi registrari facere litteras suarum Ordinationum intra mensem, sub pœna scutorum trium.

11 Clerici, qui suæ non inseruierint Ecclesiæ, Doctrinamquæ christianam pueros quibuscumque Dominicis non edocuerint, & debita modestia atq; Ecclesiasticarum ornamento virtutum non fuerint exornati, certissimè sciant, se frustra progressum ad altiores ordines esse tentaturos.

De Sacramento Matrimonij .

Titulus XXI.

Matrimonium, quod altera Synodo in Ecclesia celebrari præiis denunciationibus ex Tridentino requisitis sancitum est, declaramus in eam tantum

tum Ecclesia celebrari posse, quæ Parochialis sit, & ante celebrationem de mane, non autem post prandium fieri, nisi Nos aliqua de causa aliter decreuerimus. Cum autem Sponsis benedicendum erit, benedictionem in ipsa Missæ celebratione, cui ipsi interfint, Parochus elargiatur. Si qui verò contracto Matrimonio benedictionem non susceperint; ad Ecclesiam quàmprimùm, ad illam suscipiendam, reuertantur. Quòd si facere neglexerint, Parochus teneatur post decem dies Nobis, aut Vicario Nostro Generali denunciare.

2 At si quando denunciationes prædictæ annuentibus Nobis, aut omnes, aut aliquæ omitterentur (quod non nisi ex iusta causa permittendum erit) debent immediatè subsequentibus deindè diebus festiuis fieri. Coniugatis verò in casu, quo ab Episcopo datur earumdem denunciationum dispensatio, iniungatur nostro nomine præceptum, ut interim sub excommunicationis poena latæ sententiæ a carnali copula omnino abstineant.

3 Si de non libera voluntate Puellæ Parochus aliqualem non irrationabilem suspicionem habuerit; id ad Nos deferat, nec ad vltiora procedere audeat absque nostro consilio, ac facultate.

4 Si quos reperiatur Coniugandos, qui fidei rudimenta, ac necessaria mysteria Christianæ religionis ignorent; eos paternè moneat, ad tertiam se non progressurum esse denunciationem; nisi ea priùs ipsi cuncta

cuncta didicerint: & reuerà nequaquam vterius procedere audeat.

5 Parochus si animaduertat diffidium inter cōiuges irrepsisse, eosquē diuersis habitare sub tectis; sedulam præbeat operam, vt eos ad maritalia pacis, & charitatis, & cohabitationis vincula reuocet. Quod si frustra diligentiam adhibuerit, Nobis id manifestet, vt opportuniora remedia præbeamus.

6 Vagos vtriusque sexus ad suas Parochias simul aduentantes exploret Parochus, an verè sint sacro matrimonij ligamine copulati: & legitimam matrimonij fidem sibi postulet ab illis ostendi. Quod si vel negauerint, vel falsas esse testimoniales ostensas chartas ipse repperit, ad Nos, vel ad nostrum Generalem Vicarium cuncta deferat, vt agenda a Nobis maturius deliberentur, & validius perficiantur.

7 Vt venerabile Matrimonij Sacramentum precocium criminum veneno non inficiatur; Parochi onerantius conscientiam, ne prætermittat admonere Sponsos, eisquē præcipere, vt caueant a colloquio domestico, nisi vel Sponsæ Genitores, vel duo ex Cognatis semper adstent, effrenem, & abominabilem Sponsorum licentiam coercituri. In hoc tam lubrico animarum periculo Parochus non obmutescat: ne ouium suarum perniciēs in animas suæ coram omnipotente Iudice detrimenta pertranseat.

8 Quod si Sponsi obedire neglexerint Parochorum præcepto, & soli absque arbitris ausi fuerint conuersa-

uerfari; poena decem librarum ceræ albæ Parochiali Ecclesiæ illico applicandarum mulſtabuntur, alijsquæ arbitrio noſtro pro ratione culpæ, atque inobedientiæ infligendis. Et Parochi, tales traſgreſſores Nobis non denuncianteſ, per duas hebdomadaſ ſint ſuſpenſi a Diuinis.

De Sacris Oleis. Tit. XXII.

1 **S**Acra, Sacrorum Canonum iuſſu, non niſi ſacro Ritu tractanda, ſanctaquæ, ac religioſa cuſtodia ſunt aſſeruanda: itaque ſacra Olea ab omnibus, ad quos ſpectat, ea, qua decet reuerentia, in Eccleſia habeantur, ſeruentur, & cuſtodiantur.

2 Nouis autem iam confeſtis, nullo modo ad Sacramentorum uſum adhibeantur vetuſta, niſi extrema cogente neceſſitate. Ea verò, quæ bombacio non ſunt immixta, in lampade coram Sacra Euchariſtia collucente comburantur: quæ autem ſunt permixta, bombacio combuſto, cineres in Sacratio repo-
nantur.

3 Sacro Oleo deficiente, ſi aliunde haberi non poſſit, hæc ratio ineatur. Oleum non confeſcratum guttatim confeſcrato infundatur, ita tamen, vt non confeſcratum, quod infunditur, minoris confeſcrato ſit quantitatis.

De Horis Canonicis.

Titulus XXIII.

VT insuper non interessentium diuino officio effectuius DD. Canonicorum numerus semper appareat, & distributionibus priuentur absentes, & præcipuè cum ex Decreto Sac. Congreg. ad preces Eminentiss. D. Card. Cincij Episcopi recoln. memoriæ emanato, & *in fine registrando* eadem distributiones debeant arbitrio nostro Sacristiæ seruitio cedere; Quapropter mandamus, vt Purcutores fideliter, & distinctè suo fungantur officio, & statim quacumque Officij parte completa in particulari libro (memores iuramenti præstiti ad formam Decreti Eminentiss. D. Card. Cybo) describant non interessentes singulis horis consuetis signis, ex quibus cuiuscumque defectus constare possit: & factis huiusmodi annotationibus, prohibemus ne quis audeat eas propria auctoritate delere, adulterare, seu quomodolibet maculare sub quouis prætextu; & quatenus quis grauatum se senserit, iura sua ad Nos deferat: mandantes pariter pro adimplemento eiusdem Decreti, vt summa ex dictis distributionibus proueniēs in nullā rē erogetur Nobis inconsultis, sub pœna indebiti soluti DD. Syndicis pro tempore existentibus.

2 Maledictio illa in Ieremia iux. 70. comminata, *Maledictus, qui facit opus Dei negligenter*, omnium corda pulsare debet: sed ab ecclesiasticis Personis, ab ijsquè, qui Horis Canonicis recitandis sunt astricti, est quidem potissimum metuenda.

3 Cuius rei periculum, atque vim tam formidabilis sententiæ agnoscens Innocentius Papa Tertius in Concilio Generali Lateranensi suam edidit Constitutionem contra eos, qui dum sacris celebrandis in choro assistunt, silentium frangentes exterioribus colloctionibus intendunt, auditum ad indebitos sermones effundunt, & intentas (vt docet) aures ad Diuina non porrigunt, sub poena suspensionis, ac in virtute Sanctæ Obedientiæ districte præcipiendo, vt diuinum Officium nocturnum, diurnumq; studiose pariter, ac piè, & deuotè celebrent.

4 Quapropter Clericorum nostrorum plerosq; in Horis canonicis incuriosè recitandis sæpè delinquere suspicantes, cupientesquè maledictionem, suspensionem, atque etiam inobedienciæ Apostolice crimen ab eis auertere, simulquè scandalum (quo quidem affici solent Fideles, cum in Ecclesia Clericos audiunt sacrarum Horarum munus nimium festinanter, & absque vlllo animi studio, ac pietate persoluentes) de medio tollere; præter ea, quæ hac de re in priori Synodo sunt statuta, Decernimus, vt omnes memorati Clerici, ac etiam Moniales attento, deuotoquè animo clara, distinctaquè vocis prolatione,

ne, Breuiarij librum perlegentes Horas Canonicas recitent, in ipsam Apostolicam Constitutionem respicientes hinc subiiciendam, vt sequitur.

*Constitutio Innocentijs Tertij in Concilio relata
in Cap. 9. de Celebratione Missarum.*

Dolentes referimus, quòd non solùm quidam Minores Clerici, verùm etiam aliqui Ecclesiarum Prælati circa comestationes superfluas, & fabulationes illicitas (vt de alijs taceamus) ferè noctis medietatem expendunt, & somno residuum relinquentes, vix ad diurnum concentum auium excitantur, transcurrento vndique continua sincopa Matutinum. Sunt & alij, qui Missarum solemnias vix celebrant quater in anno, & (quod deterius est) interesse contemnunt: & si quando, dum hæc celebrantur, intersint; Chori silentium fugientes intendunt exterius colloquutionibus laicòrum: dumquè auditum ad indebitos sermones effundunt; aures intentas non porrigunt ad diuina. Hæc igitur & similia sub pœna suspensionis penitus inhibemus, districte præcipientes in virtute sanctæ obedientiæ, vt diuinum Officium, nocturnum pariter, & diurnum, quantum eis dederit Deus, studiosè celebrent pariter, & deuotè.

2 Insuper communi commodo Canonicorum nostræ Cathedralis, Missas vt plurimùm celebrantium

tium eo tempore, quo manè fit pausa, Nos inuigilantes, & insimul populi satisfactionem plurimum optantes, decernimus, quòd spatium dictæ pause sit in diebus festiuis vnus horæ, in diebus verò feriatis sit trium partium vnus horæ ad minùs. Prohibemus propterea Sacristæ, Subsacristæ, & campanarum Pulfatoribus, ne audeant signum campanæ, qua dicti DD. Canonici reuocantur ad Chorum committere, & dare respectiuè; nisi lapso dicto temporis spatio, vt supra præfixo, sub pœnis arbitrio nostro infligendis.

De RR. DD. Priore, & Canonici. Tit. XXIV.

1 **D**ecernimus vt Canonicus Camerarius, seu Capituli Syndicus, cum distributiones quotidianæ diuiduntur, curet vt illæ pro rata laboris, atque officij distribuatur, & Declaramus, & volumus locum habere, quatenus ij, quibus distributiones debentur de omnibus, & quibuscumque consuetis Ecclesiæ expensis satisfecerint: quoniam si satisfactionem huiusmodi quis præstare neglexerit, non intendimus, vt quicquam ei, Nobis inconsultis, dictarum distributionum etiam lucratarum nomine persoluatur.

2 Nemini liceat munus, & officium a Capitulo sibi demandatum recusare, nisi iusta, ac legitima de
cau-

causa, quæ Capituli suffragijs comprobetur. Qui
verò renuerit; distributionibus vnus mensis careat:
& si quis hac de re se grauatum putauerit; recursum
ad Nos habeat.

3 Omnes tam Prior, & Canonici Cathedralis,
quàm alij Clerici quicumque Nobis Missam, aut Ve-
speras solemni cæremonia seu ritu cantantibus, vel
alijs Pontificalibus solemniter gerentibus, actibus
seu functionibus ad finem vsque ab initio interesse,
Nobisque assistere, & inferuire teneantur. Tum
Cappa indutos ex Aula Palatij ad Ecclesiam progre-
dientes, & in idem Palatium redeuntés comitari de-
beant, quemadmodum obseruatum hætenus fuit lau-
dabiliter, & in nouo Episcoporum Cæremoniali di-
sponitur.

4 Præterea liceat insimul nemini cuiuscumque
dignitatis, vel ordinis sit, Nobis Pontificali ritu ce-
lebrantibus, aut in alijs ad cæremonias spectantibus
se se in aliquo intromittere sinè Magistri Cæremonia-
rum nutu. Quinimmo præcipimus, vt omnes in re-
bus ad officium huiusmodi spectantibus illi absque
vlla contradictione obediant sub pœnis arbitrato no-
stro infligendis.

5 Si Canonicus quicumque, dum Diuina pera-
guntur, Missam celebrandi causa a Choro discesse-
rit, tamquam absens illius Horæ distributionibus pri-
uetur. Verùntamen si propter Sacerdotum absen-
tiam, qui tunc Missæ sacrificium peragant, necessitas
ali-

aliquando inciderit, Præfectusquæ Chori Canonicum celebrare iusserit; distributionem lucrabitur. Caveat tamen Præfectus, nè præter necessitatis casum hoc mandet: id enim iubendo sibiipfi nocebit, & alterius peccatum ipse portabit.

6 Tabella, statutas diuinis persoluendis laudibus continens horas, in conspicuo Sacrarij loco cernatur, neque sine nostra, vel nostri Generalis Vicarij licentia horæ mutantur.

7 Nullus Canonicus officiû, ad quod maioris partis Electorum suffragijs fuerit electus, audeat recusare sub pœna arbitrio nostro decernenda, & applicanda Cathedralis Sacratio: nisi legitimum habuerit impedimentû a Nobis examinandum, vt iam tetigimus,

Regule pro Horis Canonicis magna cum perfectione recitandis ex Actis Ecclesiæ Mediolanensis sub Diuo Carolo potissimum excerptæ.

1 **O**Mnes in Choro statis horis assistite, & ad Deum pro Fidelibus pias, religiosasq; fundite preces.

2 Dum eo in loco estis, memores estote adesse Christum Dominum, cui seruite cum timore, ac tremore.

3 Non pigri, non somnolenti, non oscitantes adstate, non mente vaga, non vagis oculis, non indecenti corporis statu.

4 Attendite, studiosè, ritè, piè, & religiosè diuinas laudes concelebrare: psallite Deo in conspectu Angelorum, cantantes in cordibus vestris Domino.

5 In Choro nemo priuatè, nemo tacitè officium recitet: sed omnes vno ore laudate nomen Domini.

6 A quibuscumque colloquijs, & litterarum, & librorum lectionibus, atque omni vagatione abstinete.

7 Pro temporum ratione stete, sedete, genuflectite, caput aperite, & inclinate, accuratèque omnia obseruate, vt vestro exemplo alijs ritè, & sanctè orandi animum addatis.

8 In psalmorum, canticum, & hymnorum intelligentiam studiosè incumbite, affectum excitate: non ad Ecclesiam lucro distributionis adducti, sed Dei charitate, Religionisque cultu commoti diuinis officijs adstete, vt verè, & ex animo Psalmi verba illi concinatis, *Voluntariè sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo Domine, quoniam bonum est.*

9 Diuinis officijs absolutis paulatim omnes in Choro piè orate: modestè & ordinatim ad Sacristià redite, ibiquè superpellicea sine strepitu vllò, & suffuratione deponite.

10 Canonicales vestros conuentus statis hebdomadæ diebus capitulariter habete: omnes, qui debetis, ad illos conuenite: inde ne discedite, nisi missione

sione a Capituli Præfesto impetrata: singuli ordine, & loco sedete: sententiam modeste dicite, & suo quisque loco, non præposterè: a verbis scurrilibus abstinete: in rebus consultandis rixas, iurgia, & contumelias cauete: in initio, & fine Capituli consuetas orationes dicite: priori loco tractanda proponite, quæ ad diuinum cultum, ad spiritualis vitæ progressum, & ad Ecclesiasticam disciplinam tuendam spectant: deinde quæ ad rerum temporalium gubernationem pertinent, ne negligite.

11 Omnia in primis agite pace mutua, & concordii voluntate: charitate fraterna vos inuicem diligite, fratres enim in Christo estis, vno pacis, & charitatis fœdere coniunctissimi.

12 Hæc omnia Diuus Carolus, quibus etiam addere visum est sequentia Beati Pij V. monita, a pijssimo quodam Presule in sua Diœcesana Synodo exarata.

13 Rerum inanium cura, & omnium negotiorum sollicitudo relinquenda.

14 Postulandum a Deo, vt eum attentè, & deuotè, ac studiosè laudetis.

15 Vocibus modulatè compositis mens vestra bene instructa respondeat.

16 Cordis attentione studendum, vt puris verborum laudibus Diuina Maiestas concelebretr.

17 Hierarchiæ Angelorum diuinas laudes in Cælo proclamantium mentis oculis sunt proponendæ.

18 Hu-

18 Humili precatione Sanctorum patrocinium implorandum, illius præsertim, cuius officium recitare continget.

19 Nunquam Officium inchoandum, nisi collectis sensibus, ac præuia mentis eleuatione in Deum.

20 Cauendum a verbis inuilibus est, eo maxime tempore, quo itur, vel paulò post eundum est in Chorum.

In ipsis Horis.

1 **N**ouerit Canonicus in sortem Domini vocari, vt diuinis laudibus nomine publico vacet.

2 Singuli huius ministerij officio se inter Angelorum Choros versari contemplantur.

3 Diuinam præsentiam psallendo reuerenter adorent.

4 Attentionem in verbis singulis (quam frequenter excitabit Dei, quem alloquuntur, recordatio) adhibere conentur: distrahentes importunas cogitationes expellant: & quoties aliò mentem diuertisse cognouerint; eam toties colligendo statim dirigant in Deum.

5 Corpus modestè, ac deuotè componant, & oculos præsertim custodiant, vt sint debitæ attentionis ministri.

6 Si quod verbum dicere, vel respondere oportebit; citò ac breuiter se expediant.

7 Quæ recitant, aut canunt, ex libro sibi parato, non ex memoria depromant. Offerant Deo pro se ipsis attentionem, ac deuotionem tot Sanctorum, quam illi in exsoluendis diuinis officijs sedulò adhibuerunt.

Post Horas.

1 **D**Eo gratias agant, quòd accessum habuerint ad eius laudes, & colloquia.

2 Petant humiliter veniam errorum omnium, quos in hac diuina functione commiserint: linguam veluti instrumentum Deo dicatum cautè custodiant: cordis affectiones ita componant; vt externæ consonent verborum modulationi.

3 Moribus, ac vita Deum perfectè laudare conentur: superfluarum rerum curis ne implicentur, vt molestos cogitationum stimulos euitent. Quæ verba in psalmodia magis sibi fructuosa gustauerint, ea diutius in mente conferuent.

4 Harmoniæ rerum creatarum sincero, ac fidei earum vsu omni tempore concinant: & ad supernum Chorum aspirent, vbi in Diuinis præconijs perpetuò exultent.

5 Myſteria Paſſionis Chriſti Domini, quibus Horæ canonicæ respondent, memoria ſepè reuoluant: culpabile namque eſt, vt ea, quæ toties lingua recolit, mente cadant.

De Indulgentijs . Tit. XXV.

1 **N**E Indulgentiarum thesauris editissimo Sā-
 & Matris Ecclesię depromptis grario cō-
 tingat Fideles abuti, ipsosue decipi, vel quia Indul-
 gentię legitima aliqua de causa reuocatę iam fuerint,
 aut sub reuocationibus comprehensę, vel ab initio
 ob aliam similem in eadem Ecclesia concessam nullę
 fuerint, vel ob tempus, ad quod sunt concessę, iam
 sit elapsum; Ideo sancimus, vt omnes, & quarum-
 cumque Ecclesiarum Rectores, Confraternitatum,
 & aliorum piorum Locorum Administri quicumque
 intra duos menses a pręsentis Synodi publicatione
 sese contulisse debeant in Nostram Episcopalem Cā-
 cellariam; omnes insimul, & quascumque litteras
 Indulgentiarum, ceteraq; ad id pertinentia suis Ec-
 clesijs concessarum exhibendo.

2 Cuię verò Nostrę Cancellarius omnium, &
 quarumcumque Indulgentiarum tam hactenus con-
 cessarum, & (vt pręfertur) exhibendarum, quàm in
 futurum concedendarum in peculiari libro cum ne-
 cessarijs clausulis, ac tempore, quo illę datę, aut dan-
 dę fuerint (prout aliàs iussu est) diligenter descri-
 bere teneatur.

3 Cū non tantū indulgentias adipiscantur
 Fideles, qui blasphemos denunciant, quiquē San-
 ctissimum Eucharistię Sacramentum associantur cum

ad Infirmos deferri contingit ; verùm etiam , qui ad Orationem quadraginta Horarum conuenerint , si tamẽ hæc a Sũmo Pontifice impetrata fuit ; propterea volumus , vt Parochi crebrò denuncient eas Populo , cùm peropportuna sese obtulerit occasio , & Bullas ipsas , seu Constitutiones publicent .

4 Quotiescumque Summi Romani Pontificis pia liberalitas alicuius Indulgentiæ , seu Iubilæi thesaurũ Fidelibus elargitur ; Parochi ad Populum sermonem habeant , doceantquẽ Indulgentiarum pretiositatem , virtutemquẽ , & necessitatem ; ne Animæ , quæ vix diẽ vllum sine aliqua culpa transigunt , longo nimis tempore in acerbissimis Purgatorij pœnis detineantur .

3 Necnon enuncient , quid opus sit peragere ad indulgentias adipiscendas , & quas preces , pro quibusquẽ fundendæ sint . Admoneant , valorem indulgentiæ non extendi nisi ad ea peccata , quorum hominem pœnituerit : non enim indulgentia aufert peccata , sed pœnas , & non omnium criminum aufert pœnas , sed eorum dumtaxat , quorum culpæ reatus per pœnitentiam deletus est .

De Reuerentia Ecclesijs exhibenda . Tit. XXVI.

I **Q**Uod de capite mulierum in Ecclesia velando , voce Apostolica institutum , Pontificia

cio Canone roboratum, & per Eminentiſſimum Dominum Card. Cybo in altera Synodo memoratū eſt; eo fortiùs de pectore velando intelligendum eſſe decernimus. At quia diabolica fraude vtrumq; à quibusdam vellet omitti; hortamur in Domino ſtudioſiſſimè, vt Mulieres, cuiuſcumque gradus, vel conditionis illæ ſint, in Eccleſia velato capite, nec non cooperto pectore aſſiſtant, ſibi in Animo reuocantes, pœnas grauiffimas ſeſe daturas Deo pro ſcandalo, & ruina, quam animabus ſuis, & aliorum important.

2 Volumus autem, & diſtriçtè præcipimus, vt eadem Mulieres non bene velatæ, & contectæ, in ſanctiſſimis Eccleſiæ Sacramentis, Eucharistiæ ſcilicet, Pœnitentiæ, & Matrimonij; ac in leuando de ſacro Fonte, vel Confirmatione infantes, puerosquè non admittantur. Decernentes inſuper, eas ipſas cenſedū eſſe id nō adimpleuiſſe, quando velo trama denſiore conſecto, aut panno honeſtiſſimè omnino non tegantur, vt ipſamet expoſcit chriſtiana modeſtia. Quod ſi aliquis Sacerdos huic noſtro mandato obedire neglexerit; ſuſpenſionem a Diuinis Nobis reſeruatam incurreret ipſo facto per integros immediatè ſequentes ſeptem dies.

3 Reçtores, & Adminiſtratores quicumque ſedulo curent, vt parietes, omneſquè tam intus, quàm foris Eccleſiæ partes immunditijs omnibus expolitæ cuſtodiantur: & propterea oçtauo quoquè die ſaltem ſcopis mudentur; & ſolemnioribus feſtis diebus
præ-

præcipuè: semel autem omnino in mense a pulvere, aranearumquè telis expurgentur.

4 In Ecclesiam hastas, sclopos, vel alia armorum genera deferre nemo audeat sub pœnis nostro arbitrio infligendis.

5 Pauperes quoquè pro quærendis eleemosynis per Ecclesiam non diuagentur: sed foribus sistentes suæ paupertati subsidium expetant.

6 In Ecclesijs, quæ dômus sunt orationis, seculares actiones omnes fieri omninò prohibemus; nemo propterea in Ecclesia deambulare audeat, nec circulos habere ad garriendum, aut vagari, aut Altaribus & Santissimo Eucharistiæ Sacramento terga vertere, vel denique in ea quocumque modo irreuerèter versari, inherentes Nos præcipuè Bullæ Beati Pij V. incipien. Cùm primùm, Anno 1566.

7 Præterea cùm in Ecclesia conuiuari sit apertè nimis Ecclesiam ipsam contemnere, omnes, & quascumque commestationes, & computationes in Ecclesijs atque illorum Sacellis, Atrijs, seu Porticis fieri omnino prohibemus sub grauissimis arbitrio Nostro decernendis pœnis.

8 Præsertim verò litteris Sacræ Episcoporum, ac Regularium Congregationis inherentes, omnibus, & singulis tam Laicis ytriusque sexus, quàm Ecclesiasticis etiam Regularibus commestationes, & computationes illas, quæ festiuitatibus secunda, & tertia Sanctissimæ Resurrectionis Dominicæ die quotannis

nis in Ecclesia Fratrum S. Francisci Minorum Reformatorum, atque etiam in Ecclesia Fratrum Capucinatorum extra, & prope Ciuitatem fieri consueuisse dicuntur; auctoritate eiusdem Sac. Congregationis Nobis attributa vetamus, ac districtius prohibemus sub pœna interdicti ab ingressu Ecclesiæ, alijsquè arbitrio nostro infligendis censuris, & pœnis.

9 In quibus quidem pœnis omnes, & singulos etiam Regulares volumus incidisse, qui ad ipsas commestationes cibos quoscumque, aut potus quomodolibet attulerint, vel ministrauerint, aut easdem permiserint, vel cùm possent, non impediuerint. *Litterarum verò Sac. Congregationis tenor infra in Appendice describetur.*

10 Virorum, necnon mulierum loca sint in Ecclesijs distincta, vt hac nostra Synodo titulo *De Verbi Dei prædicatione* statuimus; nec viri inter mulieres permittantur admixti sedere: & Rectores, si qui moniti non discedant, nobis denuncient puniendos.

11 Si verò accadat, vt in Ecclesia temerario ausu aliqui non dubitent verbis vti loco sacro penitus indignis, & honestati quandoque actio, seu gestus non respondeat; persuasum cuiq; esse volumus, per nos merita seueritate puniendos quoscumque in hoc enormi flagitio deprehenso: ac propterea mandamus Rectoribus ijsdem, vt illos ad nos deferat. Quòd si id præstare detrectauerint; ipsi pœnas se daturos certò sciant.

12 Capsulas ad eleemosynas pro Missis celebrandis, vel quid simile ad colligendum in Ecclesijs non apponantur, & appositæ sub pœnis Decreto Sac. Congregationis Urbani Octauï iussu edito contentis, & explicitis, amoueantur.

13 Quoad Ecclesias præsertim Rurales enitendum est, vt arbores ab illarum parietibus procul absint; ne radicibus noceant illis, vel a ramis testæ offendantur. Præterea ne ipsismet quod immundum est, adhæreat; tum ab ijsdem lapidum maceries, letamina, & alia immunda quæcumque omnino transferantur; & in posterum nullo vnquam tempore, & loco circumponantur.

14 Scamna in Ecclesia pro diuinis audiendis parata, Nobis inconsultis de loco ad locum non amoueantur sub pœna contrafacientibus amissionis loci, necnon scamni, absque vlla spe illud in posterum reponendi, alijsquè arbitrio nostro infligendis. Quæ in re volumus pariter Edictum per Nos promulgatū, & inferius describendum omnino seruari.

15 Cùm laudabilis illa consuetudo Ecclesiæ campanas in sacris solemnitatibus, & funerum occasionibus pulsandi rationabilem modum adeò excefferit, vt quod piè antea fuit institutum, multis molestum eueniat: etenim persæpè contingit, vt campanarum pulsatores, præsertim ex Regularibus vtriusque sexus, festos dies suarum Ecclesiarum diu noctuquè perpetua pulsatione totam Ciuitatem molestissimo stre-

strepitu sex, aut etiam octo diebus præuenientes, angant, & affligant; ægris somnum, quietem studiosis, orantibus mentem perturbando; Quarè huiusmodi incommodo occurrere volentes, ac tollere de medio, omnes, & quoscumque præsertim Regulares hortamur, nec non obsecramus in Domino, vt rationabili obsequio erga Deum, & Sanctos intenti, insimul caueant, ne huiusmodi vexationibus Ciues nullo religionis augmento torqueant, ægrosquè contristent.

15 Pulsatores igitur Campanarum, & Sacristis etiam Regularium vtriusque sexus duobus, vel tribus ante festum diebus campanarum ratione solemnitatis pulsationem incipiant; & id tribus diei temporibus, primo circa meridiem, secundo ad vespertas, tertio post solis occasum peragant: ille autem sonus ultra vnus horæ quadrantem pro qualibet vice non excedat.

16 Sic hortamur omnino fieri: & hæc ratio a Monialibus occasione, qua Monasterium ingrediuntur, habitumquè sacrum ibidem induunt Puellæ, aut quauis alia de causa, seruetur.

17 Quod verò pertinet ad ipsas Defunctorum exequias, admonitos volumus Sacristas, vt campanarum pulsatio tum in Parochia, tum in Ecclesia, in qua sepeliendum fuerit cadauer, protrahatur, quamdiu Processio ipsa, in qua idem cadauer defertur, lugubri pompa ex ritu Ecclesiæ durabit, nec ultra extendi volumus.

18 Prope quascumque Ecclesiās, & Oratoria , præsertim eo tempore , quo Missæ, aliæue sacra, & diuina officia peraguntur , habetur Concio , vel Christiana Doctrina docetur , choreas , cantus , saltus , vel alia profana exerceri prohibemus. Item ne pila , rotula , vel alio quouis ludorum genere ludatur. Præterea ne timpana pulsentur , aut quidquam fiat aliud , vndè scandalum , seu irreuerentia Domui Dei exoriat : sicuti etiam ex clamoribus , strepitibusquè solet prouenire , ac proinde hos pariter eliminare omnino oportet ; & Nos districte iubemus , vt omni studio , & diligentia id fiat . Contra illos , qui secus fecerint ; grauissimas adhibebimus poenas in nostris Edictis expressas , præcipuè verò in vltimo super hac re promulgato , & *in fine hic describendo* . Quas easdem poenas eos subire volumus , qui prope Monialium Monasteria præmissa perpetrauerint .

19 Vt verò qui Missæ sacrificio interfunt , ea quæ possunt maiori corporis compositione id præstent , sicut alijs Diuinis laudibus ibidem celebrari consueris ; omnes viri mantello , seu pallio , aut quouis pro more locorum exteriori amictu tunc temporis sint decenter vestiti , ijs tantùm exceptis , quos tali veste paupertas carere coegerit .

20 Venerationi adeò debitæ Ecclesijs , religiosisquè Domibus consulere satagentes , stricte præcipimus , ne impudicæ mulieres prope hæc sacra loca domos conducere audeant : at si modò conductas habi-

tert ;

rent; quamprimùm aliam sibi remotionem inueniant sub carceris poena, alijsquè nostro arbitrio certissimè infligendis.

21 Quoniam ieiunij tempore longi abusus corruptela introduxit prope Ecclesias, vbi festiuitas aliqua populi causat frequentiam, venundari cibaria ad ieiunij fractionem illicita; quapropter id prohibemus omnino sub poena amissionis earumdem comestibilium rerum, alijsquè, quas opportunas ad talem abusum eliminandum Nos arbitrabimur.

22 Cùm nefas sit, domum Dei domum fieri negotiationum; sancimus, ac distictè mandamus, nullos quacumque in Ecclesia contractus posse celebrari, præter matrimoniales, aliosue ad pietatem immediatè spectantes: vetamusquè quoscumque citationū actus per baiulos ibi posse exerceri; declarantes (si secus fieri contingat) contractus, & citationes in sacris Ædibus initas vitio ineuitabilis nullitatis subiacere; & cōtrahentes baiulosquè poena a Nobis decernenda fore pleñendos.

De Processionibus . Titulus XXVII.

I **C**onfratres sacro Processionibus intereffentes bini semper, quasi geminam charitatē præferentes, procedant; Hymnosque, & Psalmos

de more Ecclesiæ inter gradiendum modestè, & piè canentes, ab ordine non discedant.

2 Inter simplices Sacerdotes ordo huiusmodi seruetur: nempe temporis ratione inter se habita quo Sacerdotium susceperunt, ante Parochum ordinatè procedant.

3 Lignea, vel fictilia Sanctorum simulacra, aut alia in Processionibus non deferantur, nobis antea inconsultis.

4 Induti sodalitatis habitu per plateas, viasquè non vagentur, eoquè minus non diuertant ad tabernas: aliter inobedientes seuerè admodùm punientur.

5 Occasione Processionum profana spectacula non exhibeantur, repræsentationesquè, quæ licèt sint sacræ, quandoque ad risum potiùs, quàm ad pietatem mouent adstantes. Decretum verò de profanis, & obscœnis Imaginibus non exponendis in Ecclesijs, etiam in Processionibus locum habere declaramus.

6 Tormenta bellica, seu etiam manualia (quæ scoplos dicunt) in Processionibus SS. Sacramenti adhiberi permissa, numquam de cætero a quouis explodantur sub excommunicationis pœna, nisi postquàm qui Sanctissimum Sacramentum gestat, pertransierit, & longiusculè sit progressus: neque in explodendo versùs Processionem vnquam se vertant; at potiùs aliò auertantur, vt omnis periculi, atque scandali occasio euietur.

7 Processiones post occasum Solis non fiant, neque ante ipsius Solis ortum sub quouis prætextu sine nostra expressa licentia in scriptis: quia hostis humani Generis semper, & ubique circuit quærens, quem deuoret, præcipuè verò inter tenebras: & ideo non solum generaliter omnes Processiones nocturno tempore prohibemus vt supra, sed in specie vetamus etiam in posterum omnibus mulieribus cuiuslibet gradus, & ætatis, ne audeant occasione associationis SS. Corporis Christi ad Infirmos per vias vagare nocturno tempore, sed domi sese contineant, corde & animo indè Sanctissimum venerantes: & credant æquale meritum hoc modo, se fore consequuturas: & ideo Parochis quibuscumque iniungimus, nec non Sacristis, & alijs Ecclesiæ Ministris, ne eas admittant ad ingressum Ecclesiæ occasione præfata tempore nocturno, sub pœnis nostro arbitrio infligendis.

8 Eodem modo prohibemus Processiones tempore, quo concio fit, & signanter in diebus festis Sanctissimæ Paschatis Resurrectionis, & in feria quinta Cœnæ Domini, qua die Imagines Sanctissimi Crucifixi nullatenus deferantur absque velamine sub pœna Sacerdotibus suspensionis a *Diuinis* per mensem ipso facto incurrendæ; Confratribus verò Secularibus sub pœna scutorum quinque locis pijs applicandorum toties, quoties, omni &c.

9 Summo mane, vel die præcedente sacras Supplicationes viæ omnes, per quas transire debebunt,
ab

ab incolis adiacentium domorum abstergantur a for-
dibus, & euerrantur. Artificum quoque apothecę
claudantur, ipsaque opera seruilia exercere non au-
deant, nisi ab eorum conspectu prius abierit tota
processio.

De Ecclesijs, & sacris Aedifi- cijs. Titulus XXVIII.

I **P**rohibemus in primis, ne in Ecclesijs, Ora-
torijs, Cappellis, Altaribus, aut in eorum
atrijs, seu porticis vlla imago, insignia, memoria,
inscriptioquę apponatur, vel quidquam aliud inno-
uetur in eis absque nostra facultate in scriptis ob-
tinenda.

2 Minùsquę super eas, vel ea cubicula, seu quod-
uis ædificium, & loca ad habitandum, deambulan-
dum, vel dormiendum, aliosue priuatos ad vsus ex-
trudere, aut ædificare quemquam volumus. Quinim-
mò si quę hodie extant edificata; illa omnino prohi-
bemus, & interdicimus: prout insimul prohibemus
Ecclesiarum Domos ipsis Ecclesijs, vel Oratorijs
adhærentes Personis laicis, & præcipuę mulieribus
locari.

3 Campestres quoque Ædiculę, quę prope pu-
blicas vias sunt ædificatę, nullum habebunt ibidem
Altare. Si quod autem reperiatur in præsens; statim
amo-

amoveatur : & nisi facta , testaque , nec non etiam valuis , clauibusquè munitæ , & conclusæ permaneant ; curent Vicarij nostri foranei , vt omnino demoliantur , & maceriæ , seu cæmenta seruentur in vſu non fordido arbitrio nostro applicanda .

4 Omnia præterea , & singula Oratoria , seu Cappellas nullam habentes portam , quæ viæ publicæ adiaceat ; aut si alia in eis extat porta , quæ ad aliquam domum ducat , vt proinde a priuatis domibus separata non sint ; aut tandem per ipsas domos ad ipsas Cappellas , vel Oratoria accessus , seu prospectus pateat , tamquam comprehensas , & comprehensa in prohibitione felicitis recordationis Pauli V. *de non celebrando in priuatis Oratorijs* , suspendendas , & suspendenda fore , & esse decernimus , & declaramus ; quæ admodum hac præſenti Constitutione nostra suspendimus , & omnino interdiciamus , donec Summi Pontificis priuilegium , ad quem ea concedere spectat , Nobis ostendatur . Decretum verò Pauli V. suprà memoratum , & apud P. Nicolium impressum *infra ponetur* .

5 Prohibemus præterea omnibus , & quibuscumque Sacerdotibus tam Secularibus , quàm Regularibus , ne Missas in Oratorijs , seu Cappellis huiusmodi celebrare præsumant , sub pœna suspensionis a *Diuinis* ipso facto incurrenda .

6 Oratoria quoque , aut Cappellas , quamuis publicas , nec non Altaria in quibusuis Ecclesijs existentia ;

stentia; nisi infra duos menses à die publicationis harum Synodaliū Constitutionum, per eos, quorum interest, de omnibus necessarijs pro Missis inibi celebrandis, vel saltem de suppelleſtilibus prouideantur, alijsquē in notula de nostro ordine descriptis, & *inferius ponenda*, pari modo suspendimus, ac in eis Sacrum fieri sub eadem suspensionis pœna prout supra incurrenda, omnino prohibemus.

7 Vt autem Ecclesiarum decor, cultusquē diuinus augeatur; omnibus, & quibuscumque tum ecclesiasticis, tum laicis Personis nostræ subiectis ditioni, ad quas iure spectat, districtè iniungimus, vt decreta, omniaquē in præteritis visitationibus edita, & sancita fideliter adimpleant, & quantò citùs exequantur, Nobisquē exequutionem, sub pœnis in ipsis visitationibus, & alijs arbitrarijs etiam grauioribus, denuncient.

8 Altaria denique ad Missarum celebrationem constructa, & sacros lapides rectè in ipsis infixos ita habeant, vt amoueri non possint; neque ex vna ad aliam Ecclesiam, vel de vno in aliud Altare transferantur sine nostra licentia in scriptis impetranda.

9 Titulo deuotionis, pietatis, vel voti nonnulli celebrare faciunt solemni ritu in Ecclesijs festa quorundam Sanctorum, apponendo quasdam imagines nescio qua manu depictas super Altaribus, & istę celebritates aded sunt multiplicatę, vt in dies huiusmodi festa peragantur. Et quia cognouimus hæc peragiminus

minùs grauitè & decorè, quàm ritus Ecclesiasticus expostulet; idèò iubemus Sacristis quibuscumque, ne audeant ad Altaria appendere similes Imagines, nec insolita festa celebrari permittere in Ecclesijs, & Oratorijs Nobis inconsultis, & sine nostra speciali licètia sub pœna vnius aurei pro quolibet, & quauis vice in casum contrauentionis.

10 Et licèt Ecclesia Dei sit benigna Parens omnibus ad eam confugientibus; tamen eos non fouet, qui diuinæ, & humanæ legis facti transgressores in Ecclesiarum domos se recipiunt, & piè Viuentibus frequètes molestias inferunt: idcirco huiusmodi malo obuiare volentes, mandamus Parochis, Prioribus, Massarijs, aut alijs Ministris Ecclesiarum, Confraternitatum, & aliorum quorumcumque piorum locorum, ne de cetero sinè speciali nostra in scriptis licentia recipiant, aut recipi faciant in eorum domibus, & mansionibus Contumaces, & præcipuè facinorosas Personas sub pœna priuationis officij, & alijs etiam corporalibus arbitrio nostro. Non intendimus tamen confugium ad Ecclesiam, & loca immunita inhibere, præcipuè verò in actu se eximendi e manibus Iustitiæ, seù aliorum quorumcumque, vim eisdem inferre volentium.

11 Cùm Ecclesias Omnipotens mundi Rex nomine sua Domus honoret; nefas est eas inhonorari ab hominibus: quapropter strictè prohibemus, ne quis cum sclopettis, hastis, alijsquè talibus armis Ecclesias in-

grediatur: & canes strepitum excitantes, & cuncta foedantes nemo audeat introducere: ingressi autem sine mora de Ecclesia a Custodibus arceantur.

12 Fenestrę, ne ventorum iniurias pluuiarumquę patiantur Ecclesię, quocumque anni tempore numquam apertę sint penitus: sed vel vitreis, vel ligneis, vel saltem papiraceis repagulis defendantur. In quolibet Sacrario tabella pendens videatur, onera, legata, & singula pro Defunctis anniuersaria ibi celebranda, clarę descripta continens.

De Officio Parochi. Titulus XXIX.

I **Q**Uod in altera Synodo de obligatione Parochorum, ministrandi scilicet Sacramenta, & alia exercendi munia per se ipsos præceptum est; volumus obseruari (cessante necessitate, & legitima causa) ab ijs etiam, qui secum Capellanium, seu Coadiutorem retinent: eosquę meminisse simul velimus, debere sese Capellanos habere, & existimare vti socios laboris, non autem tamquam homines, qui portent totum pondus diei, & ætus. Et bene quidem caueant super his (quemadmodum grauissimi Auctores animaduertunt) ne fructuum ex beneficijs perceptio in mortis articulo hac de causa eodem otiantes aggrauet, & excruciet.

2 Tam præcipuam curam adhibeant Parochi in Ciuitate præsertim; vt morum corruptelas, peccandiquè occasiones eliminent, quæ faciliè possunt germinare ex promiscua marium, & foeminarum turba, quæ passim adunari solet in domibus, & in apothecis, in quibus tibialia ex lanis conficiuntur: quod sanè præstabant penitus verando, ne ij, ad quos negotium pertinet, eos simul stare patiantur: sed in separatis cubiculis retineantur, vt non tantùm inter se non colloqui, sed neq; sese mutuò conspiciere valeant.

3 Parochi prout distriçtè, & diligentissimè poterunt, maximoperè item curent, ne cum foemina mas simul in eodem lecto decumbat (quocumque etiam arctissimo propinquitatis gradu coniuncti sint) qui, licèt puerilis ætas adhuc in ipsis vigeat; tamen ita grandiusculi sunt, vt aliqua indè suspicio impuri flagitij meritò possit oriri. Neque paupertatis, angustæquè domus excusationi locus faciliè detur, quo minùs istiusmodi obscœnitatù materia omninò præcidatur; cùm humi potiùs iacere deberent, quàm in culcitrīs cum peccandi periculo.

4 Sæpè etiam, & quotiescumque casus euenerit, Sponsas Parochus commonebit, ne tempore, quo in Ecclesia matrimoniales fiunt denunciationes, & alia pro Matrimonio parantur, ad audiendum Missæ Sacrificium festis de præcepto diebus accedere prætermittant, iuxta Decretum hac in Synodo de festis diebus promulgatum.

5 Cùm verò ad Ægrotos inuisendos, seu ad præstanda cuiquam cætera sui muneris, curæ, & pietatis officia accesserint iidem Parochi, & quicumque Animarum curam habent, non sua ipsorum commoda temporalia quærant; nec quidquam penitus, quod auaritiæ suspicionem ingerat, tractent; neque in re familiari (nisi quantum pietas, aut necessitas postulauerit) sese vnquam intromittant: sed ea tantùm, quæ sunt IESV Christi quærentes, Ægrotantium animarum incolumitati vigilantissimè consulant.

6 Neque insuper desistant Parentibus, alijsquè pariter, ad quos pertinet, inculcare, ne puellas puberes, vel etiam pubertati proximas ad custodienda, seu pascenda armenta, gregesue mittant, aut ire permittant; nisi periculum mutuæ conuersationis cum maribus, animalia similiter pascentibus, omnino cessasse, & procul abesse cognouerint.

7 Cùm Pueri, vbi ad vsum rationis peruenerint, ad Sacramentalem Confessionem saltem semel in anno teneantur; & quâdo idonei habendi sunt ad Sanctissimæ Eucharistiæ Communionem; sufficienter per Parochos instruuntur, vt huiusmodi præcepto satisfaciant. Et quia experientia docet, multos sacro pabulo refici, & esse tanti misterij inscios; ideo curæ Parochis sit, vt ante per bimestre super hoc rectam, ac sanam de Venerabili hoc Sacramento Doctrinam, quam Ecclesia a Spiritu Sancto veritatem in dies illi suggerente edocta retinet, eosdem edoceant.

8 Vt salubria præcepta, pluribus in Decretis, & Constitutionibus Summorum Pontificum contenta, inutilia non reddantur, & debitam executionem non amittant; mandamus omnibus, & quibuscumque Parochis præfatis, seu curam Animarum quomodolibet habentibus; vt Decreta, & Constitutiones ac Bullas in Tabella descriptas *in fine Synodi appositæ*, quolibet Anno præfixis ibi temporibus publicare non negligent.

9 Si quando aduenas in suam Parochiam habituros aduenire animaduernerit Parochus; diligentem obire inquisitionem haud negligat circa eorum fidem, doctrinam, & mores.

10 Parochi ad nos omnino deferant, qui sint Clerici cuiuscumque Ordinis infra sacerdotalem, qui singulis mensibus semel saltem Eucharistico pane non reficiantur.

11 Vnusquisque Parochus, se Viduarum, Virginumquæ, aliarumquæ miserabilium Personarum patrem esse non obliuiscatur: quocirca earum indigentis opem ferat, & Pupillorum educationi maximè inuigilet, Tutorumquæ, Curatorumquæ in hisce ad Animam spectantibus negligentiam supplere non cesset.

12 Rixas, dissidia, lites, & quidquid odiorum fomes esse potest inter sibi Subditos, Parochus paternis admonitionibus, & impigro charitatis zelo componere satagant.

13 Quilibet Parochus Archiuum vel Armario-
lum sua clauis obseratum habeat, vbi libri, scripturę,
inuentaria, & publica instrumenta, quę continent
redditus, bona, priuilegia, onera, concessiones,
aliaquę iura ad Ecclesiam quomodolibet pertinen-
tia, distincto ordine custodiantur. Quod si aliquis
per mensem post huius decreti publicationem id non
perfecerit; pœna decem aureorum locis pijs appli-
candorum sciat se esse mulctandum.

14 Præcunctis animaduertant Parochi grauissi-
mum, & ineuitabile pondus ipsis impositum ab opti-
mo Pastore Christo IESV, prædicandi scilicet ver-
bum Dei Populis sibi commissis, docendiquę pue-
ros Doctrinam Christianam quibuscumque Domini-
cis diebus, & exponendi mysteria, quę vnoquoque
recurrente anno sacrosancta Mater Ecclesia nobis
celebranda proponit. Quapropter sedulam nauent
operam, vt tantę suę obligationi vel per se, vel per
alios aptiores omnino satisfaciant, ne vlticę Omni-
potētis indignationem miserabiliter experiantur; &
ne cogant Nos (qui iuuante Dei gratia talis prædica-
tionis eis exempla præbemus) eorum socordiam ar-
bitratu nostro decernendis pœnis iustę punire.

15 Quædam hiberno tempore inualuere corru-
ptelę conuersationum inter homines, scēminasquę a-
liqua consanguinitate, vel amicitia coniunctos, qui-
bus persæpe adduntur Amatores cum Puellis amafijs
non sinē graui pudicitię discrimine. Quapropter Pa-
rochi

rochi eos, qui sic cōuersantur, liberè corripiant easq;
prohibeant. Obedire renuentes, trium aureorum
locis pijs applicandorum pœna plectentur, & in
subsidium, nisi cessent; anathematis fulmine ferien-
tur. Id verò intelligimus; cū ad tales vigilias acce-
dunt illi, vel illæ, qui, vel quæ Patremfamilias eius
domus, vbi sit conuersatio, nullo cōgnationis iure
pertingunt.

De Decimis, & Oblationibus.

Titulus XXX.

I **V**T Decimæ Ecclesijs, atque Ecclesiasticis
Personis debitæ suis loco, & temporibus
persoluantur, & per manus iniectionem absque
impensa, & figura Iudicij exigantur; altera Synodo
districte mandatum est. Verumtamen quia sæpè sin-
gulares Personæ, & quandoque etiam Magistratus
publici ad Nos recursum habuerunt, dolentes de di-
uersis grauaminibus hac de re pauperibus, & præser-
tim colonis, & prædiorum cultoribus illatis; idcir-
co, vt suum vnicuique ius tribuatur, præsentī nostrā
Constitutione sancimus, & declaramus,

1 Decimas iuxta immemorabilem totius Ciuita-
tis, & Diocesis consuetudinem Ecclesiæ Sacramen-
tali, non autem prædiali esse persoluendas: & respec-
tīuè per eos ad quos spectat exigendas per focula-
ria,

ria, & familias, & prout ex Tabella in Episcopali Cancellaria affixa, *& in fine subijcienda*, sicuti haecenus, & a tempore, cuius in contrarium memoria non extat, seruatum est, & adhuc seruatur.

3 Et quia in nonnullis Ecclesijs Parochialibus ruralibus, quarum Parochi sustentantur ex sola perceptione decimarum, hucusque fuit praticata solutio non caroleni, sed frumenti pro rata illa, quam Parochiani seminant infra cuppas quatuor, vel cuppas duas, eo quia in earum territorijs prædia parua, vt plurimum continentur; ideo declaramus dictam formam exigendi in 2. & 3. Capitulo expressam, non obstare consuetudini prædictæ, sed eam seruari debere omni &c.

4 Alias controuersias, quæ orientur, & forsan ortæ sunt circa Decimas, cum pendeant à varijs facti circumstantijs, & a diuersis vsibus Parochiarum, opere pretium duximus, Nobis, & Vicario Nostro reseruare decidendas secundum particulares casus occurrentes: valde enim periculosum existimamus generalem normam in hac materia constituere.

De Vita, & Honestate Clericorum. Tit. XXXI.

CLerici omnes, tam in sacris, quàm in minoribus Ordinibus constituti, Ecclesijs, in quibus

quibus fuere descripti , omnibus diebus festis deferuiant , cantando in Choro , Missis priuatis inseruendo , & ad Altare maius ministrando , atque in Doctrina Christiana tradenda opem ferant Parocho , suaque rite obeant functiones , & ministeria . Inobedientes per ipsos Parochos ad nos deferantur : & interim non admittantur in alia Ecclesia ad ministrandum , neque ad alia munera , & alia officia conuocentur .

2 Si quis Clericorum sacro inobediens Canon publicè luserit aleis , vel taxillis , siue domum ad ludendum accommodauerit ; certò sciat , præter diuinam indignationem , ipso facto pœnam suspensionis Nobis reseruatae sese incursum , necnon aureorum quinque pro qualibet vice , locis pijs applicandum .

3 Nullus præterea Clericorum , cuiusuis fuerit ordinis præ foribus Ecclesiæ , aut in apothecis moretur , vel incedat per viam , seu extra Ecclesiam , atriumue canonicale exeat , superpelliceo indutus ; nisi processionum , vel alterius muneris occasione , ad quod superpelliceum requiratur .

4 Ad Cappellas , & Processiones , distinctè expressas in Tabella *registranda in fine* iuxta laudabilem nostræ Ecclesiæ Æsinæ consuetudinem accedant omnes absque alio Edicto , & interpellatione sub pœna luliorum quinque cuique non accedenti : quod intelligimus toties quoties , ad formam dictæ Tabellæ .

5 Iisdem Clericis omnibus chirotecas in Sacramentorum administratione, in Choro, aut aliàs superpelliceo indutis omnino prohibemus.

6 Mandamus denique, ut Clerici quicumque Vestes tales gerant, præsertim verò in Ecclesijs, in Missis celebrandis, in Processionibus, ac aliis sacris, vel ecclesiasticis functionibus tam in propriis, quàm in alienis Ecclesijs peragendis, unà cum decenti capitis tonsura ad Synodaliū Decretorum, necnon nostrorum Edictorum formam, *in fine Synodi registrandum*: & cuncta alia obseruent, ibi contenta sub pœnis in eisdem Edictis contentis.

7 Extra Urbem in locis quibuscumque, ubi cōmorantur, & causa itineris (extra tamen Ecclesias, & ipsas ecclesiasticas functiones) indulgemus Vestre contractiori incedere eos posse, dummodò clausa undique illa sit, & ultra genua omnino descendat, sub iisdem pœnis. Declarantes illos Clericos omnes, qui Vestes quantumvis tales induerint, ad latera tamen reflexas, vel quoquo modo alligatas detulerint; in habitu talari præscripto modo minimè incedere, esse censendos,

8 Et Clericis item omnibus cognitū esse volumus, quibuscumque ordinibus initiati, & insigniti illi fuerint, sese omnino debere (sicuti dictum antea fuit in altera Synodo) certis Ecclesijs in quibus sint adscripti *iuxta inferiùs ponendam formam inscribere*. Quod nisi præstiterint, & Rectoris Ecclesiæ testimonio non
com-

comprobauerint executionem, certò sciant ad examen aduentibus pro altioribus Ordinibus suscipiendis, beneficijs consequendis, vel pro ad confessiones audiendas impetranda facultate, habita huiusmodi contumaciatione aditum omnino ipsis non fore pandendum.

9 Decretum de Communione per Clericos facienda repetimus, prout supra in Titulo Decimoquarto de Sanctissimo Sacramento Eucharistiæ sanctum est.

De Monialibus. Tit. XXXII.

1 **A** Sacris Virginibus ad cælestis Agni Nuptias euocatis, vt securiori via a Mundi illecebris, & periculis expeditæ ad Sponsum Suum queant properare, ea quæ sequuntur seruari mādamus.

De Monialium locutione cum Exteris §. 1.

1 **C** Vm Deo laudes in Choro canere propriū munus sit etiam Monialium, iuxta illud Regij Prophetę, *Psalmus dicite nomni eius*, & rursus, *Septies in die laudem dixi tibi*; ne vaniloquiis ad collocutorii crates diuertātur, & Deo laudes dare ne cessent, præcipimus diuinorum officiorum tempore, hora orationis consueta, vt eiusdem Collocutorij ianua obseretur, nec, nisi officio, & oratione com-

pletis, a Monasterij Famula exterius referetur: interiorius verò ab Ostiarijs, clauisque interioris Ostij penes Abbatissam sint, quas apud se eo tempore retineat, nec vlla a Choro recedat, nisi causa per eandem Abbatissam cognita, & approbata.

2 Et quia eadem, ac maior ratio viget; iubemus pariter eo mane, quo generales Communiones habentur, collocutorium claudi, nec nisi post vesperras referari.

3 Quoniam verò in Domino nouimus, nonnulla oriri posse, quæ nimis Religionis perfectioni officiunt, ex nimia familiaritate, & inutilibus colloquijs, quæ ad crates fiunt; ideo vt opportunum remedium adhibeamus, mandamus, vt Ianitrices quotannis sint designandæ, non minùs matura ætate, quàm morum probitate præditæ, quæquæ quatuor esse debent, quibus Ascultatrices non minores annis quadraginta adiantur, sicut in ipsa Regula constituitur.

4 Has autem colloquijs, quæ non solùm a Monialibus, sed & ab Educandis fient, præesse iubemus. Colloquia Parentum, ac aliorum in primo, & secundo gradu Consanguinitatis Coniunctorum non permittimus temporibus Aduersus, & sanctæ Quadragesimæ, generalis Communionis, diuinorum Officiorum, ac Orationis; nisi rationabilis causa vrgeret, obtentam tamen licentia nostra, Abbatissæ notificanda. Cæterorum verò hominũ quorũlibet absque nostra vel Vicarij inscriptis licentia omni tẽpore prohibita esse

esse intelligantur alloquia sub poena excommunicationis.

5 Ianua Monasterij nulli recludatur, præterquàm Confessario, Medico, Chirurgo, ac cæteris Operarijs, cuicumque sui officij ratione in causis expressis a Nobis approbandis, & vrgentis necessitatis: nec vltus ex prædictis per Nos approbatus in alijs se negotijs immisceat; sed recta via, quàm ierit, reuertatur: aliàs subiaceat excommunicationi latæ sententię ipso facto incurrendę a Sacro Concilio Tridentino indictę, & Sedi Apostolicę reseruatę.

6 In sanctissima Domini nostri Natiuitatis Nocte, obseratis Ecclesię foribus, Matutinum, & Missam cani permittimus. Vt autem Moniales a mundanarum rerum inspectione magis auocentur, cùm illustrior portio Gregis Christi sint, & totas se Deo ad tanti mysterij contemplationem reddant intentas, Ecclesię tam viris, quàm fœminis ingressum ea nocte interdiciamus.

7 Cùm a Nobis communiter sit interdicta allocutio absq; nostra licentia non solum in Ecclesia, verùm etiam in Collocutorio (quòd regulariter solet contingere) ad euitanda multa religioso statui indecora, prout in superioribus decretis; cùmquẽ maiora possint oriri, & dubitari ex conuiuijs in ijsdem Collocutorijs, quatenus fierent; ideo tollere de medio volentes prædictorum omnium causas, mandamus, ne vlla de cætero omnino conuiuia in præfatis col-

*Conc.
Trid.
sess. 25.
de Reg.
& Mo-
nia.
Greg.
XIII.
Dub.
23. De-
cemb.
1671.*

Collocutorijs cum Monialibus, imò neque cum Educandis fiant, & multò minùs in ianuis.

8 Allocutio, & tractatio cum Monialibus, ac alijs in claufura degentibus *fuit Regularibus* sub certis poenis a SS. D. N. Urbano VIII. interdicta, addita in super forma concedendi licentiam dictis Regularibus, vt loqui licitè possint cum suis Consanguineis in primo, & secundo gradu tantùm; & successiue pariter sub alijs peculiaribus poenis alia SS. D. N. Clementis Noni emanauit declaratio; Quapropter ne prædictorum ignorantia Decretorum a prædictis poenis inflictis valeant excusari; ea omnia non solum palàm fieri præsentì nostro Decreto voluimus, sed etiam præfatas poenas comminari necesse duximus. Monemus igitur non tam prædictos Regulares, quàm Moniales omnes, ac alias intra septa degentes, vt prompta obedientia dictis Decretis pareant; ne poenas ibidem inflictas, & diuini Iudicij ultionem incurrant.

9 Mercatores, seu alię Personę merces importantes, seu aliquid empturæ ad Monialium crates sine nostralicensia, vel Monialium Vicarij in Ciuitate, extra verò nostri Vicarij foranei, accedere non audeant, quę in scriptis est concedenda.

10 Sanctę Communionis fenestella duplici sera de Nostro ordine iam munita, ita conseruetur, vt clauis interioris serę poenes Abbatissam, seu Vicariam sit; exterioris verò penes Confessarium: quæ

tem-

tempore solùm Communionis, electionis Abbatissę, ac Vicarię, induendi habitum, & solemnis professionis emittendę referetur.

11 Clavis autem Ostij exterioris Collocutorija monasterii Famula (quę, sicut nec eius Vir, siue Factor Nobis inconsultis nõ conducatur) teneri debet: eiusq; curę sit idem ostium (exceptis tamen casibus vrgentis necessitatis) tantummodò orto iam sole aperire, & post eiusdem occasum obserare, & non aliàs.

12 Cùm per Nos alicui licentia impertitur, vt possit Monialem aliquam alloqui; non audeat idem loqui cum aliis ibi pręsentibus, nec alias vocare pręsumat.

13 Vicarii foranei hanc licentiam, quam Nobis seu Vicario nostro Monialium reseruamus, nulli Regulari audeant concedere; sed aliis indulgemus: seruatis tamen super hoc constitutionibus a Nobis indictis iuxta consuetam formam.

14 Nulla Monialis (Superioribus, atque Officialibus exceptis) audeat cum Confessario, Sindicis, aut Monasterii Ministris de rebus ad idem Monasterium spectantibus agere; aut ad Collocutorium accedere, Ecclesiasticos, siue Seculares alloquutura sinè Abbatissę licentia, quam nullo modo Abbatissa concedat, nisi priùs eadem licentia in scriptis a Nobis, seu Vicario nostro obtenta fuerit, ipsiquè innotescat.

15 Moniales nullo pacto audeant Puellis siue Edu-

Sacr.
Congr.
6. Sep-
tembr.
1604.

ducandis intra septa, siue extra degentibus locum intra numerum Monialium per obitum vacaturum ad habitum Religionis concedere, vel promittere; nisi sequuta vera, & reali vacatione, sub pœna nullitatis promissionis, & Abbatissæ priuationis vocis actiuæ, & passiuæ, aliisque pœnis arbitrio Sacrę Congregationis infligendis.

De Choro §. 2.

1 **O**Mnes Moniales ad campanę signū ad Chorum accedant ad psallendum Domino. Si autem nonnullę legitimo detineantur impedimento, coram Abbatissa sese præsentent, & impedimenti causam exponant.

2 Nulla, nisi factō per Abbatissam signo, e Choro egrediatur. Abbatissa in exeundo prima sit, post eam Vicaria, deinde cęterę debito cum silentio, & ordine subsequantur.

3 Facto silentii signo debeant Moniales ad proprias Cellulas se conferre, nec inde nisi urgente necessitate audeant discedere.

De Confessionibus, ac Confessarijs. §. 3.

Trid.
Sess. 25.
de Reg.
con Mo-
nial. c.

1 **E**T si Sanctimoniales Nobis subiectę Sacramenta Confessionis, & Communionis frequentent, nihilominus ut dispositioni Sacri Conci-

lij Tridentini, ac sacrorum Canonum se conforment, & Regulam seruent, quam professæ sunt, mandamus, vt semel saltem in mense peccatorum Confessionem faciant, ac sacram Eucharistiam suscipiant: vt eo se salutari præsidio muniant ad omnes oppugnationes dæmonis fortiter superandas. Cùm verò pluries id optauerint exercere; id prudens Confessarij iudicium iuxta Personarum virtutes, puritatemquè permittat.

10. Clemens.
ne in
Agros.
Sancti
de Sancti
tu Moniali.

2 Confessarius extraordinarius antequàm accedat ad Confessiones audiendas, Abbatissæ deferre debeat litteras nostras patentes; & postea fungi officio sibi demandato.

3 Quotiescumque per Nos fuerit de extraordinario Confessario prouisum; omnes, & singulæ Moniales accedant ad crates Confessionarij, ibiquè per aliquod tempus permaneant, licèt materiam culpabilem non habeant exponendam, ac saltem benedictionem a Sacerdote recipiant.

Trid.
Sess. 25.
de Reg.
de Monial. c.
30.

4 Tempore extraordinarij Confessarij ordinarius Confessor non audeat accedere ad limina Monasterij, nec Monialium confessiones audire Nobis inconsultis, sub pcena suspensionis ipso facto.

De Muneribus. §. 4.

1 **E**T quia ex munerum largitione, quæ fieri solent a Monialibus Confessario, oriri potest suspicio nimix familiaritatis; ideò nulli Sanctimo-

Clem.
VIII.

nialium liceat præfato Confessario munera largiri. Itaque eidem Confessario sub pœna suspensionis per octo dies ipso facto incurrendæ prohibetur eorundem receptio a Monialibus particul'aribus.

2 Nulla Monialis sub quouis prætextu munera elargiri possit, nisi per Nos examinata causa, & in casibus permissis licentia obtenta; præterquàm leuiora esculenta, aut poculenta; seu ad deuotionem, vel Religionem pertinentia munuscula, cõmuni tantum, nunquam verò particulari nomine, vbi Superiori de consensu Conuentus censebitur esse tradendū.

De Voto Paupertatis §. 5.

1 **N**E paupertatis votum offendatur in retinendis pecunijs liuellarijs, seu alijs in potestate priuata Monialium ad earum vsum permissis, quoadusque communis vita introducatur; mandamus, dictas pecunias in Arca communi reponi, ac retineri, nec amoueri, nisi de licentia Abbatissæ pro earum vsibus necessarijs, de quibus reddatur ratio Abbatissæ quolibet anno, cuncta annotando in particulari libro cum residuo pecuniarum remanentium.

2 Monialibus autem, quibus est permessa fruitio ad proprium vsum earum pecuniarum in titulum liuelli annui, seu ex alio quocumque iure, iubemus ne (sub pœna priuationis vocis actiuæ, & passiuæ, præter paupertatis voti transgressionem) audeant de eis dispo-

sponere, nisi ad dictos proprios vsus cum licentia Abbatissæ: nec dictas pecunias redonare, aut de eis quietantias facere palliatas in præiudicium Monasterij, ad quod plenariè spectant pecuniæ præfatæ. Recipientes verò dono, vel mutuo a Monialibus, & ab eis quietantias præfatas reportantes; sciant non esse a debito liberatos, & ad restitutionem teneri.

3 At quia ex euentu didicimus quosdam sæculares polliceri Nouitiæ mox professuræ tot annuas pecunias liuellarias, addito pacto, quod si post eiusdem Monialis obitum aliqua portio liuellaria exacta non fuerit, vel nihil penitus talium pecuniarum sæculares persoluerint; nullum penitus monasterio remaneat, tale creditum ab ipsis exigendi: Quapropter ipsi morosiores fiunt, easdemque monetas Moniali debitas annuatim persolvere integrè renuunt, & moras neunt, & differunt sperantes fortasse mortem Monialis, qua secuta, se debitum soluendi obligatione solutos agnoscunt. Hinc est quod Nos huic malo obistere omnino volentes, quo grauiter læditur sæcularium conscientia solutionem integram petenti, ac volenti Moniali denegantium; penitus talia pacta apponi prohibemus: & volumus monasterio tales pecunias vsque ad obitum Monialis exigendas acquiri, iubemusque quidquid inexactum ex hisce liuellis remanserit a monasterio exigi omninò debere.

*Clem.
VIII.
Vrb.
VIII.*

I Sciant teneri ex obedientię voto **Moniales** parere Superiori, & Abbatisſę in rebus ad regulam, quã profeſſę ſunt, & ad alias Conſtitutiones Pontificias, Canonicas, & Synodales ſpectantibus: ideo promptę ſint ad obtemperandum mandatis non tantũ noſtris, quàm præfatę Abbatiſſę: etenim in obedientię virtute religionis flos continetur.

2 Laudabile ſęper fuit culpã corã Abbatiſſa dicere iuxta Regulam ſemel in hebdomada: ſciant ergo, vt libentiũs huiuſmodi humilitatis actum exerceant, ſe lucrari tres annos, & tres quarantenas Indulgentiarum ex indulto Pauli V. qui ante Epiſcopalem hęc ſedem tenuit, *vt ex ſuo Breui* 1606.

De Abbatiſſæ Electione, & officio. S. 7.

*Ecel.
c. 1.*

I **Q**uemadmodũ e mari omnia flumina emanant, vt arida terra irrigata vberes fructus proferat; & ſicuti Nauigantes ad ſecuritatis portum, dum nauis in maris fluctibus agitata periclitatur, peruenire nequeunt, niſi prouidus ipsis ſit Gubernator, non ſecus ex Abbatiſſa omnia virtutũ genera effluere debent in Moniales; vt ipſę a turgido, ac fluctuante mundi pelago ſeſe eximentes, ab eiufdem tentationibus non ampliũs concuſſę, tandem tranquillum Religionis portum prouido eiufdem regimine teneant.

Ideo

Ideo rectè a sacro Tridentino Concilio præcipitur ,
 vt Abbatissa non minor annis quadraginta , vel supra
 triginta eligatur , & quæ octo annis , vel saltem quin-
 que post expressam professionem laudabiliter vixerit.
 Pro qua electione mandamus, & in Domino obsecra-
 mus , vt omnes Moniales per dies octo publicas , &
 priuatas preces frequenter ad Deum effundant, & ea-
 rum quælibet (proprijs abiectis passionibus) dire-
 ctionem suæ voluntatis a Diuino Spiritu exposcat .
 Cunctæ autem se a factionibus (Deum solum præ o-
 culis habentes) abstineant : vt elapso triennio ad ca-
 nonicam , vt moris est , & iuris consueto seruato or-
 dine, electionem deueniant : caueantq; ne digniorem
 excludant , & minus dignam (quod absit) designent
 sub pœna peccati mortalis , quin etiam excommuni-
 cationis , quatenus aliquid agerent, ex quo oriri pos-
 set in huiusmodi electione faciēda discordia: sed Deo
 tantum dent laudem , & eam nominent , sub bono
 cuius gubernio quietam , & religiosam vitam ducere
 valeant .

2 Vtquè melius ad prouidam electionem possint
 deuenire (vt sanctissimè decreuit etiam Clemens
 VIII.) iurandum erit primò ab Electricibus , sese se-
 cundum cuiusque conscientię veritatem probiorem ,
 ac vtiliorem electuras : cum ex vigore cuiuscumque
 regulæ sit electio faciēda iuxta iuris dispositionem .
 Quapropter de cetero , vt Moniales Nobis subiectæ
 sese cum huiusmodi pijs , & rectis dispositionibus

con-

*Sess.
25. c. 7.
de Re-
gul. d. 9.
Moni-
al.*

*Conc.
Colon.
2. Par.
c. 9.*

*Conc.
Cabil.
2. c. 53.*

conformem, mandamus semper, & quodcumque post præstitam absolutionem, per Nos, seu per nostrum Delegatum faciendam, iurare debeat tactis Sacrosanctis Dei Evangelijs quælibet, quæ vocem in capitulo habuerit, in forma sequenti, videlicet.

3 Ego Soror N. iuro, & promitto Deo omnipotenti, ac Beato Patri Nostro N. illam eligere in Abbatissim, quam secundum meam conscientiam credam futuram huic Monasterio in omnibus utiliore, & probiore.

4 Peractis cæremonijs, ut ipsamet Abbatissa ea, qua decet diligentia, melius munus suum exercere, & conscientiam consulere valeat; præcipimus, ut medio suo iuramento tactis Sacris Dei Evangelijs in manibus nostris, seu nostri Delegati ad huiusmodi electionem iuret in forma sequenti.

5 Ego N. Monasterij N. ordinanda Abbatissa promitto coram Deo, & Sanctis eius, & hac solemniter Sororum Congregatione fidelitatem, dignamque subiectionem, obedientiam, & reuerentiam Sanctæ Matri meæ Ecclesiæ, tibi quæ Domino meo N. eiusdem Ecclesiæ Episcopo, & Successoribus tuis secundum sacrorum Canonum instituta, & prout præcepit inuiolabilis auctoritas Pontificum Romanorum. Sic Deus me adiuuet, & hæc sancta Dei Evangelia.

6 Post Abbatissæ electionem Adiutrix sibi in officio designanda erit, quæ vel Vicaria, vel Priorissa appellatur, quæ pariter erit per secreta vota eligenda

da (dummodò præterita Abbatiffa eius officio non succedat, quæ tamen per triennium debet huiusmodi munere vacare) cui in defectu Abbatiffæ Moniales parere debent, vt recto regimine cuncta regantur.

7 Eadem Abbatiffa sciat etiam, se pro ijs, quas regendas susceperit, in cospectu Dei rationem reddituram, quia cui plus committitur, plus ab eo exigitur. Quæ autem electa fuerit, prompta obedientia munus sibi iniunctum exerceat, ab electione facta minimè reclamando; nisi aliter in Domino Nobis expedire pro sui Monasterij vtilitate videatur: & sufficit pro eius acceptatione, nihil in se inuenire, per quod illicitum ei reddatur officium assumere.

8 Abbatiffa regulam, quam Moniales professæ sunt, obseruandam curet vnà cum sacris Canonibus, nec non Pontificum Constitutionibus, Sacræ Congregationis Decretis, ac Synodalibus Constitutionibus. Præcipuè verò exigat obseruantiam obedientiæ, paupertatis, & castitatis, & clausuræ, quæ quasi sepes mirè custodit Lilia virginitatis a bestiarum incurfibus. Obseruantiam quoquè requirat vitæ communis eo meliori modo, quo possunt, maximè circa victum, & vestitum: cùm de præsentis ob non satis suppetentes redditus Nos omnimodam introducere nequiuimus.

9 Abbatiffa non præcipiat in virtute sanctæ Obedientiæ, quod maioribus Superioribus est reseruatum.

Potest

Potest tamen præcipere (si videbitur) in virtute obedientiæ, ad quam Moniales sub mortali peccato ex vi voti tenentur.

10 Ut promptiores Moniales ad regulæ observantiam, obedientiamquè reddantur, neque id obliuio possit retardare; idcirco volumus bis, vel semel in mense eandem regulam, & has nostras Constitutiones vnà cum alijs Eminentissimi D. Cardinalis Cybo vernacula lingua traducendis perlegi, cuius executionem iniungimus Abbatissæ.

11 Ex clauibus diuersis cuiuslibet Monasterij ianuæ, vna penes Abbatissam sit, penes Vicariam altera.

12 Eadem quotannis Officialium notulam, quas intendit nominare, Nobis deferat: vt quas vtilis, & capaces ad munus sibi iniungendum aptas nouerimus, eligere, & approbare; ineptas verò reprobare, ac aliàs earum loco sufficere valeamus.

13 Grandes expensas Nobis inconsultis non faciat, nec a Monialibus fieri permittat, & inutiles omnino prohibeat.

14 Et quia in Monialium habitu nulla debet esse coloris, ac formæ disparitas; ideo volumus in hoc ad amissim qualitatem a Regula indictam seruari: & nulla Monialis habitum sibi comparet; nisi Abbatissa indumenti valorem suæ regulæ consimilem approba-uerit.

15 Eiusdem curæ sit expensas tum pro Ecclesia,
cum

cum pro monasterij seruitio non fieri nisi per Camerariam de pecunia eiusdem monasterij, non autem ab vlla ex Monialibus, quibus aliquod officium fuit peculiariter iniunctum. Et quatenus ob reddituum insufficientiam hodie id exequi nequeat; semper, & quando casus, quo augeantur, aduenerit, volumus id exequutioni promptè mandari.

16 Singulis annis coram Nobis deferre debet sue administrationis rationes tam introitus, quàm exitus cuiuscumque, & solidationem disunctis rationibus, seu a Nobis, siue a Vicario Nostro Monialium in Monasterij libro insinuandam reportare.

17 Post completum officium in subsequenti triennio Abbatissa eligi non debet in Vicariam, vel Præfidentem, seu sub quouis titulo, qui sapiat superioritatem.

Monita ad Abbatissam. S. 8.

1 **O** Prare quidem debes, vt abiecta solitudine mundi semper cogites de seruitio Christi, propter quod dicitur, *Nemo militans Deo, implicat se negotijs secularibus.*

2 In omnibus temetipsam præbe exemplum bonorum operum; vitæquæ tua velut pennatum animal ad alta semper per sancta desideria euolet, per pia verba resonet, luceat per exempla.

3 Quod ore promissis, factis imple, & quod alijs

Q

præ-

prædicas, operibus præbeas.

4 Prior in Ecclesia inueniaris ; postrema ex eas.

5 Sis Sancta corpore, & spiritu.

6 Omnis, qui in agone contendit, ab omnibus se abstinere.

7 Dominica Virgo debet agnoscere, quibus præceptis conueniat insistere, si vult esse cū Deo. *S. Aug. in Psalm. 17.*

8 *S. Greg.* Scire Prælati debent, quòd si peruersa perpetrât; tot mortibus digni sunt, quot ad Subditos suos perditionis exempla transmittunt. Væ igitur Prælati, quorum vita Subditis exemplum peccandi est, quibus debent esse forma virtutis.

9 Væ discipulis Religiosis, quorum ad exemplum viuificandi erant Simples, & perduntur. Vndè hodie in Ecclesia tanta tepiditas, & iniquitas ; vnde in omnibus tanta auaritia, & cupiditas ; nisi quia in Maioribus, & Proceribus illis, in quibus fulgere debuit sanctitas, viget iniquitas ? Minores verò Maiorū vestigia sequuntur ; vndè cū Pastor Pastorū venerit, Ouium suarum sanguinem de manu eorum seuerissimè requireret : si enim sanguis Abel sic clamat ad Dominum in Fratrem occisorem ; quantò fortius clamabit sanguis Animæ perpetuò damnatæ in suum interfectorem ? Noli dicere cum Caim, *Numquid custos Fratris mei sum ego ? Gen. 4.*

i **A**D perfectioris Vitę incrementum, ad quod ex proprio statu a Christo Domino Religiosi excitantur, præcipuè vero Christi Sponsę, vti ex Marthæo, *Estote perfecti sicut Pater vester celestis perfectus est*; utquè talis perfectio de die in diem magis adaugeatur, monemus pariter, & obsecramus, ut quemadmodum Nos Puellas ad religiosi habitus assumptionem Capitulo non proponemus, nisi eas, quę bono spiritu ductę, & verè a Mundi illecebris abhorrentes flagranti desiderio huiusmodi vitam ducere intenderint, sumptis super hoc a pijs Personis debitis informationibus, nec non etiam prius voluntate diligenter explorata; ita ipsę Moniales in dicto Capitulo, quatenus a Nobis essent propositę, easdem ad habitus assumptionem non admittant, nisi (omni humano affectu in dictas Puellas posthabito) de requisitis earundem qualitatibus fuerint redditę certiores.

2. Ut fœtilibus mundi thesauris, quibus Virgines Deo dicandę libenti animo renunciarunt religiosum sumendo habitum, maius præmium respondeat iuxta Christi Domini promissa, *Thesaurizate Vobis thesauros non deficientes in calis*, & ut quàm primùm eosdem non deficientes acquirant; ideo nouerint ex benignitate recol. mem. Pauli V. olim huius Cathedralis Episcopi plenariam Indulgentiam fuisse

concessam; nec non etiam tempore professionis emit-
tendæ, ac in eorum Ordinum Festis: & quatenus an-
num probationis complere nequirent; pari B. Pij V.
pietate, si in Nouitiatu decesserint, & Professionem
in mortis articulo constitutæ emitterent; eadem est
Indulgentia impertita.

3 Religiosa perfectio in Monialibus ad instar
est ædificij, quod facile corruet, nisi innitatur fir-
missimo fūdan-ēto: ipsa quoquē si stabili careat sustē-
taculo; nō poterit in altū consurgere, & cælum con-
scendere. Quapropter ad hoc maximē intenti in no-
stris pastoralibus Visitationibus oculis lustrauimus,
ac designauimus in quibuscumque Monasterijs sepa-
ratas Monialium, Nouitiarum, ac Educandarum cel-
lulas: & ubi non reperimus, curauimus ædificandas.
Strictē ergo iubemus, Nouitias incolatum habere in
proprijs sui nouitiatus cellulis, ac in lecto separato
dormire: vt seiunctas a ceteris Monialibus, ac Edu-
candis faciliori modo, & attentiori cura earundem
Magistra in regulari obseruantia, & perfectionis in-
cremento valeat instruere: quod difficilius conseque-
retur, quando communis esset incolatus, & familia-
ris conuersatio.

4 Volumus insuper, vt præfata Magistra dili-
genter dictas Nouitias associet (cū ipsis rationabi-
lis præbetur occasio) ad crates, & ad chorum statis
horis, quæ indē non absint, nisi ipsa Magistra eò co-
mitetur, ubi prædictum incolatum habere intendi-
mus.

*Sacr.
Congr.
3 Febr.
1694.
Auz.*

mus. Ipsa autem inter cæteras virtutes ætate grauis, maturo consilio, præcipua charitate, & religiosa obseruantia præ alijs omnino refulgeat.

5 Eiusdem Magistræ erit Nouitias in Sacrorum Librorum lectione erudire, maximè verò in Oratione, & diuini Officij recitatione; nec non circa Communionis, & Pœnitentiæ Sacramenta, & in rudimentis Fidei, & in Doctrina Christiana, pariterquè curet earumdem mores materna charitate corrigere; vt completo anno, quando professionem emittere intendant, Monasterio vtiles sint, & æternæ animæ salutis consulant.

6 Cùm inter cæteras virtutes, ea præcipuè humilitas sit, quæ Redemptori nostro, qui eam semper coluit, summooperè placuit, vtì nos docuit inquiring, *Discite a me, quia mitis sum, & humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris*; ipsas in hac præcellenti virtute non minùs erudiri studeat; vt promissum præmium reportare valeant: quinimmo eas mortificationibus in huiusmodi virtute sedulò prober.

7 Domesticam cum eisdem vitam non ducat; ne ex nimia familiaritate debitum remittant obsequium.

8 Moneat insuper easdem, vt ea, quæ animum ipsarum perturbare possunt, liberè patefaciant: sic enim prompto auxilio, & salubri consilio eas poterit subleuare. Certa sit, Deo nil gratius, eiquè vtilius esse posse, quàm sedulam nauare operam, vt tales arbores

Pf. 1. bores in agro Domini plantet, ex quibus Monasterium maturos fructus colligere valeat, iuxta illud, *Eterit tamquam lignum, quod plantatum est secus decursus aquarum, quod fructum suum dabit in tempore suo.*

9 Earundem Nouitiarum conscientię quieti consulentes, ne anteaqtę sęcularis vitę pręteritarum confessionum inualiditate remorsus detorqueat, & vt hilari animo libentiũs Deo inseruiant; volumus, vt per generalem omnium suorum peccatorum confessionem (quatenus eam in seculo non peregerint) conscientiam discutiant, & expurgent.

10 Quia sępę contingit, vnum edificare, & alterum destruere, quando Nouitię se auerterent a cura Magistrę, cui subiectas esse omnimode volumus: ideo interdiciamus omnibus, & quibuscumque Monialibus, etiam sanguine coniunctis, ne se in cura huiusmodi immisceant.

11 Vt professionis tempus, a sacro Concilio Tridentino dispositum ad debitam professionē emittendam, constare possit a die sumptionis habitus Nouitię; idcirco volumus, & mandamus, vt eadem cuiusque Nouitię professio in peculiari libro a Cameraria seruando annotetur cū hora, die, mense, anno, & coram quo fuerit admissa; sub qua ipsa Nouitia propria manu, ac duę Discretę, quę pręsentes fuerint, sese subscribant: quodd si illa scibere nesciret; Crucis signum apponat.

1 **M**Vneris, quo fungimur, debitum Nos vrget ac necesse ducimus Educandas instruere, quas i altorali nostræ sollicitudini Parentes commendant, vt probis moribus imbuantur; quatenus a seculo declinare velint, & perfectioris vitæ statum assumere, quò in cælis coronentur: idcirco, ne debita nostra super hoc attentione fraudentur, iniungimus eidem Magistræ Educandarum, vt debitam, & frequentem earundem curam habeat, & quod de Nouitijs in superiori capite præscripsimus, id totum de his (habito ipsarum status respectu) exequi volumus, præcipuè verò circa subsequentiũ ordinatiõnum obseruantiam, vt Sacræ Congregationis mandatis sese conforment circa earum ingressum ad monasterium, & alia, quæ ab omnibus Educandis Magistra curabit obseruari sub pœnis ab eadem Sacr. Congr. inflatis.

2 Educandę sponsalia in proximo contracturę de Monasterij septo, quàm primum exeant: & interim cum futuro Sponso nec ad crates, nec ad ianuam Monasterij, nec alibi colloqui audeant, nec cum alia persona eius nomine ad Monasterium accedente.

Decreta Eminentissimorum, & Reuerendissimorum Cardinalium Sacræ Congregationis super negotijs, & consultationibus Episcoporum, ac Regularium pro ingressu Sacræ
Congr.
17. Sc.
ptimb.
1649.
ho-

honestarum Puellarum ad effectum educationis in monasterio seruanda cum infra scriptis conditionibus, & non alijs

I **V** Tingrediatur, & maneat cum habitu statui virginalis modestiæ conformi.

2 Ne secum vllam Ancillam ducat.

3 In consueto loco, pro Educandis apto, distincto, & a professis Monialibus, ac Nouitijs seposito, ac etiam ad laborandum, & seorsim ad dormiendum. Quæ omnia executioni erunt demandanda sub cura Magistræ Educandarum, cui id oneris iniunctum est.

4 Vt Clausuræ, & Collocutorij non secus ac Moniales iura seruet.

5 Egressæ semel e Clausura facultas nulla sit, qua possit in præfatum Monasterium regredi absque noua Sacræ Congregationis Episcoporum, & Regularium licentia, seu in casu, quo Religionis habitum induere velit.

6 Vt præfata Puella annum vigesimum quintum agens, statim e Monasterio egrediatur sub pœna violatæ clausuræ ipso facto absque vlla alia declaratione incurrenda: cogentes Parentes, vel Proximiores eandem in præfata ætate recipere, quemadmodum cum alijs per Nos expediens iudicaretur, vt exire e Monasterio deberet.

7 Sicut inuitæ non debent Educandæ ingredi septa, ita nec detineri, quatenus exire velint ex huius-

iustmodi causa, vel alia: in quo casu Abbatissa certiores Nos reddat.

8 Alimenta Monasterio consueta persolui, Abbatissa de semestri in semestrem numerata pecunia recipiat iuxta obligationem in Cancellaria nostra tempore ingressus eiusdem Puellę faciendam. Quod si solutio retardetur; id Nobis significet, vt eius expulsionem precipere possimus.

De Infirmaria. §. 12.

1 **C**Um non minùs charitas, quàm iustitia urgeat egrotis Monialibus subuenire, vt a morbis, quibus grauantur, conualescant, & Deo feruentius inseruiant, ac opem suam Monasterio vtilem præstent; mandamus, vt semper, & quodcumque Monialis aliqua febris, vel graui morbo laborauerit, & Medici consilium suaserit, promptè ad Infirmaryam deducatur, ibiquè decumbat, vbi a Monialibus ad id deputatis de necessarijs Monasterij sumptibus, omni sedulitate, studio, & pietate eidem subueniatur: & quidquid a prædicto Medico fuerit demandatum, executioni detur: nec Ægrotā ab infirmarya recedat, donec a prædicto Medico fuerit dimissa. Nulla autem ad infirmaryam sub infirmitatis prætextu accedat, nec recipiatur; nisi eiusdem morbi per Medicum causa cognita. Nulla post tertium infirmitatis diem in proprio cubiculo a Medico, vel Chirurgo visitetur: sed in infirmaryam deferatur.

1 **E**Xperientia sæpè docuit, Conuersas inutiles ad habitum esse admissas, quamuis adsit annus præfixus probationis, & ad proficiendum non admittantur, nisi conuocato Capitulo maior Monialium pars concurrat ad earumdem acceptationem: etenim ob affectionem, qua Moniales dictas Nouitias vt plurimum complecti solent, solet euenire, easdem Conuersas licèt inutiles retineri: indecorum namque videtur, assumpto habitu ipsas reijcere: hoc tamen Monasterio detrimenta non leuia gignit. Ideo pastoralis nostræ sollicitudinis partes esse putauimus super hoc prouidere; humilique facto recursum ad Sacram Congregationem Episcoporum, & Regularium negotijs præpositam, vt præfatę Conuersę tribus mensibus in habitu seculari in Monasterio inseruiendo retinerentur pro maiori earumdem habilitatis experientia: & quatenus prædicto tempore elapso idoneę iudicarentur, Capitulo proponerentur pro earum acceptatione ad habitum; cumquē inutiles essent, reprobarentur. Et fauorabili benignè Decreto obtento, in eiusdem exequutionem Abbatissę mandamus, vt semper, & quando casus introducendę Conuersę alicuius aduenerit; curę alterius Conuersę virtute, & morum grauitate præditę ipsam subijciat, vt de eius idoneitate certum iudicium fieri possit: & antequàm dictorum mensium terminus labatur,

certiores Nos faciat, vt licentiam de eiusdem egressu impertiri, & de eius libera voluntate, num religiosū habitum suscipere intendat, explorationem extra Monasterium facere possimus, & tandem Capitulo pro admissione (idonea reperta) per Nos proponatur. Quod Decretum ad litteram cum precibus *insinuare his nostris Constitutionibus* duximus.

2 Pias, & vtilis Constitutiones aliās per Eminentissimum Cybo Monialibus S. Clare indicatas, & per eas acceptatas (prout ex rogitu Thomæ Matossi nostri Cancellarij sub die) in suo robore permanere volumus, easquē reueremur, & quatenus opus sit, & nō aliās confirmamus, debitæquē exequutioni ab ipsis demandari iubemus, omni &c.

De Legatis Pijs . Tit. XXXIII.

1 **N**Oscant omnes piorum legatorum Debitores, legata pia Sacrorum Canonum auctoritate, etiamsi adimpleri non potuerint vel de iure, vel de facto, esse persoluenda; nec fieri caduca, nec haberi pro non scripta, neque ad hæredes deuolui: namque si Testatorum voluntas adimpleri nequeat fauore piæ illius causæ; in aliam itidem piam cau-

sam per Superiorem ecclesiasticum declaradam erogantur.

2 De istorum verò piorum legatorum persolutione quid ultra dicta per Eminentissimum Cybo in sua Synodo dicamus, vix possumus inuenire: sed obstupescimus, quomodò ipsi Debitores sententijs, ac pœnis contra eos per sacrosancta œcumenica Concilia comminatis non terreantur: ipsas autem paternam charitate adducti hic dolentes recensemus. Habemus enim ex Carthaginienſi Concilio 4. cap. 95. sic, *Qui oblationes Defunctorum aut negant Ecclesijs, aut diffculter reddunt; tamquam egentium necatores excommunicantur.* Item ex Concilio Valsensi cap. 4. *Quæ oblationes Defunctorum retinent, & Ecclesijs tradere remorantur; ut infideles ab Ecclesia sunt abijciendi.* Item ex Concilio Agraphensi cap. 4. *Clerici, vel Seculares, qui oblationes Parentum aut donatas, aut testamenta relictas retinere perſisterint; velut necatores pauperum, quousque reddant, excludantur ab Ecclesijs.*

3 Ecclesiarum, vel Confraternitatum Rectores, seu Administratores pecunijs, siue mobilia bona locis legata pijs ab ipso acquisitionis die statim deponant apud Personam, quam fides, & facultates ad hoc munus idoneam faciant, & quam Nos, siue Generalis noster Vicarius approbauerimus. Deponantur autem talia bona, & pecuniæ ad effectum illas, illorumquè pretium inuestiendi in bonis stabilibus, quæ fructifera sunt, exprimanturquè onera, vel onus
anne-

annexum in emptionis instrumento, quod neutiquā stipuletur, neque firmetur contractus sine nostro, vel eiusdem Vicarij nostri consensu. Qui huic nostro mandato non obtemperauerit, grauissimis certè pœnis, ac etiam excommunicatione meritò punietur.

De Rebus Ecclesiæ non alienandis. Tit. XXXIV.

I **C**Um bonorum immobilium, & mobilium, iuriumquè, & actionum, censuum, reddituum, debitorum, & quarumvis rerum ad Ecclesias, necnon ad quęcumque pia Loca pertinentium inuentaria fieri omnino velimus, vt aliàs iussimus; in eorū bonorum omnium inuentario singulæ qualitates, & presertim immobilium fines singillatim, & distinctè explicari mandamus. Eius autem inuentarij transumpta duo fiant, quorum vnum Rectores, vel cæteri Administratores, prout moris est, penes se retineant: alterum in Cancellaria Episcopali exhibeatur, ibidem asseruandum.

2 Et si aliquis canon, seu census singulis annis exigendus sit; diligentiam adhibeant, vt authenticis documentis constet, cuius fundi, vineæ, prati, nemoris, vel aliorum agrorum, siue etiam apothecæ, domus, aut quarumlibet ædium nomine exsoluantur, quoquè titulo exigantur; cum specifica descriptione
finium

finium rerum prædictarum; vnà cum nominibus eorum, a quibus possidentur, quàm Notariorum, a quibus instrumenta stipulara fuerunt.

3 Et quoniam lapsu temporis prædictorum, seu aliorum bonorum termini, & vocabula mutantur, aut delentur; Mandamus, vt omnium, & quarumcumque rerum immobilium, siue ab ipsis Ecclesijs, & Pijis locis possessarum, siue in emphiteusim concessarum vocabula, necnon antiqui termini, & recentiores, vnà cum illorum nominibus, a quibus detinentur, seu possidentur, in publicis exhibeantur tabulis, & declarentur; necnon de decennio in decennium per publici Notarij acta, illis (quorum interest vocatis) renouentur.

4 Pecunias autem, census, res, & bona, Ecclesiarum seu alij pio loco debita, suis loco & tempore non persolvere idem quidem est, atque Ecclesiam ipsam bonis suis exspoliare. Quarè præsentì decreto omnes & singulos Debitores quarumcumque Ecclesiarum, Monasteriorum, aliorumquè Piorum locorum monemus, & obsecramus, quatenus infra duos menses post harum Constitutionum euulgationem debeant, & eorum quilibet debeat cum effectu soluisse, consignasse, & tradidisse Ecclesijs, Monasterijs, & alijs præmissis Pijis locis pecunias, census, res, & bona eisdem per eos debita.

5 Vt verò Christifideles faciliùs pœnam nouerint, quæ contra bonorum ecclesiasticorum Vsurpatores

tores a Sacris Canonibus, nouissimèquè a Sacrosancta Tridentina Synodo grauissimè sancita est; Parochi in Dominica Secunda, & Tertia Aduentus intra Missarum solemnias eiusdem Concilij Decretum hac de re editum *cap. ultimo Tit. 22. de Reformat.* vulgari sermone explicatum promulgent. Et Decretum propterea huiusmodi *infra positum erit in Appendice.*

6 Et quoniam Nobis innoruit, quòd multi Rectores beneficiorum, & Ministri Confraternitatum, & piorum locorum, seu legatorum retinent penes se pecunias prouenientes ex censibus, seu alijs capitalibus ad dicta beneficia, Pia loca, & legata spectantes occasione redemptionum censuum, seu ex alia causa, vel consensuunt, quòd dictæ pecuniæ retineantur per Personas forsan non idoneas; vel sub diuersis pretextibus inuestimenta differuntur; Ideò tanto malo occurrentes iubemus, quod pecuniæ in actu extinctionis censuum, seu in alio quocumque actu recipiendæ de capitalibus, vt supra, nullatenus remaneant penes Rectores, Priores, & Administratores, nec penes Personas eis placitas: sed actualiter deponantur penes Depositarium nostræ Mensæ Episcopalis, vel alium idoneum per Nos in scriptis eligendum, & approbandum, & respectiuè penes Depositarios Confraternitatum: dummodò tamen isti fuerint electi, confirmati, & ad officium admissi per Nos ad formam præscriptam in sequenti Titulo de *Confraternitatibus*: alias extinctiones censuum sint ipso iure

iure nullæ; & insuper Priores, & alij Ministri contrahentes teneantur de proprio insolidum, & ad damna, expensas, & interesse, vltra pœnas alias contentas in Synodo Eminentiſſimi Cybo c. 33. quibus per præſentes nullatenus sit derogatum.

6 Suppelleſtilem, aut libros, siue ſcripturas quascumque ad Ecclesias, seu alia pia loca spectantes nemo asportare, aut retinere præſumat, sub excommunicationis pœna latæ ſententiæ, eius absolutione Nobis reſeruata.

7 Vt autem consulamus Ecclesijs, Hospitalibus, Monasterijs, & alijs Pijſ locis, quorum Rectores, vel Administratores, aut præ inopia non poſſunt, aut præ metu non audent iura, & bona illorum tueri, seu recuperare; pro noſtræ Paſtoralis curæ officio Procuratorem, & Aduocatũ deputandos curauimus, qui diligentissi- mē id muneris exequantur. Quibus vtiq; condignam mercedem in cauſis agendis perſolui mādamus, quatenus per facultates Ecclesiarum, vel Piorum locorum, quorum patrociniũ ſuſceperint, licebit: ſin minùs, omnia gratis ab vno, & altero peragantur. Verũtamen ſi quid iuris, vel emolumentĩ Ecclesiæ, vel Pio loco ex illorum opera cum effectu acquiſitum fuerit; cauſis peractis ſatiſfieri cõpetenter volumus: ſi verò contra acciderit, vberius a Deo, bonorum omnium elargitore, & remuneratore præmiũ accipere ſint contenti.

8 In quouis contractu de huiusmodi rebus alienan-

alienandis celebrando, si Viri periti ad iustificanda requisita de iure adhibendi, aut tacendo verum, aut falsum affirmando Pia loca fefellerint in æstimando iusto rerum valore; præter damni compensationem, ad quam sanè tenentur, etiam excommunicationem incurrunt.

9 Prædia, vel prædiola quæcumque Ecclesiæ, vel cuiuslibet Loci Pij locari non possint, nisi prius sint publicata Edicta, & nisi omnibus Conductoribus libera offerendi derur facultas: sicquæ ad extinctionem candelæ coram Vicario Nostro Generali in Civitate, in Diocesi verò coram Foraneo, & loci Curato cum idonea fideiussione locentur, Administratoribus stipulantibus per Instrumentum in publica forma registratum in libro ad hoc præordinato. Quæ cuncta mandamus sub pœna nullitatis contractuum, & refectionis damnorum contra dictos Rectores, seu Officiales, si quid in contrarium fuerit attentatum.

De forma Inuentarij conficiendi. Tit. XXXV.

1 **I**nventaria vigore Decretorum in præceden. Tit. promulgatorum, publici Notarij manu conscribantur. Si verò Notarius haberi non possit, ipsimet Rectores, vel alij Ecclesiarum, seu piorum

S Locorum

Locorum curam gerentes , adhibitis secum publicis Officialibus, & his deficientibus, saltem tribus testibus Senioribus de Populo, qui de Ecclesiarum iuribus plenam notitiam habeant, inuentaria huiusmodi describantur.

2 Neque ex antiquis Catastris, aut Inuentarijs excipiantur; sed de nouo fiant, ac sub ijs nominibus, & vocabulis describantur, sub quibus de tempore confecti Inuentarij reperiuntur, additis nouis nominibus; vt sic termini, & confinia vera recognoscantur. In rerum autem omnium descriptione hic ordo teneatur, & subsequens forma seruetur.

In Dei Nomine Amen.

Hoc est Inuentarium omnium, & singulorum bonorum mobilium, stabilium, & se mouentium, fructuum, reddituum, iurium, & actionum ad Ecclesiam N. spectantium. Et exprimitur, an illa simplex sit, an Parochialis.

De Beneficijs, & illorum collatione. Tit. XXXVI.

1 **V**T non solum sine simoniae labe, verum etiam sine auaritia suspitione beneficia conferantur; districtè præcipimus, ne in collatione, vel prouisione qualibet beneficiorum, quicumque ad id habent

simoniacis passionibus aditus aperitur: quapropter nemini licere volumus (ne in casibus quidem a iure permissis) dare pecuniam, vel quidquam pacisci, aut transigere ad redimendam vexationem, nisi noster accedat assensus, sub poena nullitatis istiusmodi pacti, seu conuentionis, alijsquè nostro arbitrio irrogandis.

6 Multis, ambitiosisquè precibus vel per se, vel per alios aliquod ecclesiasticum postulans beneficiū, eo facto adeo indignus erit; vt per biennium neque ad illud, neque ad aliud concurrere queat: eademq; poena cumulamus illos, qui talia beneficia nō dum vacantia petere ausi fuerint, super eas, quibus a Sacris Canonibus hæc tam scelestæ castigatur auditas,

De Foro Iudiciali . Tit. XXXVII.

1 **V**icario nostro Generali (cui nostras vices committimus, & de cuius bonitate, sciētia, & prudentia confidimus) ab omnibus iurisdictioni nostrę subiectis debitam exhiberi obedientiam, ac reuerentiam volumus, & mandamus.

2 Vt causas, quantum ius patitur, idem Vicarius citissimè expediat, & præcipuè miserabilium Personarum, vehementer hortamur: quibus præterea de idoneo,

idoneo, ac Pio Procuratore, & Aduocato prouideat. Si quis autem sine rationabili causa hoc munus recusauerit; ad ecclesiastica tractanda negotia censeatur inhabilis, & ab Episcopali foro (donec visum Nobis fuerit) arceatur.

3 Monitoriales litteras ad effectum reuelationis non pro re leui (sicuti aliàs factum fuisse intelleximus) sed iuxta Tridentini præceptum non nisi in grauioribus causis, & magna circumspectione concedat.

4 Quòd si quis in posterum ausu temerario præsumperit processus, libros, scripturas, acta, vel alia, ad forum, seu tribunal, vel cancellariam episcopale pertinentia asportare, vel retinere, ipso facto in excommunicationis poenam nobis reseruatę incidat.

5 Pupillorum quoquē, Viduarum, & aliorum egentium, ac miserabilium Personarum cura negligenda nobis non est: Quare decernimus, vt Procurator constitutus pro Ecclesijs, & pijs Locis, misericordiæ viscera indutus, patrocinium causarum pro huius generis Personis suscipiat, & eas gratis defendat. Magistratus Ciuitatis etiam exhortamur, vt aliquo charitatis subsidio opus adeo pium, diuinęquē pietati tantoperè gratum adiuuare non pigeat.

6 Litigantium miserijs, quantum possumus, occurrentes mandamus, quòd in causis in posterum agitandis coram Nobis, seu Vicario Nostro in vim obligationis Cameralis, nec non via executiua, & summarie

marie tam ex iurisdictione ordinaria, quam ex delegata, ac in omnibus quibuscumque, in quibus de plano, & de facili proceditur; possint Principales, seu eorum Procuratores agere, & comparere sine Aduocatis. Et quatenus ipsi putent se insufficientes ad huiusmodi causas ordinandas, & pertractandas; possint quidem Aduocatos adhibere: sed Pars succumbens, & in expensis condemnata non teneatur ad patrociniū Aduocatorū Partis victricis, quæ ex sui placito, vel propter insufficientiam sui Procuratoris, illos, seu illum adhibuit in causis præfatis.

7 Verum quia in eisdem causis Executionis, & Summarijs, vt supra, occurrunt persæpè discussiones articulorum Facti, & Iuris non levis considerationis, ad quos bene examinandos opera Aduocatorum non est inanis; ideo in his casibus Aduocatorum adhibitorum salaria iuxta inueteratam taxam Nostri Tribunalis solui, & soluta a Succumbentibus in expensis condemnatis refici volumus, & mandamus. Tunc autem opera Aduocatorum causas præfatas indiguisse constabit; quando Nos, vel Vicarius Noster Victum in expensis etiam Aduocati Victoris condemnabit: qua expressione non extante, solum Procuratoris salarium taxetur, & reficiatur. Quatenus verò ad causarum huiusmodi expeditionem non fuerit deuentum, ideoq; condemnationis in expensas non appareat qualitas; tunc stetur declarationi facien, per Nos, seu Vicarium nostrum, qui causæ Iudex

dex extiterit. Optamus equidem Iuris Professori-
bus pro eorum labore abundè satisfieri: sed si adhi-
biti sunt in causis, quas Procuratores debent ex se
gerere, & in quibus Iudex potest supplere; quidquàm
eos prætere contra Succumbentes per se ipsos,
vel per eorum Principales omnino denegamus: re-
seruantes tantùm dictis DD. Aduocatis actiones con-
tra proprios Principales, vel alios, qui eos voca-
uerunt.

8 Idem seruetur in iudicijs concursus Credito-
rum, in quibus si graduatio pendet a sola anteriorita-
te temporis, quam Procuratores proponere possunt,
& Iudices ad oculum cognoscere; inanis Aduocati
opera reputatur. Si vero disputetur in iure veritas
crediti, potioritas, & similia, quæ Procuratores ex-
planare non possunt; tunc mercedem consuetam Aduo-
catus consequatur ex pecunijs concursus reficien-
dam: quod dignoscetur ex tenore, & expressione
condemnationis ad expensas etiam Aduocati, vt su-
pra dictum est.

9 Expensæ vt supra regulandæ pro DD. Aduo-
catis, & Procuratoribus in iudicijs concursus obti-
neant locum illum, quem obtinebunt Creditores
principales eorum in graduatione: & non omnes ex-
pensæ omnium Procuratorum, & Aduocatorum po-
nantur in primis locis tamquam anteriores, seu po-
tiores; sed prout Creditor quisque, ita & quilibet
eius Aduocatus, & Procurator anterioritate, & po-
terioritate gaudeat.

10 Maximum verò agnouimus grauamen insurgere sinè vlla Creditorum vtilitate , dum pendente iudicio concursus ad instantiam quorundam Creditorum fabricantur processus contra Debitorem , & procurantur mandatorum exequutiuiorum relaxationes , aut alię similes sententię , qui processus , mandata , & sententię producuntur , seu repetuntur in dicto iudicio concursus , multiplicando sic patrocinia pro Aduocatis , & Procuratoribus , & acta pro Cancellarijs , & Notarijs . Ideo pendente concursu hortamur DD. Procuratores , & Aduocatos ad sese abstinendum ab huiusmodi processibus ; sed ad exhibendum iura suorum principalium coram Iudice concursus , inhęndo , & instando pro debita graduariatione , & consignatione : aliàs multiplicando dictos processus , & supra , & eos producendo , seu repetendo , nullam mercedem recipient ex iudicio concursus , præter eam , quę eis debetur ex processibus productis , & repetitis ; cùm etenim eadem sit causa , vnũ patrocinium consequentur : & Vicarius noster vnico honorario pro tota causa vsque ad pecuniarum consignationem inclusiue contentabitur . Notarius verò , seu Cancellarius satisfactus semel in confectiōe dictorum processuum , si isti reproducantur , vel repetantur , nihil vltra consequatur , & illorum pagine non computentur , & numerum omnino non faciant in præiudicium Creditorum .

11 Ad nostras etiam aures peruenit , quòd causa-

farum Patroni pro Debitoribus insistentes, & impugnantes subhaftationes, deliberationes, & consignationes, prætendunt pariter suum salarium cum prælatione in pecunijs cōcursus, sub hac ratione, quòd fuerint rei amissæ defensores. Hunc errorem ita Creditoribus præiudiciale omnino tollentes, declaramus dictis causarum Patronis deberi quidem salarium cū prælatione, si rem defenderint ad hoc, vt in manu Debitoris remaneret, sinè qua defensione res in manum alterius deuenisset: sed quando se opponunt deliberationibus, & consignationibus vt supra aduersus Creditores; tunc tamquam defendentes Debitorem, & non rem, ac nullum vtile negotium pro Creditoribus peragentes; nullum stipendium super rei pretio cum prælatione prætensa deberi statuimus: sed ius tantum eidem reseruamus contra eorum Principales; & super bonis, seu pecunijs ad ipsos Principales spectantibus, satisfactis Creditoribus secundum eorum anterioritatem, & potioritatem.

12 Solent etiam in aliquibus Iudicijs deputari Curatores bonis Absentis, hereditatibus iacentibus, & similibus, qui Curatores præstant vt plurimum purum Nomen, & adhibentur tantummodò ad iudiciorum validitatem, sed in rei veritate nihil agunt. Ideo, quoties id acciderit; concedimus huiusmodi Curatoribus aliqualem recognitionem arbitrio Nostro, seu Vicarii Nostri taxandam cum prælatione eò, quia sint tales deputationes necessar.æ, & sine illis acta, &

T

procef-

pro. essus non subsistant : sed integrum patrociniū
eis denegamus. Quatenus tamen contingeret dictos
Curatores val. se in deputatione laborare debuisse ;
pōterit Vicarius noster eis concedere integrum pa-
trociniū, prout & Nos concedemus : sicuti etiam
D. Aduocatō, si is necessarius fuerit iudicatus, & de
hoc constabit per expressam specificationem in sen-
tentijs : qua expressione cessante, nihil Aduocatō, &
solam recognitionem aliqualem Curatori debitam
esse declaramus.

13. Salubres istas Constitutiones Synodales a
Versiculo, *Litigantium miserijs*, vsque ad præsens ex-
pressas in materiātanti momenti fore seruandas etiā
per Dominos Iudices Seculares in Domino confidi-
mus, & enixè adhortamur per hanc nostram Diocece-
sim : vt seruata vnione, fortiùs Summo Pontifici im-
mediatè Subditorum grauamina reparentur.

14. Viduæ, Pupilli, Pauperes, & miserabiles
Personę quęcumque etiā seculares sciant, se gaudere
electione nostri Tribunalis ecclesiastici tam in ciuili-
bus, quàm in criminalibus ex inueterata consuetudi-
ne canonizata per litteras Sacrę Congregationis *su-
per negotijs iurisdictionalibus vsq; ab annis . . . in fine hu-
ius Synodi registrandas* : ac propterea huiusmodi causis
in nostra Curia introductis, siue definitis, Iudices se-
culares in illis ampliùs sese intromittere non possunt,
vt nouissimè eadem Sacra Congregatio resoluit per
litteras sub Dat. pariter *in fine registrandas*.

15. Ex eodem inueterato stylo quotidie inter
 Seculares agitantur in Nostro Tribunali lites *rigore*
obligationis cameralis causam comprehendentes. Hinc
 possessionem continuare volentes, & semper appare-
 re futuris temporibus cupientes, ipsam in hac præsen-
 ti Synodo memorare necessarium duximus ad authē-
 ticam prout memoramus, & authenticamus omni
 meliori modo.

16 Clerici quicumque certò sciant, quòd dimit-
 tentes habitum, & secularizantes per aliquod tem-
 poris spatium arbitrio nostro, trina erunt monitione
 requisiti ad illum reassumendum, & vitam clericalem
 ducendam sub pœna priuationis priuilegij Fori in
 perpetuum: & post lapsum temporum dictarum mo-
 nitionum, sequuta tali nostra declaratione ad formam
 a iure determinatam, & a Sacra Congregatione Cõ-
 cilij confirmatam, ipsi ampliùs dicti Fori priuilegio
 nullatenus gaudebunt: & nihilominùs ius Nobis cõ-
 tra eos procedendi, si deliquerint, erit reseruatum,
 prout ex nunc reseruamus iuxta declarationes eius-
 dem Congregationis.

De Vicarijs Foraneis.

Tit. XXXVIII.

1 **V**icarios Nostros Foraneos per Nos depu-
 ratos præsentì decreto confirmamus: qui-
 bus

bus ut honor debitus tribuatur, volumus, & mandamus, ut omnes Clerici, & Presbyteri, quacūque præditi dignitate, in omnibus ijs obtemperent, quæ ad ipsos tamquam Vicarios Foraneos spectant; aliàs noverint inobedientes nostram se incursumos esse indignationem.

2 Munus Vicarij Foranei erit, super omnibus inuigilare Ecclesijs, Confraternitatibus, Hospitalibus, nec non alijs Pij locis in eius vicariatu existentibus; ac omnium Sacerdotum, & Clericorum vitam, & mores diligenter inquirere, & an suum ipsi munus probè exercent, an decreta Synodalia seruent; item an ea, quæ in visitationibus fuerunt ordinata, rectè sint executioni demandata. Debeunt illa omnia ultra hæc diligenter adimplere, quæ in instructione eis aliàs per Em. Cybo data continentur, sicuti est in eius Synodo fol. 251. impressa, ab ipsis crebrò perlegenda.

3 Semel in anno saltem Vicarij Foranei ad Nos, vel Nobis absentibus, ad Vicarium nostrum Generalem accedant: & singulis mensibus de rebus ad suum ipsorum officium spectantibus scribant. Qui non paruerit, vel in commemoratis rebus sibi commissis negligens extiterit; officio priuabitur, nec non dignè multabitur.

4 Civiles causas scutorum quinque, & infra ad nostrum Forum spectantes cognoscant, & sine strepitu terminent: ingrauioribus negotijs tamen Par-

res, Litigantesquē Curiam nostram adeant. In criminalibus verò si quod delictum patratum fuisse audierint; offensarum Personarum accusationes, & testium depositiones recipiant, & acclusas per fidum portitorem ad eandem Curiam deferant, nisi aliud Nos censuerimus faciendum esse.

5 Quoties Vicarius foraneus cum alijs sui Oppidi Clericis ad aliqua officia peragenda conuenerit; ipsemet mensam benedicat, atque curet omnino, dum vile corpus terrenis pascitur cibis; pretiosam animā celesti alicuius sacre lectionis pabulo saginari. Ipsius quoque sit munus efficere, vt tam Clerici, quàm Sacerdotes a ludis abstineant, ab ebrietate, & ingluuiē caueant, vt quē longē absint ab eis actiones, verba, & res, vndē scandala possint oriri. Id verò præcipimus sub poenis arbitrio nostro irrogandis.

De Confraternitatibus.

Tit. XXXIX.

LAicorum Confraternitates, vt in orationibus, misericordiæ operibus, & Sacramentorum frequentatione se exercentes vberriimos salutis fructus consequantur, sunt institutæ. Ea insuper, quæ ad Sodalitatum administrationem pertinent re-
dē, & eo quō decet ordine perficere omnino debēt.

2. Sancimus propterea, vt vnaquæque Confraternitas nullas constitutiones, statutaue condere, vel habere possit, nisi prius a Nobis examinata fuerint, & approbata.

3. Fidei rudimenta Ignorantes, publici Concupinarij, Vsurarij, Blasphemi, & facinorosi, vel infames homines, nisi ad meliorem frugem reuertantur, in his Sodalitatibus recipi nolumus.

4. In Festiuitatum celebritatibus comestiones non faciant; & multò minùs Confraternitatis pecuniam, vel bona in illis expendant. Sodalitio ære panē Confratribus non conficiant, & Nobis in scijs intuitu peregrinationis ad S. Lauretanam Domum, seu ad aliam Ecclesiam, & cadauera cuiuscumq; ad ecclesiasticam sepulturam asportandi causa nulla fiat expēsa. De cera verò, necnon de oleo, alijsquē minutis consuetis expensis ipsi prouideant: at in alijs Sodalitatum bona absque Nostra, aut Vicarij nostri Generalis in Ciuitate, & in Diocesi Vicarij Foranei obtenta facultate, expendere non audeant sub pœnis &c.

5. Priorum, aliorumue Officialium, Administratorum, & quorumcumque Societatibus Inseruentium electio sinè Vicarij nostri Generalis, vel akerius Personæ ecclesiasticæ ab eo specialiter deputatæ in Ciuitate, in Diocesi verò Vicarij Foranei præsentia nullatenus fiat, in exequutionem Bullæ Clementis Octauj desuper anno 1605. 24. Decembris edita, quæ *in fine ponetur*. Ipsi verò Electi munia, & officia eisdem

eisdem ritè demandata sine licentia nostra, vel confirmatione exercere non valeant. Neque *quia* *quod* vlla fiat electio, sed per secreta suffragia: aliàs electio facta ipso iure sit nulla.

6 Depositarij in specie Confraternitatum, & cuiusvis loci Pij eligantur vt supra: sed Electi ad officium non admittantur, nisi præstita idonea cautione, approbanda per congregationem Confratrum, & per Nos confirmanda: aliàs tamquam Depositarij non legitimi reputentur.

7 Quàm confusè Confraternitatum, & Piorum Locorum bona administrantur cognouimus dolenter in visitationibus per Nos habitis, tam in hac Ciuitate, quàm in tota nostra Diocesi Æthiæ: & causam primariam tanti mali fortasse prouenire comperimus ex eo, quòd reuisiones computorum sunt tantummodò per Deputatos a dictis Confraternitatibus, & locis Pijis, & (quod peius est) differuntur de die in diem ad multos annos; & interim continuatur administratio per eosdem, quauis nullam reddiderint rationem, & vt plurimum debitores existant. Ideo inspecta forma, qua Montista huius Ciuitatis suam reddit rationem, & agnoscens illam valde tutam, & proficuum, volumus, & mandamus, vt pariformiter omnes, & quicumque Priores, Depositarij, Administratores, & Ministri Confraternitatum, & piorum locorum, & legatorum quolibet anno in fine reddere debeant rationem

tionem sui officij, non tantum coram Deputatis ab ipsis Confraternitatibus; sed etiam coram duobus ex Dominis Canonicis, per Nos ad huiusmodi opus destinatis in hac nostra Synodo. Qui visis partitis introitus, & exitus cum legitimis iustificationibus (preuia Nobiscum participatione) proferant sententiam absoluendo, vel condemnando, prout iuris esse censebunt: cuius sententiae executionem Nos ex nunc pro tunc concedimus omni meliori modo, appellatione non obstante quoad effectum suspensionis.

8. Et ne redditio rationis huiusmodi negligatur anno quolibet; obligamus eosdem Priores, Depositarios, & Ministros vt supra ad exhibendum finito anno, & respectiue eorum officio computa coram dictis DD. Canonicis, ac Deputatis, & interim desistendum a suis officijs sub poena priuationis ab eis in perpetuum, cassationis a numero Confratrum, ac excommunicationis ipso facto incurrendę, Nobis, & Successoribus nostris reseruatę, quoties finito anno, seu eorum officio non reddita prius ratione, vt supra in dictis officijs continuauerint sine nostra expressa licentia, solum ex vrgentissima causa concedenda in scriptis.

9. iubemus insuper, quod pecunie prouenientes ex capitalibus censuum, seu aliorum bonorum, necnon fructus bonorum, & censuum subiacentium oneri solutionis sublidij dotalis puellarum, vel satisfactio-

factionis Missarum, seu cuiuscumque alterius pios operis per Benefactores demandari, nullatenus per Ministros dictarum confraternitatum, & piorum locorum in alium usum, quantumvis utiliore, etiam ad minimum tempus diuertantur: sed penes Depositarium remaneant ad effectum inuestiendi, & respectiue pro adimplemento piarum voluntatum, sub poena Prioribus mandantibus, & Depositarijs exequentibus in contrarium de reinuestiendi, & respectiue legata satisfaciendo de proprio, & in solidum usque ad quantitatem pecuniæ in alios usus distractam, ac sine spe consequendi reintegrationem a confraternitatibus, seu locis pijs præfatis.

10 Extraordinarias expensas immoderatas refecturi, & præcipue quoad interstitia ceræ, quæ occasione quarundam Processionum adeo numerosa Confratribus distribuuntur, prohibemus in posterum dictas expensas vlla in quantitate fieri, nisi prius per Nos recognoscantur, & admittantur cum licentia in scriptis: aliàs ipsi Priores, & Ministri eas facientes teneantur de proprio. Depositarius autem absque dicta nostra licentia mandata non persoluat sub eadem poena, cuius executionem DD. Canonici reuisoribus commendamus.

11 In conscribendis dato vel accepto, partite, & distinctè in libris fiat per Administratores: & diè, mensem, & annum vnà cum causa eiusdem dati, vel recepti apponant. Quòd si secus fecerint; nullam

V

habe-

haberi volumus rationem illius partitæ, seu scripturæ quoad commodum tantum ipsorum Administratorum descriptæ.

12 Decretum in Synodo Eminentiss. Cybo editum, ut nimirum nemini liceat pluribus in Confraternitatibus adscriptum esse, ad præsens declarantes decernimus, Si quis in pluribus sit adhuc adscriptus, infra mensem eligere debere, quam maluerit: alias in prima tantum cooptatus intelligatur, nisi aliud a Nobis iustis de causis decernatur.

13 Missæ, cæteraquæ Divina officia in Ecclesijs, seu Oratorijs Confraternitatum ita celebrentur; ut Parochialium Ecclesiarum sacrificia, horæ, preces, & conciones non impendantur: præsertim verò caveant, ne Doctrinæ tradendæ christianæ aliquod impedimentum afferant.

14 In Ecclesijs Confraternitatum nulla etiam Confratrum cadauera sepeliantur; nisi id eis licere vel ex privilegio, vel legitima consuetudine ostendatur: & nihilominus tunc ius faciendi officium, seu funus ad Parochum, sub cuius Parochia ille est, qui defertur ibi sepeliendus, non autem ad Capellanos eorum spectet. Sicut etiam Sanctissimæ Eucharistiæ expositionem, & Parochiales functiones omnes in Ecclesijs, aut Oratorijs Confraternitatum faciendas de nostra licentia ad ipsum Parochum pertinere decernimus.

15 Confratres annum decimum octavum ætatis
com-

completum non habentes ad officia non admittantur, & in congregationibus non habeant votum. Quod si in eisdem congregationibus agatur de aliquali interesse cuiusquam Confratris; recedat non tantum interesse habens, verum etiam eius Pater, Fratres, & carnales Patruī, nec votationi quisquam ex istis Personis interueniat sub pœna nullitatis cuiusvis resolutionis, ac alijs arbitrio nostro.

16 Capellani Confraternitatum, & aliorum Piorum locorum solitum stipendium recipiant, quod diminui nullatenus possit sine nostra expressa præcedente licentia, non nisi ex magna, & rationabili causa concedenda. Idem seruetur circa remotionem ipsorum: nolumus enim electos cum nostra approbatione remoueri ad libitum Confratrum sine nostra scientia & consensu, prout etiam in præcedente Synodo Eminentiss. Card. Cybo innuitur.

17 Plures Confraternitates, & pia loca habent onera soluendi subsidia dotalia Puellarum pauperum honestarum ad effectum contrahendi matrimonia temporalia, seu spiritualia iuxta disposita per Benefactores, & respectiuè secundum inueteratum styllum earundem Confraternitatum. Ad hoc igitur, ut tam pium opus executioni perfectè demandetur, iubemus ut in electione, seu imbussulatione dictarum Puellarum ad subsidia dotalia habeatur semper respectus erga pauperiores, & periculo obnoxias, illisque quæ probabiliter poterunt citius Deo, vel mū-

do nubere; ne occupetur inutiliter locus illarum, quæ vel sint in maiori egestate, vel in grauiore periculo. Ad quem effectum non eligantur, nec imbussulentur, quæ non sint ætatis annorum quindecim, vel quæ excedant annum trigessimum quintum: dummodò tamen hæ promptam nubendi occasionem non habeant.

18 Insuper declaramus, Puellas illas, quæ fuerint electæ, seu imbussulatæ, & extractæ, quatenus non nubant intra spatium annorum quinque computan. a die earum electionis, & extractionis; fore priuandas dictis subsidijs, & cedulas dotales eis consignatas fore abolendas: dummodò tamen dictæ Puellæ non essent vocatæ a Testatoribus nomine appellatio, vel collectio, veluti Familiæ talis, & similibus, &c. ita vt elapso dicto quinquennio, necnon assignato eisdem alio termino competente ad nubendum, & hoc etiam decurso ipsa nōdum nupta; possit, & debeat Confraternitas eligere aliam loco Puellæ innuptæ: sicut etiā quoties aliqua ex Puellis electis, & extractis decedat innupta siue antea, siue post dictum quinquenniū; eligatur altera in locum defunctæ. In quorum executionem mandamus, in posterum in Cedulis dotalibus apponi conditionem, quòd Puella nubat intra quinquennium a die datæ ipsius cedulæ & electionis, seu extractionis sub pœna caducitatis, amissionis iurium dotis subsidialis post lapsum dicti quinquennij, & assignatum terminum vt supra, & cum
facul-

facultate Confraternitatibus, & eis, ad quos spectat, eligendi aliam in locum ipsius: & hanc nostram dispositionem locum habere volumus in futurum in quocumque casu, vbi Testatores, & Benefactores aliter non expresserint.

19 Eleemosinæ quotidianæ erogari solitæ a Fidelibus pro celebratione Missarum in Ecclesijs, & alijs Pijis locis; vt plenariè voluntas largientium adimpleatur, & adimpleta semper appareat, decet, vt omnes perueniant ad manus Sacristæ Sacerdotis: qui statim habitas, & receptas in præsentia vnus ex Prioribus pro tempore, seu alterius per Nos deputandi, eas describat in libro ad partes destinando, & eodem instanti cum eadem præsentia eas ponat in capsula solita eleemosynarum; & postea in eodem libro ad partes annotetur satisfactio per Sacerdotes celebrantes Missas ibi descriptas: & ideo sic exequi mandamus, inhibentes quibuscumq; Officialibus, & Confratribus, & etiam Capellanis cuiusvis Confraternitatis, ne audeant recipere dictas eleemosinas etiam a sponte Offerentibus: sed huiusmodi Benefactores, & pias Personas remittant ad dictum Sacristam Sacerdotem, qui teneatur exequi, vt supra sub pœna Sacristæ, Officialibus, Confratribus, & Capellanis contra præfata operantibus priuationis ab eorum officijs, nec non suspensionis Ecclesiasticis, & sub pœna excommunicationis Secularibus, ipso facto incurrendæ ac Nobis referuatæ, præter pœnas restitutionis, & fraudis a iure stabilitas.

20 Extant quoque erectę laudabiliter quedā Societates dictę *del cento* pro suffragandis animabus cuiusvis Consocij morientis in eis adscripti, quantum quęque Societas habet suum Depositarium, seu Depositariam, quę ad eorum libitum tempore mortis Confratrís, seu Confororis distribuunt eleemosynas pro Missis, nullo habito respectu ad Sacerdotes magis in seruitijs ecclesię laborantes, & (quod peius est) cum magna confusione, ita vt satisfactio totalis obligationis vix apparere possit. Igitur præsentí Decreto præcipimus Depositarijs quibuscumque, ne audeant in posterum distribuere pecunias dictarum Societatum, nisi prius Nobis, vel Vicario Nostro notificata morte Confratrís, vel Confororis, & recepta a Nobis in scriptis notula distributionis faciendę, sub poena reiterandę solutionis de proprio, & priuationis officij.

21 Iniungentes eisdem Depositarijs onus demonstrandi quolibet anno satisfactionem debitam Missarum iuxta numerum Confratrum, & Confororum, qui eo anno decesserint, ad formam distributionis vt supra faciendę: quorum reuersionem computorum, & solidationem

Domino Canonico Deputato super pijs legatis
committimus.

De Funeribus, & Exequijs.

Titulus XL.

Edictum Eminētissimi Card. Cybo de ratione campanas pulsandi editum, in funeribus etiam omnino seruari mandamus sub poenis arbitrio nostro infligendis.

2 Quod in Synodo dicta Eminētissimi sancitum est, id explicatiùs nunc vetantes, statuimus, ne scilicet Clerici, vel Laici quicumque sint, etiam si curam aliquam in funeribus ponant; vestes vel indumenta Cadaueri adhibita (nisi ab Hæredibus sponte offerentibus) accipiant: sed omnia ijs, quorum interest, statim restituant sub dupli poena, ac secreti carceris per sex menses irremissibiliter infligenda.

3 Nem serabilium autem Personarum cadauera sepelienda ob paupertatem retardentur; pietatem Sacrorum Canonum imitantes mandamus, vt Rectores Ecclesiarum, ad quos spectat, de Pauperis obitu certiores facti, gratis, & ex Dei præcipuo quidem amore post statam horam sepelienda confestim curent, ne cum alicuius scandalo huiusmodi sepultura vterius differatur, sub grauioribus infligendis poenis: ipsis tamen Rectoribus deinde ius agendi reseruamus, si quid funeris nomine sibi deberi censerint.

4 Non leues ortę sunt diffensiones in Clero de tempore exequiarum, & funerum, quorum occasione nonnulli, immo multi prętendunt duplicatam quantitatem eleemosynę conferri consuetę in pecunia, & candelis. Quod cū tendat ad contentiones suscitandas, & ad grauamen Gregis nobis commissi, habito etiam respectu ad vltiores nostrorum temporum calamitates; Decreuimus, prout pręsenti Decreto mandamus, nulli in futurum esse persoluendam, nec tradendam duplicatam quantitatem pręfatam, *della la Doppia*; pręterquàm Parocho, seu Curato multū circa Ægrotum laboranti, atque Sacristę Sacerdoti tantummodò, quacumque dispositione, vel consuetudine contraria non obstante. Abusum insuper quidquam prętendendi ex causa depositi cadaueris a Parochis, Sacristis, & alijs quibuscumque remouentes, mandamus, ipsos contentos esse debere de sola eleemosyna funerali, cū depositam partem funeris censeamus, quando fit in eadem Ecclesia, vbi Cadauer est sepeliendum: & ita in posterum seruari iubemus.

5 Sedaturi etiam alias contentiones Cleri, quę oriuntur, dum ad Processionem funerariam quidam Presbyteri ferè semper accedunt, alij verò numquam vocantur (licet operam diligentiorē Ecclesię pręstent) & cognito id ex opera Sacristarum Secularium Confraternitatum huius Ciuitatis prouenire, qui gratificantes beneuolos, digniores excludunt; Ideo Sa-
cri-

crisis secularibus quibuscumque inhibemus, ne audeant sese ingerere in vocatione ullius Sacerdotis ad funerarias processiones, immo nec ab Hæredibus requirere, quos intendant vocari, sub poena priuationis officij, & scutorum trium pijs Locis applican. Sed spectet huiusmodi requisitio, & vocatio ad Parochum Defuncti, qui sinè subornatione voluntatem hæredum recipiet, implebit, & quatenus ad ipsius arbitrium electio remittatur; ea, quæ decent, in vocando exercere non ignorabit.

6 Decreta Eminentiss. Card. Cybo quoad Regulares in priori sua Synodo hoc eodem Titulo edita, & per ipsosmet Regulares acriter impugnata; at ea impugnatione minimè obstante per Sacram Congregationem Sacrorum Rituum speciali Decreto *inferius inferendo* confirmata, districte observari præcipimus: aliàs omnibus iuris remedijs, ac etiam sub censuris contra ipsos procedetur.

7 Certus, propriusquè locus prope Ecclesiam deputetur, vbi non baptizatorum infantium cadauera tumulentur.

8 Quia Coemeteria verè loca sunt religiosa, idcirco strictè mandamus, vt diligenter, ac honorificè custodiantur, & circumquaque muro sèpianur, ostiumquè ita clausum, tutumquè sit, nè vllò modo bestijs pateat aditus. Crux ibi conspicua videatur, & a quibuscumque sordibus, vepribus, & arbusculis

expurgentur; vt nihil in eis cerni possit, quòd religionem loci dedeceat.

De Questoribus. Tit. XLI.

1 **Q**uoniam non rarè ex eleemosynarum quaestu, ac indebita capsularum appositione Egentibus verè pauperrimis necessaria subsidia indebitè subtrahuntur ab ijs, qui vel nullam patiuntur indigentiam, vel habere possunt aliundè, vt sibi, rebusquè suis opportunè consulant, præsentì Decreto strictius præcipimus, vt nullus audeat pro Ecclesijs, Oratorijs, Hospitalibus, Confraternitatibus, etiam in Regularium Ecclesijs erectis, vel pro quouis alio loco, vel persona priuata eleemosynas quaeritare, vel capsulas exponere sinè licentia nostra scripto concessa: quæ tamen non nisi Hospitalibus, & locis actu hospitalitatem exercentibus, vel pro reparatione propriæ Ecclesiæ concedatur. In casu autem huiusmodi eleemosynarum licentiæ, duabus clauibus diuersis erunt munitæ capsulæ, retinendis vna per Ecclesiæ Rectorem; & per Priorem seu Administratorem altera. Quæ omnia seruari omnino debebunt sub pœnis amissionis eleemosynarum, & diri carceris, arbitrio nostro infligendis.

2 Regulares exteri, & extra Ciuitatis, vel Diocesis Conuentus degentes, quibus ex Sacræ Congregationis declarationibus nullum competit ius eleemo-

mosynas colligendi; illas absque nostra scripto concessa facultate ne quæritent sub poena Nobis arbitraria, ultra earumdem eleemosynarum omnino a missionem.

3 Mulieres, cuiuscumque status existant, eleemosynas per Ciuitatem, & Dicecesim pro quibusuis locis Pijs, seu personis etiam exemptis villo modo quæritare non audeant, cum id mulierum pudori, & honestati minùs sit consentaneum: exceptis tamen illis casibus, quibus iustis de causis Nobis, vel Vicario nostro Generali id indulgendum esse videbitur.

De Iudæis, & Cathecumenis.

Titulus XLII.

1 **S**I quando (annuente Deo) Hebræorum aliquem signum conuersionis dare contigerit; ab alia quacumque Hebræorum consuetudine statim separetur, & ad domum aliquam ad hoc paratam adducatur: ibidem verò ea omnia, quæ ad christianam Fidem necessaria omnino sunt, diligenti studio edoceatur; nec vnquam (nisi priùs rectè instructus, & examinatus) aliquis ex ipsis baptizetur. Vbi verò Baptismo fuerit initiatus; alicuius probi Viri curæ, per Nos deligendi, saltem ad annum cõmendetur, qui vitam illius christianis regat præceptis, & moderetur; caueatquè vigilantè admodùm ratione, ne cum

ipsis Iudeis (vt supra monuimus) vllam ampliùs exercere possit consuetudinem .

2 Quo in negotio , qui a Nobis pro illo fuerit deputatus , præ cæteris animaduertet , vt Missæ sacrificium quotidie audiat . Singulis verò diebus mane , & vesperi certo breui temporis spatio deuotè oret . Sacris concionibus , & vesperis præsertim festis diebus interfit . Decimoquinto quoquè die peccata confiteatur , & sacram sumat **Communione** : caueatq; ne vlla in re **Mosaicæ** legis ritus retineat , aut quoquo modo sectetur , sicuti per Pauli Tertij prohibetur **Constitutionem** .

3 Quò ad pernoctationem Hebræorum in nostra Ciuitate ac Diocæsi causa itineris pertranseuntium , & quò ad tempora nundinarum , ea seruentur , quæ sapientissimè simul , ac sanctissimè **INNOCENTIVS XI.** ordinauit , & iussit .

De Examinatoribus Synodali- bus . Tit. XLIII.

1 **C**Vm Animarum salutem , per idoneos , dignosq; Parochos eas gubernari , admodum expediat , ac propterea Sacrosanctum Tridétinum Concilium , vt Episcopi in Diocæsana Synodo Examinatores , qui ad Parochos (dum eligendi sunt) examinandos Episcopum adiuuent , opportunè constitue-
rit,

rit; Nos Decretum huiusmodi exequi cupientes ad
 Examinatoris officium proponimus, eligimus, &
 deputamus Reuerendiss. D. Vicarium Generalem no-
 strum pro tempore.

**Adm. R. D. Franciscum Benignum I. V. D. Pro-
 thonotarium Apostolicum, Ecclesię Cathedra-
 lis Priorem.**

**Adm. R. D. Philippum Baldassinum I. V. D. Ca-
 nonicum.**

**Adm. R. D. Adrianum Colotium I. V. D. Cano-
 nicum Pœnitentiarium.**

**Adm. R. D. Lodouicum Colotium I. V. D. Cano-
 nicum.**

**Adm. R. D. Angelum de Ripantibus I. V. D. Ca-
 nonicum Theologum.**

**R. D. Franciscum Florium I. V. D. Plebanum
 Castri Podij S. Marcelli.**

**R. D. Iosephum Angeluccium I. V. D. Pleba-
 num Castri Musiani.**

R. D. Franciscum Brauio I. V. D.

**R. P. Angelū Tundū Præpositum Congrega-
 tionis Oratorij S. Philippi Nerij.**

**R. P. Petrum Simonem Meliorati Ordinis Car-
 melitarum Sacre Theologię Professore.**

**R. P. Theologum nostrum pro tempore Ord-
 inis Prędicatorum.**

**R. P. primum Lectorem pro tempore Sacre
 Theologię Conuentus Sancti Francisci Or-
 dinis Strictioris Obseruantię.**

De Iudicibus Synodalibus .

Tit. XLIV.

Propter aliud pariter eiusdem Tridentini Decretum, quo tenemur in hac Synodo aliquos Iudices deputare, & opportunè deligere, quibus Apostolicę Sedis causę delegantur; eidem inherentes in synodales Iudices huiusmodi deputamus, eligimusquè

Adm. R. D. Franciscum Benignum I. V. D. Prothonotarium Apostolicum, Ecclesię Cathedralis Priorem.

Adm. R. D. Angelum de Ripantibus I. V. D. Canonicum Theologum.

R. D. Abbatem Iulium Pel'egrinum I. V. D.

R. D. Ioannem Christophorū Georginum I. V. D.

De Testibus Synodalibus .

Titulus XLV.

Vetus etiam est consuetudo a Sacro Lateranensi Concilio sub Innocentio III. indicta, ut Diocesani in Synodis aliquot Ecclesiastici vitę, atate, moribusquè conspicui, & spiritualis vitę peramantes deligantur, qui Testes Synodales dicuntur,

vt diligenter , an aliquid in Ciuitate , vel Diœcesi
 corrigendum , emendandumue sit , animaduertant ,
 cognitumquè ad Nos , vel ad nostrum Generalem
 Vicarium fideliter referant : vt hoc modo scientes
 Nosmet spirituales ægritudines , easdem curare faci-
 liùs valeamus .

2 Igitur eidem Pontificio Decreto obtemperan-
 tes ad officium prædictum eos proponimus , eligi-
 musquè , & deputamus , quos in schedula annotau-
 imus , & quorum nomina minimè diuulganda esse cen-
 suimus , vt maiori longè quidem libertate , ac diligen-
 tia huic muneri satisfacere possint .

R. D. N.

R. D. N.

R. D. N.

R. D. N.

De Synodaliũ Decretorum obseruantia . Tit. XLVI.

1 **O**Mnia , & singula , quæ a Nobis in præsentì
 Synodo acta , decreta , & constituta sunt ,
 ab omnibus inuiolabiliter obseruari mandamus , &
 distriktè sancimus sinè præiudicio aliorum decretorũ
 Eminentissimi Card. Cybo in præcedenti Synodo
 emanatorum , quæ etiam respectiuè obseruari iube-
 mus in his quæ his non aduersantur . Vt verò nemini
 igno-

ignorantię pretextu sese excusare liceat; omnibus, & singulis Dignitatibus, Canonicis, Parochis, Sacerdotibus, & Clericis Ciuitatis, & Diocesis nostrę precipimus, vt infra vnus mensis spatium, postquã nostra hæc Decreta, & Cõstitutiones impressę fuerint, *eadem sibi emant*, & frequenter reuoluant, & legant. Qui si elapso eo termino penes se ea non habuerint; *vnus scuti aurei pœna mulctabuntur, & nihilominus ad parendum huic decreto alijs pœnis compellentur.*

2 Ad remouendas dubitationes, quę super ijsdem Constitutionibus exoriri possent, declaramus *ea*, quę sub pœnis certis præcepta non sunt, arbitrio nostro, & Nobis absentibus Vicarij nostri Generalis pœnas esse decernendas. Item multas, ceterasquę pœnas pecuniarias certę personę, vel certo loco non applicatas, Pij locis pijquę vlibus assignatas censerì. Vbicumque verò in præsentì Synodo facultas, seu licentia, aut pœnę Nobis reseruantur, eędem Generali nostro Vicario reseruatę intelligantur; nisi dictum sit *Nobis solis.*

3 Quas prorsus Constitutiones, & Decreta in hac nostra Synodo sancita eatenus vires obtinere volumus; quatenus sacris Canonibus, Apostolicis Cõstitutionibus, & Sacro Concilio Tridentino non cõtradican: eaquę Auctoritati, & Censurę Sanctę Romanę Ecclesię ceterarum omnium Ecclesiarum Matri, & Magistrę corrigenda obsequentissimo animo subijcimus. Datum Ælij...

ROGATIVS TOTIVS ACTIONIS SYNODALIS.

IN DEI NOMINE AMEN.

Prescriptæ Constitutiones, & Synodalia Decreta præcedenter in privatis Congregationibus a Viris doctissima, prudentia, ac pietate præstantibus sedulo discussa, præsidente Illustriss. & Reuerendiss. D. Petro Matthæo Petruccio Episcopo Aesino coram uniuerso Ciuitatis, & Diæcesis Aesine Clero in Cathedrali Eccles. S. Septimij seruatis de more seruandis legitime congregato per Admodum Illustræm, & Reuerendum Dominum Canonicum Ludovicum Colotium Iuris utriusque Doctorem, & præsentis Synodi Secretarium alta, & intelligibili voce lecta fuerunt, & nemine discrepante approbata, atque publicata Anno a Sanctissima Natiuitate D. N. I. Christi millesimo sexcentesimo octogesimo tertio, Indictione sexta, diebus vero vigesima sexta, vigesima septima, & vigesima octaua Aprilis, Pontificatus D. in Christo Patris, & Domini Nostri Innocentij diuina prouidentia Papæ Vndecimi, Anno eius septimo, multis ibidem præsentibus, & audientibus, & signanter

Y

RR. DD.

RR. DD. *Nicolaus Brascolino Curato ; & Bernardino
Matoffo testibus ad pramissa habitis specialiter vocatis
atque rogatis.*

*Ita est Thomas Matoffus a Ripa Transona Apostoli-
ca auctoritate Notarius Cancellarius Episcopalis, ac No-
tarius Synodi rogatus.*

APPENDICE

P R I M A

DEL SINODO

DI DIVERSI EDITTI,

ET ORDINI.

Editto del Sant' Offitio.

DEsiderando , come ricerca la carica di questo Sant' Vfficio a Noi imposta , che la Sacrosanta Fede Cattolica , senza la quale è impossibile piacere a Dio, da ogni heretical contagio pura , & immacolata si conserui ; Con Autorità Apostolica a Noi concessa , in virtù di Santa Vbbidienza , e sotto pena di scomunica lata sentenza , oltre l'altre pene da' Sacri Canon , Decreti , Constitutioni , e Bolle de' Sommi Pontefici imposte ; Commandiamo a tutti, e ciascheduna Persona alla nostra Giurisdittione sogget-

ta, sia di qualunque stato, grado, e conditio-
ne, Ecclesiastica, e Secolare, che frà dodici
giorni prossimi ni (li primi quattro de' quali assegna-
mo per il primo, gli altri quattro immediati per
il secondo, e gli altri quattro per il terzo, vlti-
mo, e perentorio termine) debbano giuridica-
mente hauer denuntiato, riuclato, e notificato al
S. Vfficio di questa Città, ò altri Vicarij nostri, ò
agli Ordinarij de luoghi, tutti, e ciascheduno di
quelli, de' quali sappiano, habbiano hauuto, ò ha-
ueranno notitia,

2 Che siano Heretici, ò sospetti, ò diffi-
mati d'heresia, ò credenti, ò fautori, ò ricet-
tatori, ò difensori loro, ò habbiano aderito, ò
aderiscano a' riti de' Giudei, ò de' Maomettani,
ò de' Saracini, ò de' Gentili, ò habbiano apostatato
dalla Santa Fede Christiana riceuta nel San-
tissimo Battefimo, ò in qualunque modo espressa-
mente, ò tacitamente habbiano inuocato, ò in-
uochino il Demonio, ò gli habbiano prestato, ò
prestino honore, ò habbiano hauuto parte, ò si
siano ingeriti, ò s'ingeriscano in qualsiua sperimen-
to di magia, ò negromantia, in incantesimi, ò al-
tre superstitiose azzioni, e massime con abuso di co-
se sacre.

3 Che con sacrilego ardire, non essendo Sacer-
dori si habbiano usurpato, ò si usurpino celebrar
Messe, ò habbiano hauuto presunzione, ò presuma-

no ministrare il Sacramento della Penitenza a' Fedeli di Christo.

4 Che habbiano abusato , ò abusino il Sacramento della Penitenza , sollecitando li Penitenti , contra i Decreti , e le Constitutioni Apostoliche , specialmente della sel. mem. di Gregorio XV.

5 Che habbiano celebrato , ò celebrino occulte conuenticole in materia di Religione.

6 Che contra Dio , ò li Santi suoi , e specialmente contra la Santissima Vergine MARIA habbiano proferito , ò proferiscano bestemmie hereticali.

7 Che habbiano impedito , ò impediscano per sè , ò per altri , in qualsiuoglia modo l' Vfficio della Santa Inquisitione , ò vero gli Vfficiali di essa , nell' eseguire alcun' atto , ò sia cattura , ò processo , ò sentenza pertinente a quello ; ò habbiano offeso , ò offendano , ò minaccino di offendere nella robba , nella persona , ò nell' honore alcun testimonio , ò denuntiatore , ò ministro di esso , ò che consiglino , ò habbiano consigliato , ò esortato alcuna persona a tacere , ò non confessare , ò a nascondere in qualsiuoglia modo la verità in questo S. Tribunale.

8 Che habbiano hauuto , ò habbiano Libri , ò Scritti continenti Heresie , ò Libri d' Heretici , che trattino di Religione , senza autorità della

Santa Sede Apostolica , ò che gli habbiano letti , ò tenuti , ò stampati , ò fatti stampare , ò difesi , ò leggino , tengano , stampino , facciano stampare , ò difendano sotto qualsivoglia pretesto , ò colore Libri di Negromanzia , ò Magia , o continenti sortilegij , incanti , e simili superstizioni , massime con abuso delle cose Sacre .

10. Dichiarando , che per la sopradetta espressione de' Casi da Noi specificati da riuelarsi come sopra , non escludiamo gli altri Casi spettanti al Sant' Vfficio , che per altro ne' Sacri Canoni , Decreti , Constitutioni , e Bolle de' Sommi Pontefici sono compresi .

10. Auuertendo in oltre , che a questi nostri Precetti non sodisfaranno , nè s'intendano sodisfare quelli , che con bollettini , ò lettere senza nomi , e cognomi de' gli Autori , ò in altra maniera incerti (de' quali nessun conto si tiene in questo Sant' Vfficio) pretendessero riuelare i Delinquenti .

11. Facendo parimente sapere a ciascheduno , che dalla detta scomunica , e pene , nelle quali incorreranno dopo il termine prefisso i disubbidienti , non potrà alcuno essere assoluto , se non da Noi , ò dal Supremo Tribunale del Sant' Vfficio di Roma ; nè sarà assoluto , se prima giuridicamente riuelando i detti Heretici , e come di sopra sospetti d'heresia , non hauerà all' obbligo suo sodisfatto .

ORDINI PARTICOLARI.

Volendo in oltre per quanto sia dalla parte nostra, che le Città, e Luoghi di questa Nostra Giurisdittione si conseruino in quella purità di Fede, nella quale per gratia di Nostro Signore al presente si ritrouano, inherendo al sudetto Decreto, & ad altri ordini della Sacra Congregatione, Ordiniamo,

2 Che nessun Corriero, Barcaruolo, Mulattiero, ò altro Viandante, sia di che Stato, ò conditione si voglia, a disca portar Libri dentro, ò fuori della Città, ò altri Luoghi a Noi soggetti (etiandio per semplice passaggio) senza la Lista di detti Libri sottoscritta dall'Inquisito e, ò da chi li spetta, sotto pena di scudi 50 d'oro, della perdita de' Libri, e d'altre pene arbitrarie.

3 E sotto le stesse pene comandiamo a Dazieri, Gabellieri, e Portinari, che non lascino senza le liste predette segnate come sopra introdurre, nè extraer libri di qualsiuoglia sorte. Anzi quando senza le predette liste segnate ne capitino a luoghi degli Vssij loro; gli trattengano, e ne diano subito parte a questo Santo Tribunale.

4 A Librai, Mercanti, & altri chi che sia, ordiniamo sotto le stesse pene, che non riceuano Libri portati, ò introdotti in qualsiuoglia modo in que-

sta nostra Giurisdittione, nè aprano Casse, Balle, ò Fagotti, oue siano Libri, senza la nostra licenza, ò de' nostri Vicarij, nè meno gli mandino altroue senza hauer prima fedelmente presentato a questo Sant' Vfficio la lista di essi. Nè douranno i Librari, in luogo alcuno della nostra Giurisdittione vendere Libri comprati da gli Hebrei senza nostra particolar licenza.

5 Ordiniamo parimente a Stampatori sotto le pene sudette, che non stampino cosa alcuna, nè Historie, nè Lunarij, nè Figure, nè altre simili carte (eccettuati però gli Editti Episcopali, e quelli ancora del Prencipe, come Patenti d' Vfficiali, Licenze d' Arme, & altre simili, che non sono nè contrarie alle regole dell' Indice, nè pregiudiciali a questo Sant' Vfficio) senza la nostra licenza, e consueta approuatione: & approuate, che saranno, & impresse, non si diuolghino in modo alcuno senz' hauer prima ottenuto da Noi il *Publicetur*.

6 A Ciarlatani, Saltimbanchi, Bagattellieri, & altre simili sorte di Vagabondi, sotto le pene sudette commandiamo, che non ardiscano introdurre in questa Città, nè in altro luogo di nostra Giurisdittione libri di Fauole, Canzoni, Nouelle, Imagini, Segreti, e simili altre Carte, e molto meno facendo l' Vfficio di Predicatore ardiscano raccōtar miracoli, senza nostra particolar licenza, ò de' nostri Vicarij.

7 E perche molto ci preme , che le cause spettanti al Sant' Vfficio , siano trattate con quella purità , e santità , ch' è propria di questo Santo Tribunale ; In virtù di Spirito Santo , sotto le pene , e censure contra li fautori , e difensori de gli Heretici , e contra quelli , che impediscono il Sant' Vfficio , da' Sacri Canonj , & altre Costitutioni Apostoliche fulminate , commandiamo , che nessuno sotto qualsiuoglia pretesto , ò colore senza nostra special licenza , ò de' nostri Vicarij ardisca ragionare con chi che sia de' Carcerati nel nostro Tribunale , nè dagli uscì delle Carceri , quantunque chiusi , nè dalle finestre , che corrispondono in luogo , oue con essi ragionar si possa ; nè meno mandare dentro le Carceri lettere , biglietti , scritture , nè meno armi , ferri , corde , ò altra sorte di strumenti , che aiutar possano i detti Carcerati alla fuga : e siano certissimi i Trasgressori , che oltre il giuditio tremendo di Dio , che in tal caso fuggir non potrebbero ; faranno da Noi con pene rigorosissime castigati.

8 Anzi douendo sempre il giuditio nostro procedere dal volto di Dio , *li cui occhi* (come disse il Santo Profeta) *sempre mirano l'equità* ; e douendo spedir le Cause secondo il merito di esse , e non altrimenti ; prohibiamo espressamente a chi si sia , porgere per sè , ò per mezzo d'altri appresso

presso di Noi ò de' nostri Signori Consultori , ò altri Vfficiali del Sant' Vfficio suppliche , ò raccomandationi a fauore de' Rei di questo Santo Tribunale, duranti le cause loro infino alla definitiua sentenza.

9 Et accioche il presente Editto con gli Ordini tanto generali , quanto particolari passi a notizia di tutti , e niuno sia chi si sia pretender ne possa in tempo alcuno ignoranza ; Ordiniamo a tutti li RR. Signori Arcipreti , Curati , e Rettori delle Chiese della nostra Giurisdittione , & a' loro Vicegerenti , che la prima Festa dopo la riceuta di questo , debbano publicarlo, e leggerlo , ò farlo publicare , e leggere per *extensum* a' loro Popoli nelle Chiese loro in tempo di maggior concorso . E publicato , e letto , che l' haueranno , farlo affiggere alla Porta principale delle medesime Chiese , ò in altro luogo patente ; oue da tutti possa esser letto . Indi poi farlo rileggere almeno due volte l' Anno , cioè in vna delle Domeniche dell' Auuento , & in vna di quelle di Quaresima , portando poi , ò mandando la settimana dopo Natale , e dopo l'ottaua di Pasqua a Noi , ò a' nostri Vicarij, rispettiuamente la fede da essi , e da due Testimonij sottoscritta di hauer ciò nell'vno , e nell'altro tempo eseguita .

10 Incaricando parimente a tutti li RR. Signori

Ab-

Abbati, Priori, Guardiani, Prepositi, Presidenti de' Conuenti, e Congregationi de' Regolari l'intimar-
lo, e notificarlo à tutt' i loro Sudditi. E delle
due copie, quali mandaremo a ciascheduno de' su-
detti debbano attaccarne vna alla Porta della loro
Chiesa in modo, che non possa, se non con violen-
za esser rimossa, e l'altra nella Sagrestia de' loro Mo-
nasteri.

II E per rimedio della memoria comandiamo
a Stampatori, e Librari, a Gabellieri, a Dazieri, a
Portinari, ad Hosti, Locandieri, e Tauernari, che
tengano sempre affissa vna copia nelle loro Stampe-
rie, Librerie, e Dogane, Hosterie, Locande, e Ta-
uerne, in luogo parente oue da tutti sij veduto, e let-
to, sotto pena di scudi 10. d'oro in caso di trasgres-
sione. E così diciamo, ordiniamo, e rispettiuamen-
te comandiamo.

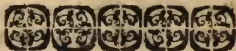
ESORTAZIONE.

I **E** Perche la sola gloria di Dio, l'esaltatione
della S. Fede, e la salute dell'anime è l'vni-
co oggetto di questo Sant' Vfficio; esortiamo ogni, e
qualunque Persona di qualsiuoglia stato, e conditio-
ne sia, a deporre confidentemente senza timore al-
cuno appresso di Noi, e de' Vicarij nostri, ò degli Or-
dinarij de' luoghi tutti coloro, che contra i sudetti
ordini, ò qualcheduno di essi, sapessero hauer deli-
quitto;

quito ; certissimi , che oltre il premio spirituale , e tēporale , che per sì grato seruirio sono per riceuerne da Dio ; faranno sempre tenuti da Noi segretissimi , e difesi nelle occorrenze giusta il tenore della Bolla *Si de protegendis* , che in latino , & in volgare impressa di nuouo a tutti i Soggetti di nostra Giurisdittione intimiamo .

2 E quelli , i quali hauendo commesso qualche delitto spetrante al Sant'Vfficio , spontanei , prima di essere da altri preuenuti , e deposti , verranno auuati di Noi , ò de' nostri Vicegerenti a confessare intieramente senza diminutione alcuna i loro errori ; faranno da Noi con viscere di carità riceuuti , e con singolar misericordia (che è proprio di questo Santo Tribunale) senza spese , ò pubbliche penitenze spediti .

3 In fede di che sottoscritto il presente Editto di nostra propria mano gli habbiamo apposto il Sigillo di questo Sant' Vfficio . Dato nella Cancelleria della S. Inquisitione di Ancona questo dì &c.

Sopra il giocare vicino alle Chiese.

PIER MATTEO PETRUVCCI

Per la Dio gratia , e della Santa Sede Apostolica.

V E S C O V O D I I E S I .

B Enche con altri Editti fatti da nostri Predecessori sia stato proueduto agli scandali , che recauano i giochi, il sonare, e cantare, & altri bagordi, che si fanno da certi poco timorati di Dio auanti, e vicino a' Monasterij delle Monache, e Conseruatorij di Vergini, ò Penitenti , & anco vicino ad altre Chiese, & Oratorij di questa Città ; Hora con nostro dispiacere sentendosi ripullulare simili atti poco decenti all'honestà christiana , per debito del nostro carico pastorale col presente publico Editto ordiniamo a tutti, e singole Persone di qualsisia stato, grado, e conditione a Noi soggette, che non ardiscano in auuenire sotto qualsiuoglia pretesto fare, nè far fare giochi di qualsiuoglia sorte, balli, canti, mattinate, & altri simili ridotti, nè sparlare, nè dire altre parole contrarie alla Disciplina christiana auanti , ò vicino ai detti Monasterij, e Conseruatorij, e nè meno giocare a qualsiuoglia sorte di gioco vicino ad altre

Z 2

Chiese,

Chiese, & Oratorij per spatio di dieci canne . Et in quâto ai balli in nessun'altro luogo in giorno di festa, conforme è ordinato nel Sinodo dell'Eminentissimo Cybo nostro Predecess. sotto pena in caso di contrauentione, oltre la Carcere, di scudi tre per ciascuno, e ciascuna volta, da applicarsi a luoghi Pij, & altre a nostro arbitrio. Alla qual pena si procederà irremissibilmente contra li Trasgressori anco per via d'Inquisitione con l'esame di due Testimonij degni di fede senza altr'ordine giudiciario. Et il presente, affisso che sarà ne'luoghi soliti, habbia forza, come se a ciascuno fosse stato personalmête intimato. Auuertendo di più, che questo Editto hà da valere anche per tutta la nostra Diocesi. In fede &c. Dat. in Iesi dal Palazzo Episcopale li 26. Giugno 1681.

PIER MATTEO VESCOVO DI IESI.

Tomaso Matossi Cancelliere.

E D I T T O

Sopra la Celebratione delle Messe.

PIER MATTEO PETRUVCCI

VESCOVO DI IESI.

HAuendo noi inteso con nostro gran dispiacere li molti disordini, & abusi introdotti nella

nella nostra Città di Iesi, e ne'luoghi della nostra Diocesi, tanto da' Cappellani, e da altri Sacerdoti, e Famiglie, c'hanno gli obblighi di celebrare, ò far celebrare Messe, ed annui officij per l'Anime de' Benefattori. De'fonti, quanto da' Notarij, Cancellieri, ò Segretarij, e Fratelli delle Compagnie, ed altri Deputati agli affari de'luoghi Pij, non ostante gli ordini altre volte dati da nostri Antecessori, e da Noi; E volendo Noi per quanto ci sarà possibile toglier via li mentouati abusi, e disordini; habbiamo risoluto di publicar il presente Editto da offeruarsi inuiolabilmente da tutti sotto le infrastrate pene.

2 Primieramente comandiamo a tutti, e ciascheduno Sacerdote di qualsuoglia grado, o conditione si sia sotto pena del triplicarle, & in sussidio della sospensione, che non ardisca in auuenire d'anticipare, ò posticipare la celebratione delle Messe, senza legitima, e giusta causa da approuarsi da Noi, ma quelle ogniuno debba celebrare nelle settimane, ò giorni, e negli Altari precisi stabiliti dal Fondatore.

3 Parimente ordiniamo, che tutti, e singoli Cappellani, Officiatarij, Legatarij, & altri Sacerdoti della Città di qualsuoglia grado, ò conditione si siano, debbano fare a spese delle Chiese, ò (quando queste fossero pouere) a proprie spese vn Libro di buon numero di Carte cartulato, e segnato col sigillo del nostro Deputato da tenersi in ciascheduna Sagri-

gristia , ed in quello notare tutti gli obli ghi delle Messe, & Offitij. E le famiglie, c'haueranno gli obli ghi degli Offitij, e Messe , subito che gli hauranno sodisfatti nel tempo debito , e non altrimenti, li facciano similmente notare dal Cappellano ne' mentouati libri , sotto pena in caso di contrauentione a' Cappellani, Offitiarij, Legatarij, & altri Sacerdoti di scudi tre , & in sussidio della sospensione, ed alle Famiglie oltre lo risarcimetto degli officij, di scudi tre per ciascheduna mancanza.

4 Così anche sotto l'istesse pene (rispettuamente però) vogliamo , & espressamente comandiamo, che tutti, e singoli Vicarij, ò Pieuani della nostra Diocesi facciano come sopra vn Libro cartulato, e segnato col loro sigillo , & in quello notino tutti gli obli ghi delle Messe, ed Offitij, c'hanno le Chiese, ò Famiglie del luogo , come sopra, e quello ogni mattina espon gano nella Sagristia della loro Chiesa , accioche tutt' i Sacerdoti , celebrato c'hauranno in ciascheduna delle loro Chiese , notino anch'essi in quello d' hauer celebrato , e le Famiglie, sodisfatti c'hauranno gli obli ghi degli Offitij, ò Messe, li facciano parimente notare dal Vicario , ò Pieuano nel medesimo libro commune. Il quale dourà puntualmente rituedersi da' Vicarij, ò Pieuani nel fine di ciascheduna settimana per poter meglio mandarsi il conto nel fine dell' Anno al nostro Deputato in lesi , ò dell' adèpimento, ò della mancanza de' mentouati obli ghi.

5 Di più commandiamo (inherendo agli ordini de' nostri Antecessori) sotto pena della cassatione, e di scudi due per ciascheduno , che tutti li Fatelli , Priori , & altri Offiriali delle Compagnie , e Luoghi Pii debbano in ciascheduna vacanza, e prouisione da farsi del Cappellano, adunarsi legitimamente nel luogo solito, & iui eleggere in luogo del defonto , ò rinunciante, ouero absente, vn' altro Sacerdote, che da loro sarà giudicato più idoneo al peso della Cappella, con procurare subito da Noi la douuta approbatione.

6 Dichiariamo parimente , che (oltre la pena della scomunica) incorreranno quella di dieci scudi tutti li Notari, Segretarij, ò Cancellieri tanto della Città, come della Diocesi , che non riporteranno puntualmente al Libro le dette Congregationi , e non daranno fedele , e distinta nota al nostro Deputato in Iesi, ò a Vicarii, ò Pieuani, di tutti, e singoli legati Pii fatti dell' Anno 1660. insino ad hoggi : e questo vogliamo s' estenda anche a qualsiuoglia altra persona, c' hauesse notitia de' sudetti Relitti pii .

7 In oltre ordiniamo sotto l' istesse pene dette nel principio, che tutti quei Legati, Doti di Cappelle, ò di Beneficij, che consultessero in pezzi di Terra fruttifera, ò in Censi, ò pure in Case, ò altri Stabili, e che questi, ò ciascheduno di essi in tutto, ò in parte perissero, ouero si rendessero infruttuosi in guisa tale, che l' annua rendita di essi non fosse corrispon-

rispondente al pingue, ò almeno giusto stipendio delle Messe; non sia lecito ad alcun Cappellano, Officiatario, ò Legatario di tralasciare la celebratione di quelle, nè in tutto, nè in parte; se prima non haurà hauuta la riduzione per Decreto della Sacra Congregatione. Anzi in tali casi vogliamo sotto le medesime pene, che da' Vicarij Foranei, ò Pieuani si prenda veridica informatione, se come passi il fatto della diminutione del frutto de' mentouati Stabili, & a Noi, ò al nostro Deputato in Iesi si riferisca. E ciò vogliamo s'estenda anche a tutti, e singoli Priori e Souraintendenti del'e Compagnie, e Luoghi Pij della Città sotto pena a ciascuno di essi in caso di mancanza della cassatione dell'Offitio, e Compagnia, e di scudi dieci. Quali monete di tutte le quì poste pene applicheransi a' Luoghi Pij.

8 Commandiamo finalmente sotto pena d'un fiorino, che il nostro presente Editto, da poiche sarà stato publicato, s'affigga oltre a' luoghi soliti, in ciascheduna Sagrestia delle Chiese, c'hanno gli obblighi delle Messe, & Offitij: accioche non se ne possa in alcun tempo da verun Sacerdote allegare l'ignoranza: anzi obblighi ciascheduno, come se gli fosse stato personalmente intimato. In fede. Dat. dalla nostra Badia di S. Benedetto di Castel del Piano li 12. Agosto 1684.

PIER MATTEO VESCOVO DI IESI.

Tomaso Matossi Cancelliere.

E D I T T O

Sopra l'osservanza delle Feste.

PIER MATTEO PETRUVCCI

Per la Dio gratia, e della Santa Sede Apostolica

VESCOVO DI IESI.

VNa delle corruttele, per cui molti de' Christiani si rendono non solo odiosi a Dio, ma disprezzuoli a i medesimi vilissimi Ebrei, è la trasgressione de' giorni Festiui: la cui osservanza fù con tanta premura comandata da Dio; che sotto pena di morte era prohibito il violare il giorno festiuo. *Qui fecerit opus in eo, occidetur. E, Qui polluerit illud, morte morietur. Qui fecerit in eo opus, peribit anima illius de medio populi sui.* Da ciò viene, che non picciolo gastigo hanno da aspettare dal Cielo coloro, i quali (fuori de' casi della vera necessità) violano questo diuino precetto. E specialmente gli huomini di campagna (tra i quali pur troppo frequente è questo graue peccato) douerebbono considerare, che (come dice il Profeta) i fulmini, le grandini, le neui, i ghiacci, e le tempeste eseguiscono il comandamento di Dio: onde è stoltitia lo sperare buone ricolte, & offender quel Signore, che può distruggere in vn giorno le loro fatiche d'vn'anno.

Exod.
c. 35.Psal.
148.

2 Per porgere adunque qualche rimedio a tali disordini, commandiamo che i giorni festiui di pre-cetto (i quali s'intendono durare hore 24. incominciando dalla mezza notte, che precede la festa, e terminando nella mezza notte susseguente) siano da tutti fedelmente offeruati, e spesi a prò dell'anima, & in esercitij diuoti, e appartenenti al culto di Dio, e non in giuochi, mangiamenti, amori, e lasciuiе, colpe detestate con ragione da San Carlo nel suo terzo Concilio Prouinciale.

3 Si prohibisce per tanto l'esercitio di qualsiuoglia arte meccanica, e'l comprare, e l'vendere altre cose, che le comestibili per la giornata, e le bisognuoli per gl'Infermi. E si prohibiscono tutt' i Mercati: e si prohibisce il tener aperte le botteghe sotto pene a Noi arbitrarie.

4 Quanto a i balli, e conuersationi d' Huomini, e Donne rinouiamo l'ordine posto nel Sinodo dell' Eminentissimo Signor Cardinal Cybo nel Tit. 8. e vn' altro nostro Editto già promulgato con le pene iui espresse.

5 Si prohibisce il vender maschere, dadi, carte da giocare, e parimente gli esercitij de' Ciarlatani, ed altre simili buffonerie, e la vendita delle loro robbe, che chiamano Medicinali, ò Segreti.

6 Si prohibisce a i Fornari, & agli altri il bu-rattare, ò setacciar farina, impastare, e cuocere il pane, e fare altre attioni pertinenti al loro mestiere,
e'l

e'l condurre il grano al' molino . Et a' Molinari il picchiar mole , acconciar ruote , e far altri esercitij simili ne' molini, se non quando per causa di molte feste continuate , l'vna all'altra successiue , ò per altra publica necessità , ò bisogno, hauranno da Noi, ò dal nostro Vicario Generale nella Città , e da Foranei nel Contado la douuta licenza .

7 Il condurre parimente carri , ò bestie cariche ne' luoghi murati , ò partir da essi, nel modo medesimo non possa farsi senza licenza , come sopra , fuor che da quelli , che continuano il loro viaggio ne' precedenti giorni feriali intrapreso , e debbono proseguirlo .

8 Si auuerte, che non solo peccano i Venditori, che ne' giorni festiui vèdono le cose come sopra proibite ; ma etiandto i Compratori, e caderanno nelle medesime pene a Noi arbitrarie .

9 Parimente si proibisce il tenere , e vendere vicino alle Chiese , doue si celebra qualche festa , & è concorso di gente , robbe comestibili , ch'ad altro non seruono , ch'ad irritare la golosita, e a togliere la diuotione del Popolo .

10 Ed in fine si esortano tutti alla vera santificatione di questi Sacri Giorni non solamente con l'vdi- re diuotamente la Messa ; ma etiandio con l'assistere alla parola di Dio predicata , agli esercitij della Dottrina Christiana , a i Vespri , e all'altre diuotioni , che si vñano in giorni tali , & a purgar in essi le loro co-

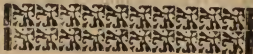
scienze con le Confessioni, & a frequentare l' Oratione : perche a tal fine Iddio N. S. gli ha instituiti nella sua Chiesa.

II Auuertendo, che i Trasgressori saranno da Noi con pene arbitrarie castigati. Ed in specie gli Ammogliati, molti de' quali sogliono dissipare nelle bettole il dì della Festa quanto guadagnano negli altri giorni, con discapito delle pouere loro famiglie, proueranno le pene douute con più rigore. Et auuertendo, che quì s'intendono come espresse, e rinouate le ordinationi tutte, e le pene poste nel Titolo ottauo del Sinodo del Signor Card. Cybo, a cui, &c.

Et il presente Editto affisso, e publicato che sarà ne' luoghi soliti, ò nelle Sagristie delle Chiese a Noi soggette, habbia forza, come se a ciascuno fosse stato personalmente intimato. In fede dato dalla nostra Abbazia di S. Benedetto di Castel del Piano li 8. Agosto 1684.

PIER MATTEO VESCOVO DI IESI.

Tomaso Matoffi Cancelliere.

EDIT-

Sopra l' Esposizione delle 40. hore.

PIER MATTEO PETRUVCCI

**Per la Dio gratia, e della Santa Sede Apostolica
Vescouo di Iesi.**

SI come l'institutione dell'Eucaristico Sacramento è stata vn'eccesso insuperabile, e forano della Diuina Carità verso di noi; così la nostra gratitudine a tanta beneficenza hà da essere soursa modo singolare, e suprema: e da ciò viene, che nella Espositione della Sagrosanta Eucaristia per le Quarant'Hore hà da risplendere in eccesso la liberalità, magnificenza, e diuotione christiana. Quanto più l'amabilissimo Saluator Nostro GIESV nel Pane celeste si lascia esporre a i nostri sguardi, & adorationi per diffondere in noi a larghi torrenti con prodigiosa mano i suoi fauori, e le gratie; tanto più la nostra debolezza, e pouertà hà da sforzarsi di corrispondere al possibile con tutte le sue forze (le quali son pur doni del medesimo Iddio) alla pietà Diuina, sì nel decoro, e splendore degli apparati, come nella modestia, assiduità, frequenza, e diuotione degli Assistenti.

2 Sù questo fondamento dunque habbiamo risoluto

soluto di ordinare (come col presente Editto ordiniamo) che per l'auuenire tanto nella nostra Catedrale , quanto nelle Parochiali della Diocese ogni anno la Domenica in Quinquagesima si esponga solennemente il Santissimo Sacramento delle Quarant' Hore con il nostro beneplacito : accioche , essendo in quei giorni per lo più i Fedeli intenti alle vanità , e sciocchezze del Carneuale , possano con questo mezzo spirituale ritornare in sè stessi , & impetrare dal Signor Iddio il perdono delle proprie colpe , & orar per le altrui .

3 Et accioche l'Espositione sudetta si faccia col douuro decoro , ordiniamo , & espressamente comandiamo alli Ministri Deputati tanto nella Catedrale , quanto dell'altre Parochiali , che debbano non solo procurare di abbellire l'Altare con la maggior decenza , & apparato , che sarà possibile ; ma ancora di far ardere , specialmente per la Diocese , di giorno auanti il Santissimo Sacramento 12. lumi di cera almeno , e la notte sei parimente di cera con altrettante lampade . In oltre vi sia sempre l'assistenza di qualche Sacerdote , e de' Fratelli delle Compagnie a vicenda due per hora , a' quali dourà incaricare ciascun Pieuano , che non solo vi debbano stare orando con diuotione , e silentio ; ma auuertano di non spendere l'altre hore della notte in mangiare , e bere , e cicalare (come pur troppo con nostro rammarico sappiamo essersi già in alcune Chiese praticato (sotto

to pena alli Trasgressori di carcere, & altre a nostro arbitrio.

4 E perche il tempo della Settimana Santa è il più proportionato per questo Santo Esercizio; perciò ordiniamo, che la medesima Esposizione con tutte le conditioni già dette, si faccia nelle prefate Chiese la Domenica delle Palme con i due giorni appresso. Efortiamo pertanto i Fedeli dell'vno, e dell'altro sesso ad interuenire alla detta Isposizione non solo per beneficio dell' Anime loro, ma ancora per implorare da S. D. M. vn'efficace assistenza a i graui bisogni che hanno presentemente i Prencipi Christiani d'essere aiutati dalla Mano onnipotente dell' Altissimo per il felice successo delle loro imprese contra il nemico comune della nostra Santa Fede, per poter poi conseguire con le celesti benedittioni anco la gloria eterna del Cielo. Dato nella nostra Badia di San Benedetto di Castel del Piano li 20. Agosto 1684.

PIER MATTEO VESCOVO DI IESI.

Loco ✕ del Sigillo

Tomaso Matossi Cancelliere.

EDIT-

Per la riuerenza douuta alle Chiese.

PIER MATTEO PETRUVCCI

Per la Dio gratia, e della Santa Sede Apostolica
Vescouo di Iesi.

Tanto importante per euitare i flagelli della
giustissima ira di Dio, e conseguire i suoi
celesti fauori è il culto, ossequio, e riuerenza douuta
alle Chiese; che i Santissimi Vicarij di Christo, &
i sacri Concilij non solamente hanno in tal proposito
fatti ordini premurosi, ma di più hanno astretti i Ve-
scoui ad inuigilare con modo speciale a tal offeruan-
za, e han dato ad essi facoltà anche come a' Delegati
della Santa Sede Apostolica, accioche prohibiscano,
commandino, correggano, & ordinino, secondo
che essi conosceranno conuenirsi alla riuerenza verso
il Santo Sacrificio della Messa, e verso i diuini Offi-
cii, e culto, e decoro della Casa di Dio.

2 E di più, accioche con censure ecclesiastiche,
ed altre pene da costituirsi ad arbitrio loro costrin-
gano il Popolo Christiano ad offeruare inuiolabil-
mente, quanto essi sopra ciò ordineranno, e com-
manderanno, non ostante ancora qualsiuoglia con-
suetudine opposta: si come può cauarsi da' Concilii
di

di Lione, e di Trento, e dalle Costituzioni di Gregorio Decimo, e del B. Pio Quinto.

3 Noi dunque e per l'obbedienza da Noi douuta a i Pontefici, e Concilij, e per il nostro zelo verso l'honore della Casa di Dio, ch'è ogni Tempio a S. D. M. & a' Santi suoi dedicato; ricordiamo in primo luogo le pene dal medesimo B. Pio stabilite contro a quelli, che non rispettano le Chiese, e tengono in esse ragionamenti buffoneschi, ò ridicoli, & usano parole, ò segni osceni, e fanno atti inonesti, cose, che prouocano troppo lo sdegno tremendo di Dio.

4 Et ordiniamo, che niuno ardisca mai nelle Chiese di questa nostra Città, e Diocesi sì regolari, come secolari andar passeggiando, ò stare otiosamente confabulando, nè appoggiarsi indecentemente a' sacri Altari, nè sedere irreuerentemente con le spalle volte al Santissimo Sacramento, ò inconuenientemente mettersi in faccia alle Donne.

5 Prohibiamo etiandio il far atti, sguardi, amozziamenti, parole, ò segni contrarij alla christiana castità, e modestia verso qualsisia Donna, quantunque per altro fosse pubblicamente impudica.

6 Non si faccia rumore, ò strepito, ò cosa, per la quale si disturbino i Diuini offitij, e'l sagrosanto Sacrificio della Messa: nè si possano portare animali in Chiesa atti a fare strepito, quali sono i cani, i polli, ed altri.

7 Non si facciano ragionamenti, ò trattati di cose oscene, ò profane, ò di negotij secolari, nè si formino circoli di persone vicino alle porte delle Chiese, doue siano Feste, Indulgenze, ò Quarant' Hore, ò altra cagione di concorso di Popolo.

8 Le Donne non entrino, nè stiano nelle Chiese con habito immodesto: ma siano ben coperte (e non già con soli veli trasparenti) di petto, braccia, e spalle, & anche di capo; si come commanda l'Apostolo, & hà ultimamente ordinato in Roma il Santissimo Papa Nostro INNOCENZO XI.

9 Niuno stia nelle porte, ò fuori della Chiesa alla Messa, ò a' Diuini Offitij, quando in essa può entrarfi: e niuno entri in essa con cani da caccia, ò con archibugi, & armi da hasta.

10 Si stia nelle Chiese dagli huomini alla Messa col capo scoperto, e ginocchioni con ambedue le ginocchia, fuorchè quando si legge l'Euangelio: nè sia lecito il sedere (fuorchè a i necessitosi, e nè pur alle Donne) mentre si assiste al diuino Sacrificio venerato dagli Angeli stessi.

11 I Pouer mendicanti non vadano per le Chiese, ma stiano alle porte per dimandar la limosina; si come espressamente fù commandato dal B. Pio V. e siano da i Parochi, e Sacerdoti esortati i Fedeli ad esser liberali di limosine nelle porte sudette verso i Pouer obbedienti a quest'ordine.

12 Niuno riponga nelle Chiese, ò tenga riposto

sto grano, legumi, legname, ò altre cose secolari, che, profane & indecenti.

13 Niuno ardisca fare, ò gettare immonditie in esse Chiese, ò fuori dietro i muri, ò nelle loggie delle medesime.

14 Nel tempo de' concorsi, e delle Processioni stiano diuisi al possibile gli Huomini dalle Donne, e sia cura de'Souastanti delle Chiese, e de'Parochi l'inuigilare a questo, per euitare gli abusi, e l'offese di Dio, e la perdizione dell'Anime.

15 Non si tengano cose da vendere in esse, nè si facciano cose profane, nè contratti di qualsiuoglia sorte, nè esattioni, nè processi, nè qualsiuoglia altro profano negotio.

16 E tutte le sudette cose, ò altre simili, che non ci souuengono, ma sono spettanti alla medesima riuerenza, e culto alle Chiese douuto, ordiniamo, commandiamo, e rispettiuamente proibiamo con la nostra ordinaria autorità, e con quella, che ci è data da i sopradetti Concilij, e Santa Sede Apostolica sotto pene a Noi arbitrarie; etiãdio fin'all'Interdeto dall'ingresso nella Chiesa *inclusiue*, & in sussidio anche della Scommunica, secondo la qualità della colpa, e contumacia di chi sarà delinquente: auuertendo, che contro a i temerarij Trasgressori questo nostro Editto seruirà per prima, seconda, e terza perentoria monitione. A i quali ricordiamo, che l'irriuerenze delle Chiese fanno piouere, oltre agli hu-

mani li flagelli più feueri dalla mano adirata, & onnipotente di Dio.

Et il presente Editto affisso, e publicato che sarà ne' luoghi soliti, ò nelle Sagristie delle Chiese a Noi soggette, habbia forza, come se a ciascuno fosse stato personalmente intimato. In fede dato dalla nostra Abbadia di S. Benedetto di Castel del Piano li 3. Settembre 1684.

PIER MATTEO VESCOVO DI IESI.

Loco ✚ del Sigillo

Tomaso Matossi Cancelliere.

O R D I N I

Per il buon mantenimento delle Chiese, Oratorj, e Cappelle della Città, e Diocese di Iesi.

HAuendo Noi offeruato nelle visite fatte delle Chiese della Città, e Diocese, particolarmente in Campagna, che molte di esse mancano delle necessarie Suppellettili, & altro; però desiderando prouedere al possibile a simili mancanze, habbiamo risoluto dare l'infrastrate regole & ordini, cioè

- 1 Le medesime Chiese siano tenute con la dovuta

uuta decenza, e polizia, e ben'ornate: e in esse vi sia sempre l'Acqua benedetta, e questa si rinuoui almeno ogni quindici giorni.

2 Alle finestre vi siano i suoi telari intieri e saldi con vetri, ò almeno con tela.

3 Negli Altari vi siano le Predelle di legno: e doue sono di pietra, che almeno si faccia di legno il Pauimento suppedaneo, sopra di cui dourà stare il Sacerdote celebrante.

4 La Porta, ò Porte delle medesime Chiese siano ben ferrate, nè di notte si aprano dopo il suono dell'*Aue Maria*, nè dentro di esse si dia comodità di mangiare, e beuere.

5 Dentro le medesime Chiese non si tengano cose profane, come grano, vino, legna, e simili cose: & essendoui; si leuino sotto pene a Noi arbitrarie, e perdita delle medesime cose, iui indecentemente tenute.

6 Se le dette Chiese hauranno le Sagristie, in esse vi siano vno, ò più Armarij per custodirui i Paramenti, & altre Suppellettili sagre: e non essendoui Sagristie, si pongano in qualche luogo commodo di dette Chiese.

7 Gli Altari poi siano fatti con la debita misura. In essi vi sia la Pietra sagrata fissa, la sua Croce con l'Image del Crocifisso, e almeno due Candelieri. Tre Touaglie, due delle quali inferiori douranno coprire tutta la menza dell'Altare; e la terza parimente

mente dourà coprire non solo la menza sudetta, ma ambidue i lati dell'Altare infino a terra.

8 In tutti gli Altari vi sia il suo Palliotto almeno di più colori, e non sia lacero, nè indecente: & in quelle Chiese, oue non faranno le volte, si ponga sopra a' medesimi Altari il Baldacchino.

9 Ogni Chiesa habbia almeno vn Calice, e la sua Patena ben dorati, Corporali, Palle, e Purificatori diuersi. Particolarmente i Corporali siano mondi, e non laceri, e si mutino spesso: dichiarando Noi, che quando faranno succidi, ò macchiati; vogliamo, che siano *ipso facto* sospesi, nè più abili alla celebratione della santa Messa. Et accioche ogn'vno sappia il numero de' Corporali, che dourà prouedere, ordiniamo, che ve ne siano sei almeno: de' Purificatori poi e Palle, quindici per ciascuna sorte almeno.

10 In dette Chiese vi siano le Pianete di tutt'i colori, con li loro Manipoli, Stole, e Borse. E quando le medesime Chiese siano assai pouere, ci contentiamo, che vi siano le Pianete di più colori, & onninamente vi sia la negra, nè per alcun pretesto possano i semplici Sacerdoti seruirsi della violacea in vece della negra sotto pena della sospensione per due giorni *ipso facto incurram*. Di più vi siano due Camici almeno co' suoi Amitti, ne' quali dourà porsi la Croce per baciarla nell'atto, che l'Amitto s'impone in testa nell'oratione, *Impone Domine &c.* Vi sia il suo Messale, con l'altro Messale piccolo di *Requiem*, e di più il libro

bro delle Messe de'Santi aggiunti. Negli Altari vi siano i due Guanciali, ò vno almeno coi colori ecclesiastici. L'Ampolle del vino, & acqua siano ben polite; come pure douranno essere i fazzoletti per asciugare le mani al *Lauabo*.

11 In Sagristia vi sia vn Vaso per lauar le mani, co'suoi Sciugatori, quali douranno essere almeno quattro, per poterli mutare, quando saranno succidi.

12 In queste Chiese non si esponga il Santissimo Sacramento tanto per le Quarant'Hore, quanto per ogni altra causa, senza nostra espressa licenza: nè in tempo di Festa vi si facciano Comunioni, nè altre funtioni pubbliche senza il consenso di quel Paroco, sotto la di cui Parocchia farà situata la detta Chiesa.

13 Ordiniamo di più, che in ogni Chiesa, e Cappella si faccia Inventario di tutte le Suppellettili sagre, e questo debba portarsi nella nostra Cancelleria, a fine di conseruarlo &c.

14 Incarichiamo a' Sacerdoti, che celebreranno in dette Chiese, e Cappelle per obbligo di fondatione, ò altro legato a segnare puntualmente le Messe, che celebreranno conforme al nostro Editto per riportare il saldo in fine dell'anno dal Signor Canonico Delegato sopra i legati Pij.

Non intendendo per ò Noi con questi ordini pregiudicare alle ordinationi fatte nella nostra Visita, quali vogliamo, che habbiano il suo pieno vigore, e
non

non altrimenti &c. Dato in Iesi dal Palazzo Vescovale li 20. Aprile 1684.

PIER MATTEO VESCOVO DI IESI.

Loco ✝ del Sigillo

Tomaso Matossi Cancelliere.

Ciascun Picuano, e Rettore delle Chiese della nostra Diocesi douerà ogn' Anno la Prima Domenica dell'Auuento, e la prima di Quaresima leggere al Popolo *infra Missarum Solemnia*, l'Editto Generale del Santo Offitio, & altre Bolle, e Constitutioni, & Editti di tempo in tempo, secondo che gli verrà ordinato da Noi, ò dal nostro Vicario Generale cò tabella particolare, che a tal fine si maderà.

O R D I N I

Da offeruarsi dal Sagrestano nel sonare delle Campanie per la buona regola de' diuini Offitij dati dall'Emin. Sig. CARD. CI BO.

I S l douerà ogni giorno sonare l'*Aue Maria*, cioè la Mattina all'Aurora, a Mezzo giorno, a ventiquattro hore, & ad vn' hora di notte per gli Defonti.

2 Si

2 Si sonerà la prima Messa, se sarà giorno di Domenica, ò Festiuo, ò Solenne con tutte le Campane, e si seguirà per mezzo quarto la campanella. Ne' giorni de' Doppj non di precetto, ò Semidoppj si sonerà vn doppio con la mezzana, e picciola. Ne' Semplici, e feriatì la mezzana sola, & in fine durerà la Campanella per vn *Miserere*, e si daranno venti tocchi per il cenno della prima Messa.

3 A Matutino, e Vespro ne' giorni di Domenica, Festiuo, ò Solenne si soneranno tre doppj con tutte le Campane: ne' Doppj non di precetto tre con la mezzana, e piccola, ne' Semidoppj, & *infra octauam* due, vno ne' Semplici. Ne i Feriatì, e Vigilie la Mezzana sola, continuando per mezz' hora la campanella, & in fine si daranno 24. tocchi continuati con la Campana Maggiore, e dopo questi il segno della Campanella della Sagristia, & immediatamente si dourà incominciare l'Offitio in Coro.

4 A Terza ne' giorni Festiui di Precetto si sonerà dopo vn' hora dal fine di Prima, e nei Feriali dopo mezza: nel qual tempo s'include sempre vn quarto, che dourà durare il suono della Campanella. Ne' giorni di digiuno si sonerà vn' hora, e mezza auanti mezzo giorno: & in fine della Messa Conuentuale si sonerà l' *Aue Maria* con la Campanella della Sacristia, e così in tempo di Quaresima dopo il Vespro, quando dirassi auanti pranzo.

5 Prima di Terza ne' giorni Festiui di Precetto

si sonerà con tutte le Campane, vno ò più doppj secondo sarà ordinato: ne' Doppj non di precetto la mezzana, e picciola: negli altri giorni la Campanella sola.

6 Si sonerà al *Sanctus*, & all' Eleuatione ne' giorni Festiui, ò Solenni con tutte le Campane, negli altri conformes'è detto di sopra: e quando vi sarà Predica si daranno in fine dodici tocchi interpolati, e sei continuati.

7 Si dourà sonare per il cenno della Predica la sera auanti a mezz'hora di notte la Campana Maggiore, e la mattina a Prima per mezz'hora, e così la Mezzana per il cenno della Vigilia per vn quarto.

8 Il Sabato si sonerāno per le Litanie tre doppj con tutte le Campane, & in fine la Campanella per vn quarto.

9 Per gli Officj dell'Hedomada Maggiore nel darli il segno si praticherà l'istess'ordine.

Nel sonare per i Morti si offeruerà l'infra scritto modo.

1 **P**Er il Sommo Potefice si sonerà l'*Aue Maria* con tutte le Campane per vn'hora, e per vn'altra si continueranno i Tocchi interpolatamēte.

2 Per il Vescouo si sonerà l'*Aue Maria* con tutte le Campane per tre Quarti; e si daranno quaranta Tocchi in fine con la Campana maggiore; continuandosi per vn'altr'hora a dare i Tocchi con le tre Campane.

3 Al

3 Al Priore, e Canonici si sonerà l'*Aue Maria* per tre Quarti d' hora con la Campana maggiore: e dopo venti Tocchi continuati; seguitandosi con le due Campane interpolatamente per vn Quarto.

4 A' Sacerdoti si sonerà l'*Aue Maria* per mezz' hora, e dopo si daranno quindici Tocchi, continuandosi interpolatamente per vn mezzo Quarto.

5 A' Cittadini si sonerà l'*Aue Maria* per vn Quarto d' hora, in fine dodici Tocchi; e poi con tutte le Campane per vn *Miserere*, quando però questi debbano sepellirsi nella Chiesa Catedrale.

6 Agli Artigiani, e Pouerì si sonerà l'*Aue Maria* per vn mezzo Quarto con la Mezzana, & in fine dodici Tocchi: e dopo la mezzana, e la picciola.

7 A' Putti de' Cittadini si sonerà vn Doppio con tutte le Campane; e dopo si daranno i Tocchi come sopra.

8 A' Putti degli Artigiani si sonerà vn Doppio con le due Campane, Mezzana, e piccola, e dopo i Tocchi come sopra.

T A V O L A

Dell' hore per sonare a Marutino, in
ciaschedun Mese dell' Anno.

G	Ennaro dal primo infino all'ultimo	H. 15.
	Febraro ne' pr. 15. giorni	H. 14. q. 2.
	<i>Negli altri</i>	H. 14.
	Cc 2	Mar-

Marzo ne' pr. 15.	H. 13. q. 2.
Negli altri	H. 13.
Aprile ne' pr. 15.	H. 12. q. 2.
Negli altri	H. 12.
Maggio ne' pr. 15.	H. 11.
Negli altri	H. 10. q. 2.
Giugno, e Luglio.	H. 10.
Agosto ne' pr. 15.	H. 11.
Negli altri	H. 11. q. 2.
Settembre ne' pr. 15.	H. 12.
Negli altri	H. 12. q. 2.
Ottobre ne' pr. 15.	H. 13.
Negli altri	H. 13. q. 2.
Nouembre ne' pr. 15.	H. 14.
Negli altri	H. 14. q. 2.
Decembre	H. 15.

A V E S P R O.

G Ennaro, e Decembre	H. 20.
Febbraio, e Nouembre	H. 20.
Marzo, e Ottobre	H. 19.
Aprile, e Settembre	H. 19.
Maggio, e Agosto	H. 18.
Giugno, e Luglio	H. 18.
A Compieta la Quaresima	H. 21.
Alle Litanie il Sabato	
In tutto l'Anno	2 H. 22.

PER L'EMINENTISS. VESCOVO
A. Criuelli Vicario Gerer.

Cap.

CAPPELLÆ PONTIFICALES,

Quibus omnes Presbyteri tenentur assistere.

Feria quinta in Coena Domini. In Missa, & in Sacra Communione, qua non peracta discedere non audeant.

In die Sancto Paschæ. In Missa, & Vesperis.

In Litanij Maioribus Sancti Marci, & Rogationum. Ad Processionem.

In Festo Pentecostes. In Missa, & Vesperis.

In Solemnitate Corporis Christi. In Missa, & Processione.

25. *Martij* In Festo Annunciationis Beatæ MARIE Virginis. Ad Processionem.

2. *Aprilis* In Processione Sanctæ MARIE Gratiarum.

4. *Maij* In Festo Sancti Floriani. Ad Processionem.

22. *Septembris* In Festo S. SEPTIMI. In Processione, & primis, ac secundis Vesperis, & Missa.

25. *Decembris* In Natiuitate D. N. IESU Christi. In primis, & secundis Vesperis, & Missa.

Modo, e forma di esiggere le Decime da
Parocchiani della Diocesi di Iesi.

DA quelli, che semineranno quattro coppe di grano nelli loro terreni proprij, & otto nelli terreni ecclesiastici.

stici, ò di altre terze Persone. Paghino di decima una coppa al Parocchiano.

Da quelli, che semineranno due coppe nelli loro terreni, o vero quattro ne' terreni ecclesiastici, ò in altri terreni. Mezza coppa.

Da quelli, che semineranno meno di due coppe ne' terreni loro, e meno di quattro nelli terreni ecclesiastici, ò di altri. Paghino solamente di Decima al Parocchiano un Carlino.

F O R M U L A

*Iuramenti prabendi a Clericis nominatis ad
Beneficia Ecclesiastica.*

Die

Mensis

Anni

*Coram Illustriss. & Reuerendiss. D. Episcopo,
sen eius Generali Vicario.*

Comparet personaliter Reu. D. N. & medio iuramento tactis &c. iurauit, in nominatione ad eius fauorem facta a N. Beneficij sub titulo Sancti N. in Ecclesia N. a DD. NN. Compatronis eiusdem Beneficij, non interuenisse, neque interuenire aliquam simoniæ labem, nec illicitam pactionem, & ita &c. Super quibus &c. Actum &c.

Medi-

Medici quæ seruare debeant in curatione Infirmorum.

PIVS PAPA QVINTVS

Ad perpetuam rei memoriam.

SVpra Gregem Dominicum, nostræ vigilantia diuinitus creditum, vigilis Speculatoris, prout Nobis desuper conceditur, exercentes officium; ad ea, per quæ Animarum salutem cum Diuini nominis gloria consuli valeat, libenter intendimus, vt Christianifideles post Baptismum in peccata lapsi, per Sacramentum poenitentia Deo reconcilientur.

1 Sanè cum infirmitas corporalis nonnunquam ex peccato proueniat, dicente Domino Languido, quem sanauerat, *Vade, noli amplius peccare, ne quid deterius tibi contingat*; ac propterea prouidè fel. rec. Innocentius Tertius prædecessor noster Medicis præcepit, vt cum eos ad Ægrotos vocari contigerit, ipsos ante omnia moneant, vt Animarum Medicos vocent, ne cum eis hoc in extrema ægritudine constitutis suadetur, in desperationis articulum incidant.

2 Nos igitur volentes hoc tam salutare præceptum nulla temporis præscriptione aboleri, sed semper obseruari; Constitutionem præfatam Auctoritate Apostolica tenore præsentium innouamus.

3 Et hac nostra in perpetuum valitura Constitutione statuimus, & decernimus, quòd omnes Medici,

dici, cùm ad Infirmos in lecto iacentes vocati fuerint, ipsos ante omnia moneant, vt ideo Confessori omnia peccata sua iuxta ritum S. R. E. confiteantur: neque tertio die vlteriùs eos visitent, nisi longius tempus Infirmo Confessor ob aliquam rationabilem causam (super quo eius conscientiam oneramus) concesserit, & eis per fidem Confessoris in scriptis factam constiterit, quòd Infirmi, vt præmittitur, peccata sua confessi fuerint.

4 Coniunctos verò, ac omnes familiares, & domesticos Infirmi in Domino rogamus, & monemus, vt de infirmitate Parochum certiores faciant, ac tam Parochus, quàm Coniuncti, & Familiares præfati Infirmum ad confessionem peccatorum suadeant, & inducant.

5 Quòd si qui Medicorum præmissa non obseruauerint; vltra pœnas in dicta Constitutione contentas, quas incurrere declaramus; perpetuò sint infames, & gradu medicinæ, quo insigniti erant, omnino priuentur, & a Collegio, seu Vniuersitate Medicorum eijciantur, ac pœna etiam pecuniaria, arbitrio Ordinariorum, vbi deliquerint, mulctentur.

6 Et vt hæc omnia inuiolabiliter obseruentur, volumus, & eadem auctoritate præcipimus, & mandamus, vt nullus post hac vbique locorum in Medicina doctoretur, aut ei quomodolibet medendi facultas a quouis Collegio, & Vniuersitate concedatur, nisi omnia in præsentì nostra Constitutione con-

tenta, medio eorum Iuramento coram Notario publico, & Testibus obseruare in eorum manibus, vel Ordinarij iurauerint, & de huiusmodi iuramento in priuilegio, seu licentia medendi specialis mentio fiat. Quòd si Collegia, & Vniuersitates præfatæ non recepto a Promouendis iuramento huiusmodi, eosdem ad gradum prædictum promouerint, aut eisdem licentiam medendi præstiterint, poenam priuationis facultatis alios vlteriùs doctorandi incurrant.

7 Mandantes in virtute sanctæ obedientiæ omnibus, & singulis Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, quatenus in Ciuitatibus, & Dioccesibus proprijs presentes nostras literas publicari faciant, & iuramentum prædictum a Medicis iam promotis, seu licentiam medendi habentibus, omnibus iuris remedijs exigant, neque aliquos ad medendum in Ciuitatibus, & Dioccesibus prædictis admittant, nisi eis constiterit, eosdem iuramentum huiusmodi præstitisse: & Contumaces, & iurare, & iuramentum huiusmodi iam præstitum exhibere recusantes, gradu medicinæ, & omnibus priuilegijs, eisdem Medicis tam coniunctam, quàm diuissim eis, & eorum cuilibet concessis per quosuis etiam Romanos Pontifices, priuent, & ab ingressu Ecclesiæ arceant, donec resipuerint.

8 Non obstantibus præmissis priuilegijs, indultis, litteris apostolicis, quibusuis Personis, Collegio, & Vniuersitati, sub quibusuis verborum formis

& tenoribus concessis: quæ omnia, quoad effectum validitatis Constitutionis nostræ tantum, reuocamus, cassamus, & annullamus, & omnes Principes seculares, ac alios Dominos, & Magistratus temporales rogamus, requirimus, & obsecramus per viscera misericordiæ IESV Christi, eisdem in remissionem peccatorum nihilominus iniungentes, quod in præmissis omnibus, eisdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis assistant, & suum fauorem, & auxilium præstent, ac contrafacientes poenis etiam temporalibus afficiant.

9 Volumus autem, quod præsentēs literæ in Cancellaria, ac acie Campi Floræ publicentur, & inter Constitutiones extrauagantes perpetuò valituras conscribantur.

10 Et quia difficile foret præsentēs ad singula quæque loca deferri; volumus, & etiam declaramus, quòd earum Transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarij subscriptis, ac Sigillo alicuius Prælati munitis eadem prorsus fides vbicumq; adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die 8. Martij millesimo quingentesimo sexagesimo sexto Pontificatus nostri anno primo.
*Anno a Natiuitate Domini 1566. Ind. 6. die vero 11.
 Mensis Martij Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini N. Pij Diuina providentia Papæ V.*

Anno

Anno primo retroscripta Literæ, seu Breuē affixæ, & publicatæ fuerunt in Valuis Cancellariæ Apostolicæ, & acie Campi Floræ per me Camillum Cher. Apost. Curs.

Scipio de Octavianis Mag. Curs.

BVLLA SVPER LIBELLIS FAMOSIS.

P I V S P A P A V.

Ad perpetuam rei memoriam.

R Omani Pontificis prouidentia circumspecta ad ea sollicitudinis suæ partes potissimum cōuertit, per quæ inter singulos Gregis eiusdem Fideles, præsertim verò Nobis, & Romanæ Ecclesiæ subditos pax, & concordia confouentur, seditiones euitantur, scandalis obuiatur, & Animarum salus procuratur.

§ 1. Cùm itaque iracundia sit perturbatio immanis, affectione dura, violenta potentia, cædium causa, calamitatis focia, iacturam concilians & dedecus, pecuniarum pernicies, atque perditionis origo, eaque potissimum ex iniurijs, verbo, vel scriptis, vel facto illatis nascatur; Nos, qui non sinè maxima mentis nostræ perturbatione sæpenuerò accipimus, quòd licèt tam per sacras leges, quàm per canonicas sanctiones sub certis etiam grauissimis poe.

nis prohibitum fuerit, ne quis famosum Libellum componere audeat, & repertum siue domi, siue in publico, vel in quocumque loco, aut corrumpere, vel igne consumere teneatur, priùsquam alter inueniat, & nulli fateatur inuentum, & qui secus fecerit, quasi Auctor huiusmodi delicti eisdem poenis subiaceat. Nihilominùs considerantes, quod in dies crescente malitia quàmplures iniquitatis Filij, perditionis Alumni, poenas prædictas paruipendentes, easquè varijs fraudibus euitare satagentes, ausu temerario non erubescunt varijs modis nonnullos Principes, Prælatos, Nobiles, publicas, & priuatas Personas varijs iniurijs, & conuicijs afficere, eorumquè famæ, & honori detrahere, sub quodam ficto colore quarumdam litterarum incerto Auctore scriptarum, ne dum ab Vrbe nostra, sed etiam ex diuersis Prouincijs, in quibus nedum ea, quæ in vnaquaque regione successerunt, narrantur, sed ea etiam, quæ in futurum quodam eorum temerario iudicio fore opinantur, adeo vt plerumque odia, inimicitia, seditiones, rixæ, & homicidia permulta oriantur, in diuinæ Maiestatis offensam, Animarum periculum, & perniciosum quoque exemplum, & scandalum plurimorum.

§ 2. Volentes præmissis quantùm possumus obuiare, considerantes attentius, quòd plures poenarum grauitas, quàm Dei timor arcere solet a voluntate delinquendi, & propterea tanto periculo occur-

rere

rere volentes, ac tam nefarios præsumptores, & facinorosos homines atrocibus poenis compescere, ut metus poenæ meta huiusmodi præsumptionis existat: huius perpetuæ, & irrefragabilis Constitutionis Edicto poenas omnes tam temporales, quàm ecclesiasticas in talia præsumentes per sacras Leges, & canonicas Sanctiones latis & promulgatas, auctoritate Apostolica approbantes, & innouantes, ac ad omnes, & singulos prædictos, qui forsan sub illis comprehensi non essent, extendentes, & ampliantes, Statuimus, & ordinamus, quod deinceps perpetuis futuris temporibus nemo cuiusvis qualitatis, dignitatis etiam ecclesiasticæ, status, gradus, ordinis, & præminentia fuerit, audeat, nec præsumat Libellos fauosos, nec Litteras monitorum, vulgo appellatas, *Lettere d'Auusi*, continentes conuicia, iniurias, vel famæ, & honoris alicuius læsionem, nec aliquam Scripturam, in qua de futuris successibus differatur, vel ea, quæ coram Nobis, vel alijs ad vniuersalis Ecclesiæ status regimen deputatis secretò tractantur, reuelentur, componere, dictare, scribere, exemplari, retinere, nec ad aliquem transmittere, etiam si aliunde ab alijs Prouincijs, Ciuitatibus, Terris, & locis, a leorum manus peruenerint: Sed statim quòd aliqui similes libelli, literæ, siue scripturæ, alicui delatæ fuerint; statim quòd illos, seu illas habuerit, antequàm vim earum manifestauerit, corrumpere, seu igni tradere, vel dilecto Filio nostro Cardinali

Rusticuccio consignare teneatur, sub pœnis prædictis, quas hîc pro expressis haberi volumus, ac alijs etiam grauioribus, etiam vltimi supplicij, & confiscationis bonorum secundùm qualitatem facti, & personarum arbitrio nostro irremissibiliter infligendis. Quibus pœnis etiam eos ligari volumus, qui in huiusmodi libellis, literis, seu scripturis de aliquo oblocuti fuerint, alicuiusquè famę, & honori, vera etiam exprimendo detraxerint, ac ea, quę coram Nobis, vel alijs, vt supra, secretò tractantur, reuelauerint. Ex hoc equidem animus deprehenditur prauus iniurandi, & nocendi, atque ideo eos eadem pœna teneri conuenit.

§ 3. Nec non præsentēs, & desuper conficiendas forsan Literas perpetuis futuris temporibus durare, ac omnes, & singulos a data præsentium irremissibiliter ligari volumus, illasquè vllo vmquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostrę, vel quopiam alio defectu notari, aut sub quibusuis reuocationibus, derogationibus comprehendi nullatenus posse.

§ 4. Sicquè per quoscumque Iudices &c. etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales sublata &c. iudicari debere &c. irritum quoquè &c. decernimus &c.

§ 5. Non obstantibus præmissis, ac quibusuis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quibusuis etiam Almę Vrbs, & illarum Ciuitatum,

Op-

Oppidorum, Terrarum, Locorum, etiam iuramento &c. roboratis, ac prouincialibus, municipalibus, ac particularibus statutis, ac legibus, etiam imperialibus, & in corpore iuris scriptis, priuilegijs quoque &c. etiam motu simili &c. etiam consistorialiter &c. quibus omnibus, illorum tenore &c. hac vice latissimè derogamus, ceterisque contrarijs quibuscunque.

§ 6. Vt autem presentium tenor innotescat, nullusque earum ignorantiam allegare queat, in Valuis Principis Apostolorum, ac S. Ioannis Lateranensis, & in acie Campi Florę de Vrbe publicari mandamus, ipsasque sic publicatas omnes, & singulos, quos illę concernunt ita afficere volumus, ac si essent omnibus personaliter intimatę. Decernentes quoque presentium earundem solam signaturam sufficere, & vbique fidem facere, in iudicio, & extra, regula quacunque contraria non obstante. Ac illarum transumptis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & Sigillo Alme Urbis Gubernatoris, aut alterius Iudicis sigillatis eandem prorsus fidem adhiberi, quę ip[s]is originalibus Literis adhiberetur, si forent exhibitę, vel ostensę.

Placet motu proprio M.

Datum Romę apud S. Petrum sextodecimo Calendas Aprilis, Anno septimo &c.

BVLLA SVPER LIBELLIS FAMOSIS.

GREGORIUS EPISC. SERVVS SERVORVM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

EA est rerum humanarum infelicitas, vt non vetera tantùm vitia pertinaciter aduersùs omnem legumlatorum solertiam luctentur, & quamuis grauius compressa supplicijs renascantur; sed noua etiã in dies, & superioribus sæculis ignota succrescant. Quo Nos pro iniuncto nobis diuinitus munere diligentius adiuti par est, vt & illa coerceamus, & horum, quæ se nunc primùm offerunt, antequàm se corroborent, radices ipsas, si qua ratione possumus, amputemus.

§ 1. Cùm igitur haud ita pridem in Vrbe nostra Secta quædam emerferit Hominum improbè curiosorum, qui quæcumque de publicis, priuatisquè negotijs, vel aliunde rimari possunt, vel ipsi etiam pro sua libidine comminiscuntur, domi, forisquè facta, infecta, vera, falsa; nullo discrimine proponunt, recipiunt, & scriptitant, itaut huius rei iam artem quasi quamdam instituerint, ac pleriq; eorum, etiam vilimercedula conducti, harum rerum commentariolos, ex falsis plerumque vulgi rumoribus incerto auctore collectos, huc, illuc mittant, aut etiam tamquam primùm in Vrbe ad diuersa loca missos, deinde iisdem ex locis in Vrbe remissos circumferant, ac

ven-

venditent, quibus non tantum de præteritis arbitratu suo nugantur, sed etiam quid ex hac, aut illa re euenturum sit, stolidè vaticinantur.

§ 2. Nos, qui & facile prospicimus, & rerum experimentis edocti sumus, quæ, quantaquæ mala ex eo proueniant, cum & sæpius sparguntur falsa pro veris, & seu directè, seu obliquè, ac quodam quasi colore quæsito multorum existimatio, & fama violatur; his, ac talibus incommodis occurrere cupientes, huius Constitutionis auctoritate prohibemus, ne quis imposterum tales commentarios conficere, neue ab alijs confectos recipere, describere, spargere, aut ad alios mittere audeat. Qui horum quid fecerit, ipso facto perpetuæ ignominia nota affectus, sine vlla spe veniæ ad triremes aut perpetuò, aut ad tempus pro admissi qualitate damnetur. Qui verò huiusmodi commentariorum, aut scriptorum quidquam vndecumque, & a quocumque receperit; id quam primùm Urbis nostræ Gubernatori significare, & eidem omnia consignare debeat. Quod si non fecerit; ipsum pœnis prædictis decernimus subiaccere, antiquis luribus contra scribentes, aut mittentes Libellos famosos editis, nihilominus in suo robore duraturis.

§ 3. Volentes præsentium exemplis, etiam non impressis, Notarij publici manu, & sigillo Personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis, eandem illam vbique fidem in iudicio, & extra adhibe-

ri, quæ presentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ, apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo secundo Calen. Septembris, Pontificatus nostri Anno Primo.

EXCERPTA EX BVLLA

CLEMENTIS PAPAE VIII.

Quæ incipit, *Quæcumque a Sede Apostolica:*

PRO CONFRATERNITATIBVS.

S. 4. **H** Vic vero Confraternitati, & Congregationi erigendæ, instituendæ, seu aggregandæ ea tantum priuilegia, indulgentias, facultates, aliasque spirituales gratias, & indulgæ, quæ ipsi Ordini, Religioni, Instituto erigenti, instituenti, ac communicanti, seu Archiconfraternitati, & Congregationi aggreganti nominatim & in specie: non autem quæ per extensionem, vel communicationem sibi quouis modo concessa sunt, & illa quidem non sub generali forma verborum, vel ad instar, sed expressè, & in specie communicare valeant.

S. 5. Statuta autem pro regimine Ordinum, Religionum, & Institutorum erigentium, & instituentium, ac communicantium, seu Archiconfraternitatum, & Congregationum aggregantium edita, Con-

fra-

fraternitatibus, & Congregationibus erigendis, instituendis, & aggregandis, & quibus communicationes priuilegiorum & aliorum prædictorum fiunt, impartiri non possint; nisi ea prius ab Episcopo Diocesano examinata, & pro ratione loci approbata fuerint, quæ nihilominus eiusdem Episcopi Decretis, ac moderationi, & correctioni in omnibus semper subiecta remaneant.

§. 7. Quibus Confraternitates, & Congregationes eiusdem dumtaxat Nationis, & nominis, Ordinis, Religionis, & instituti Archiconfraternitatis, & Congregationis cui aggregatur, tam hætenus aggregatæ, quam imposterum aggregandæ videntur, potiantur, & gaudeant. Ita ut dictarum Confraternitatum, & Congregationum erectarum, institutarum, & aggregatarum, ac quibus communicationes factæ sunt, Ministri, & Officiales, & alij supradicti priuilegia, indulgentias, facultates, aliasque spirituales gratias, & indulta huiusmodi, præuia tamen recognitione Ordinarij loci, qui adhibitis duobus de eiusdem Ecclesiæ Capitulo; illa iuxta Sac. Concil. Trid. Decretum promulganda decernat, de sitis temporibus promulgare valeant.

§. 8. Quibus etiam Ministris, Officialibus, & alijs prædictis eleemosynas, & alia oblata Christianæ charitatis subsidia iuxta modum & formam per Ordinarium, loci præscribendum, remotis tamen mensis,

peluibus & caplis, quę in Ecclesijs, & Oratorijs dictarum Confraternitatum, & Congregationum publicè ad hoc exponi consueuerunt, excipiendi potestas detur. Atque hoc ipsum Ordines, Religiones, instituta erigentia, instituentia, ac communicantia, seu Archiconfraternitates, & Congregationes aggregantes, tam Alme Urbis nostrę, quam aliarum Ciuitatum, & locorum quorumcumque iuxta modum Vicario Urbis, & ab Ordinarijs locorum respectiue præscribendum obseruare teneantur. Eleemosynas autem sic collectas in reparationem, & ornatum Ecclesiarum, tam Ordinum, Religionum, institutorum erigentium, instituentium, & communicantium, ac Archiconfraternitatum, & Congregationum aggregantium, quam Confraternitatum, & Congregationum erigendarum instituendarum, & aggregandarum, & quibus communicationes fient, aut in alios earum pios vsus, arbitrio eiusdem Vicarij nostri in Vrbe, necnon Ordinarij locorum respectiue, fideliter exponere, atque rogare procurent, vt omnes intelligant Cælestes Ecclesię thesauros, non quęstus, aut alicuius lucri causa, sed pietatis & charitatis excitandę gratia ex Apostolicę Sedis benignitate Christi fidelibus aperiri.

§. 12. Quod si Ministri aliqui, Superiores, vel Officiales, quocumque nomine nuncupati, Ordinum, Religionum, institutorum, seu Archiconfraternitatum, Congregationum, & Confraternitatum huiusmodi

modi quavis auctoritate, vel priuilegio, & officio fungantur, & præfulgeant, contra præmissa in aliquo venire, vel facere præsumpserint, erectiones, institutiones, & communicationes priuilegiorum, indulgentiarum, facultatum, spiritualiumquæ gratiarum, & indultorum, aliorumquæ præmissorum concessionem, nec non aggregationes per ipsos faciendæ, seu renouandæ nullius sint roboris, & momenti, & quilibet eorundem Ministrorum, Superiorum, Officialium, & aliorum prædictorum, priuationis officiorum, quæ obtinet, ac inhabilitatis ad illa & alia imposterum obtinenda, pœnam, quæ ab alio, quàm a Nobis, vel a Romano Pontifice pro tempore existente, remitti non possit, incurrat eo ipso.

D E C R E T V M

*S. Conc. Trid. De rebus Ecclesiæ non alienandis.
Sess. 22. cap. 11. de Reform.*

SI quem Clericorum, vel Laicorum, quacumque is dignitate, etiam Imperiali, aut Regali præfulgeat, in tantum malorum omnium radix Cupiditas occupauerit, ut alicuius Ecclesiæ, seu cuiusvis secularis, vel regularis Beneficij, Montium pietatis, aliorumquæ Piorum locorum iurisdictiones, bona, census, ac iura etiam feudalia, & emphyteutica, fructus, emolumenta, seu quascumque obuen-

tio-

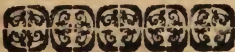
tiones, quæ in ministrorum, & pauperum necessitates conuerti debent, per se, vel per alios vi, vel timore incusso, seu etiam per suppositas personas Clericorum, aut laicorum, seu quacumque arte, aut quocumque quæsito colore, in proprios vsus conuertere, illosquæ vsurpare præsumperit, seu impedire, ne ab ijs, ad quos iure pertinent, percipiantur; is anathemati tamdiu subiaceat, quàm diu iurisdictiones, bona, res, iura, fructus, & redditus, quos occupauerit, vel qui ad eum quomodocumque etiam ex donatione suppositæ personæ peruenerint, Ecclesiæ, eiusquæ Administratori, siue Beneficiato integrè restituerit, ac deinde a Romano Pontifice absolutionem obtinuerit. Quod si eiusdem Ecclesiæ Patronus fuerit, etiam Iurepatronatus; ultra prædictas pœnas, eo ipso priuatus existat. Clericus verò, qui nefandæ fraudis, & vsurpationis huiusmodi fabricator, seu consentiens fuerit, eisdem pœnis subiaceat, nec non quibuscumque beneficijs priuatus sit, & ad quæcumque alia beneficia inhabilis efficiatur, & a suorum Ordinum executione, etiam post integram satisfactionem, & absolutionem sui Ordinarij arbitrio suspendatur.

Decretum S. Cone. Trident. de Decimis.

Sess. 25. cap. 12. de Reform.

Non sunt ferendi, qui varijs artibus decimas Ecclesijs obuenientes subtrahere moliantur, aut qui ab alijs soluendas temerè occupant, & in rem suam vertunt; cùm decimarum solutio debita sit Deo, & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas inuadunt. Præcipit igitur sancta Synodus omnibus cuiuscumque gradus, & conditionis sint, ad quos decimarum solutio spectat, vt eas, ad quas de iure tenentur, imposterum Cathedrali, aut quibuscumque alijs Ecclesijs, vel Personis, quibus legitimè debentur, integrè persoluant. Qui verò eas aut subtrahunt, aut impediunt, excommunicentur, nec ab hoc crimine, nisi plena restitutione secuta, absoluantur. Hortatur dehinc omnes, & singulos pro christiana charitate, debitoquè erga Pastores suos munere, vt de bonis, sibi a Deo collatis, Episcopis, & Parochis, qui tenuioribus præsunt Ecclesijs, largè subuenire ad Dei laudem, atque ad Pastorum suorum, qui pro eis inuigilant, dignitatem tuendam, non grauentur.

Lette.

LETTERA DELLA S. CONGREGATIONE

De' Vescoui, e Regolari circa le Feste della seconda,
e terza feria di Pasqua di Risurrettione nelle
Chiese de' PP. Min. Offeru. Riform.
e de' PP. Cappuccini.

Foris. *All' Eminentiss. e Reuerendiss. Sig. mio Offeruandiss.*

IL SIG. CARD. CYBO VESCOVO DI IESI.

Loco ✝ Sigilli.

Intus verò. *Eminentiss. e Reuer. Sig. mio Offeruandiss.*

Essendo peruenuto a notizia della S. Congregatione l'abuso introdotto si da i Frati Offeruanti Riformati di S. Francesco, e dalli Cappuccini esistenti fuori di cotesa Città di somministrare ad Huomini, e Donne ogni sorte di robbe commestibili in occasione del concorso. che si fa dal Popolo ogni anno nella seconda Feria di Pasqua di Risurrettione alla Chiesa de' sudetti Riformati, e nel terzo giorno dell' istessa Festa a quella de i Padri Cappuccini, non senza graue scandalo, massime che tali operationi si fanno non solo nelle prenominate Chiese, ma etiandio sopra gli stessi Altari: e tutto che a questi Eminentissimi miei Signori sia noto, che dall' E. V. si sia col solito del suo sommo zelo pastorale proueduto, per quanto l'è stato permesso dalla sua ordinaria facolta, a tale incoueniente; nondimeno volendo l'EE. loro, che si tol-

ga affatto l'abuso accennato, mi hanno comandato di significare a lei, che si compiacca con l'autorità ancora della medesima S. Congregatione, di proibire, tanto alli sudetti Frati Riformati, quanto alli Cappuccini sono quelle pene, che a V. E. parerà, anco delle Censure, il poter più nelli sudetti giorni di Pasqua somministrare in qualsivoglia modo a chi si sia, commestibili di sorte alcuna, lasciandosi alla sua singolar prudenza, il prouedere, che così nell'auuenire si faccia inuiolabilmente obseruare da tutti i Guardiani pro tempore di quei Conuenti. Io però coll'eseguire i tenni dell'E. E. loro, bacio a lei nell'istesso tempo humilmente le mani. Roma 30. Settembre 1667.

Di V. E.

Humiliss. & Affectionatiss. seru.

MARTIOCARD GINETTI.

E. Vescovo di Camerino Segr.

Illustrissimo, e Reuerendissimo Signore.

E' Giunta all'orecchie di N. Signore un'osseruatione fatta in diuersi luoghi dello Stato Ecclesiastico, che le immagini Sacre dipinte, ò nelle mura di essi, ò nelle custodie delle Strade publiche, sonoridotte dal tempo, ò da qualche disastro a sì gran deformazione, che apparendo troppo manifesto il difetto di chi ne trascura il risarcimento, se ne scandalizza insieme con le Persone pie anche qualche infedele che nel viaggiare le vede. Volendo perciò Nostro Signore, che ci si prenda alcun rimedio; mi ha comandato di scriuer-

ne circolarmente a chi questa materia appartenga: il che eseguendo lo con V. S. per quanto possa occorrere dentro a' confini della sua Diocesi; l'assicuro che S. Beatitudine si promette largamente del zelo, e della pietà di lei: e ch'ella saprà, ò per via di limosine, ò per altro conuenueuol modo ridurre un così giusto intento ad effetto: E le auguro dal Signor Iddio continue prosperità. Roma 11. Gennaro 1673.

Di V. S.

Come Fratello Affettionatiss.

P. CARD. ALTIERI.

MONSIGNOR VESCOVO DI IESI.

LETTERA DELLA S. CONGREGATIONE

Sopra le Cause delle Vedoue, Pupilli,
e Persone miserabili.

Paris. All' Illustre, e Molto Reu. Monsign. come Fratello.

IL VESCOVO DI IESI.

Intus verò. Illustre, e M. Reu. Monfig. come Fratello

Essendosi proposto in questa S. Congregatione sopra le controuersie giurisdittionali ad istanza di V. S. e di cotesto Monsignor Governatore il dubbio, se cotesto Foro Ecclesiastico possa conoscere le Cause delle Vedoue, Pupilli, e d'altre Persone miserabili tanto civili, quanto criminali col suppor-

re la

re la consuetudine a fauore del medesimo Foro; questi Eminentiſſimi miei Signori hanno concordemente riſoluto poterſi conoſcere dal detto Foro. Il che ſi notifica a V. S.; acciò ſi poſſa col Tribunale di eſſo Monſignor Gouvernatore camminare ſenza conteſa, e quì a V. S. mi offero, e prego bene.
Roma 31. Maggio 1639.

Di V. S.

Come Fratello

G. B. CARD. PANFILIO.

Loco ✠ Sigilli.

Francesco Paolucci Segr. della S. Congreg.

VESCOVO DI IESI.

*Sacra Congregationis super controuersijs iurisdictionalibus
Decretum ad fauorem Curie Episcopalis Aesij cognos-
cendi Causas ciuiles, & criminales Viduarum,
Pupillorum, & miserabilium Personarum.*

A Esina. Die secunda Maij 1639. Sacra Congregatio censuit secundum ea, quæ proponuntur, Causas Viduarum, Pupillorum, & aliarum Personarum miserabilium tam ciuilitè, quàm criminaliter cognosci posse a Curia Episcopali. lib. 3. Decretorum Pauluccij fol. 92. Et in Maceraten. 18. Nouembris 1653.

Sacra Congregatio censuit, dispositionem legis Vnicæ Cod. Quando Imperator non habere locum

de foro ad forum, sed de loco ad locum; nisi ad sit
contraria consuetudo legitimè præscripta. 3. Fe-
bruarij 1673.

Tenor Literarum.

Foris. All' Illustre, e Molto Reu. Signore come Fratello

IL VESCOVO DI IESI, Loco † Sigilli.

Intus verò. Illust. e Molto Reu. Signore come Fratello.

E Sponendo coteſta Cōmunità riceuere notabili pregiudiſſi
per l'eceſſiuità de i Patrimonij, con i quali i Preti ſo-
no aſſunti agli ordini Sacri; la Sacra Congregatione è ſtata
di ſentimento, che V. S. li riduchi alla quantità, che vien
diſpoſta dalle Conſtitutioni Sinodali, e Dio la proſperi. Ro-
ma 23. Nouembre 1675.

Di V. S.

Come Fratello

P. CARD. ALTIERI.

Gio. Buſſi Segr.

IESI. VESCOVO &c.

*Decretum Illustrissimi, & Reuerendissimi D. Laurentij
Episcopi Aesini super Patrimonijs.*

Die 20. Maij 1676.

ILLVSTRISS. ET REVEREN. D. EPISCOPO

Sac. Congregationis bo: Regiminis,

*Pro Illustrissima Communitate Aesij, Contra quos-
cumque Clericos, siue Presbyteros detinentes
Patrimonia excessiua.*

Comparet D. Thomassonus Procurator, & in termino &c. facto exhibet, & producit literas Sac. Congregationis super reductione, & moderatione Patrimoniorum, petens, & recipi, & admitti, & fieri, & exequi prout in eis, ac declarari congruam quantitatem, & valorem bonorum pro patrimonio Clericorum ad sacros Ordines promotos, & impo-sterum promouen. & patrimonia iam constituta reduci ad congruum valorem, & sibi ius &c. non solum &c. sed & omni &c.

Illustrissimus, & Reuerendissimus D. Episcopus sedens &c. visis &c. prædicta &c. in executionem literarum Sac. Congregationis exhibitis, inhæren. Synodalibus Constitutionibus Aesin. matura priùs habita consideratione, bona in titulum Patrimonij ecclesiastici ad sacros Ordines Clericis promouen. assignanda, & impo-sterum constituenda, sicut hætenus
assi-

assignata, & constituta taxauit, declarauit, & respectiue reduxit ad valorem scuto um mille capitalis nō exceden. pro quopiam Clerico graduato, aut qualificato secundum æstimationem in ultimo æstimo compilato de mandato Illustrissimi, & Reuerendissimi D. Nigroni tunc Visitatoris Apostolici: ad scut. verò octingenta non exceden., & calculan. vt supra pro quolibet inferioris gradus; arbitrio tamen D. S. Illustrissimæ, eiusquē Successoribus reseruat. Et ita ad effectum dumtaxat in eisdem literis contentum, & non aliàs dixit, decreuit, taxauit, declarauit, & reduxit, omni &c.

LAVRENTIVS CYBO IVDEX DELEGATVS,
ac Episcopus Ælinus.

Thomas Matoffus Cancellarius.

LETTERA DELLA S. CONGREGATIONE

De Vescoui, e Regolari soprali Predicatori.

Illustre, e Molto Reuerendo Monsignore come Fratello.

LA Santità di Nostro Signore hà inteso, come alcuni Predicatori non esercitano l'offitio loro con quello spirito di pietà, e col decoro, che si deue ad vn ministerio così sacrosanto; ma che piuttosto pascono l'intelletto degli Vditori con vane inutili curiosità; ò lo dilettano con descriptioni, paradosfi, concetti, & esaggerationi improprie, & imprudenti.

dentì. E che in oltre allettano il Popolo con facerie, e leggerezze tali, che la predicatione Euangelica non solamente si rende infruttuosa; ma ancora contemptibile. Che però desiderando Sua Beatitudine con Apostolico zelo, che la parola di Dio a gloria di Sua Diuina Maestà, & a beneficio dell' Anime produca il frutto centesimo; hà comandato con Lettera circolare a gli Ordinarij, esser mente di Sua Santità, ch'essi nel dare la benedittione, ò concedere la licenza a' Predicatori delle loro Diocesi tanto Secolari, quanto Regolari; debbano con priuata, ma seria esortatione auuertirli, e comminando loro graui conuenienti pene ammonirli, che onninamente si astengano dalli sopradetti abusi. Ma che nelle Prediche tanto circa la sostanza, ò materia, quanto circa lo stile, & attione debbano con zelo, e feruore valersi di quelle forme, che siano più conferenti, e più efficaci per eccitare nell' Anime l'amore, & il timore del Sig. Iddio, la memoria de' Nouissimi, l'auersione, ò l'odio verso i peccati; per la moltitudine de' quali nel tempo hodierno ci s'ouersa con imminenti calamità il flagello della Giustitia Diuina. In esecutione de' comandamenti di Nostro Signore significo tutto ciò a V. S. dalla cui diligenza si attenderà auuiso dell'esecutione. Et Iddio la prosperi. Roma 21. Decembre 1672.

Di V. S.

Come Fratello

FRANC. MAR. CARD. BRANCACCI.

C. de V. A. d'Ater.

IESI, AL VESCOVO.

LITTE.

Concilij super Concionatoribus.

REV. Domine cū Fr. A pluribus Christiani Orbis Prouincijs graues frequentesq. Romam atq; ad ipsam S. Sedem aduentant seu delationes, seu querelæ aduersus præsentem Prædicationis vsum tamquam a primæuo Apostolorum instituto prorsus aberrantem. Ac quidem cū Verbum Dei, quod Apostolo teste omnino esse debet sanum ac salutare, multiplici lue per plures ex ipsis Euangelij Præconibus reddatur infectum, meritò Sanctiss. D. N. Decretit, contagionem istam Vniuerso Gregi tam exitiosam, longeq; patentem omni Apostolicæ auctoritatis conatu prorsus excindere. Nam quæ pestis esse, aut excogitari violentior ea potest, quæ cibos ipsos ad vitæ præsidium institutos, ipsasq; medicinas pro morbis depellendis inuentas, in mortis instrumenta, & præsentissima venena conuerterit? Verbum profectò Dei panis est ille vitæ, & intellectus, quo cibari, & aqua simul salutaris, qua potari Fidelium animas ab ipsis Religionis Christianæ incunabulis Redemptor noster edocuit. At verò si sal, quod pro Dei verbo a Sanctis accipitur, per futes conciones euanuerit; in quo putrescentia mortalium vitia condientur? Quinimò si sal idem, quod Prædicationes apertè significat, per eloquentiam planè

stultam infatuatum fuerit; re vera non ultra valebit; nisi ut conculcetur, & utinam iam non conculcetur ab hominibus! Quæ enim ministerio tam sacro maiestas, qui decor, quæ sanctitas, quæ utilitas inest; quando plurimi (ut Paulus clamat) Verbum Dei adulterantes, aut iocis, tamquam Histriones, aut conuersi ad fabulas uti Poetæ, Auditores sibi prurientes auribus coaceruant, aut inanis facundiæ lenocinio, & calamistrato ac meretricio planè stylo prædicationem fœdè corrumpunt? Mandat ergo Sanctitas Sua, zelo verè apostolico accensa, ut omnes Primates, Archiepiscopi, Episcopi, cæterarumq; Ecclesiarum Præsides, quorum præcipuum munus est verbum Dei administrare, Gregemquè pascere; tantis corruptelis occurrant, easquè Concionatoribus opportunè ob oculos ponant, ut fugiant a facie tot pestium potius quàm Colubrorum. Et præsertim vniuersi intelligant, quod per Ieremiam Deus illis indixit: *Propheta, qui habet sermonem meum, loquatur sermonem meum verè. Quid paleis ad triticum? Numquid non verba mea sunt quasi ignis, dicit Dominus, & quasi malleus conterens petras?* videlicet oportere Conciones non paleis refertas esse ad vanitatem; sed igne veritatis succensas. Porro sciant, non leuem esse culpam, sed grande piaculum, grauissimamquè poena mulctandi, ubi per scurrilitatem verbum Dei velut in Scenam adducunt, atque Auditoribus deridendum traduxerint. Prætereà neque per quæstiones curiosas, ac

paradoxata vana ita supra caput Populorum affur-
gant, vt verè querantur, *Paruuli petierunt panem, &
non erat qui frangeret eis.* Similiter neque per illece-
bras inanium verborum res non minùs vanas obtru-
dant, & per ostentationem memoriæ, atque pronun-
ciationis præcipitantiam quasi præstigijs Auditorum
animos auresquè ludificent. Quamobrem Antisti-
tes per se, si tempus vacauerit, tum in Cathedrali-
bus, tum in alijs Ecclesijs seriò animaduertant, & in
Diocesi Vicarijs Foraneis, alijsq; Ministris, probisq;
viris, a quibus ea super re relationes exigant, vigi-
lantiam demandent. Ac si Concionatores normam
huiusmodi transgressos compererint, eos a prædi-
cationis munere ad tempus bene visum suspendant,
aliaue ratione pro modo culpæ plectere curent, sub-
rogando interim alios, qui salutari modo Populo
ostendant vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas
sectari oporteat, vt pœnam æternam euadere, & æ-
lestem gloriam valeant consequi. A. igitur Tua in Ci-
uitate ac Diocesi eius Curæ credita Sanctiss. D. N.
iussibus proprioq; muneri satisfacere neutiquam ne-
gligat, eiquè omnia prospera precamur a Domino.
Romæ 6. Iulij 1680.

A. T.

Vñ Frater

F. CARD. COLUMNNA

Gratis tantùm quò ad litteram

S. Archiep. Brancaccius Episc. Viterbien.

Decre-

AE S I N A.

Sacra Rituum Congregatio declarauit, per Eminentissimum Ordinarium cogi, & compelli posse omnes Ciuitatis Aesij Regulares, atque omnibus iuris remedijs, ac etiam sub censuris ad obseruantiam infrascriptarum ordinationum in Funeralibus per ipsum Eminentissimum factarum, quacumque consuetudine, & prætenso priuilegio in contrarium non obstantibus.

1 Quòd ipsi Regulares non possint, neque debeant deferre propriam Crucem, quando Corpora ad Ecclesiam Parochialem, vel aliò extra eorum Ecclesiam deferuntur, aut Capitulum Ecclesiæ Cathedralis interuenit.

2 Quòd teneantur accedere ad Ecclesiam Cathedralē, seu Parochialem, non autem expectare per viam, aut recto tramite ire ad Domum Defuncti.

3 Quòd non possint leuare Corpora Defunctorum in eorum Ecclesijs sepeliendorum, Parocho irrequisito, & non expectato. Hac die 31. Iulij 1665.

M. EPISC. SABINENS. CARD. GINETTVS.

Loco ✕ Sigilli

Bernardinus Casalius S. Rit. Congr. Secret.

G g 2

Aesi-

CUm aliàs Sacra Rituum Congregatio in Æsinā sub die 31. Julij 1665. declarauerit, Regulares omnes Ciuitatis pro associandis Cadaueribus Defunctorum teneri accedere ad Ecclesiam Cathedralē, siue Parochialem;

Pro parte Capituli eiusdem Cathedralis supplicatum fuit pro declaratione aliorum infracriptorum dubiorum.

1 An idem Regulares teneantur accedere ad Ecclesiam Cathedralē ad leuandum Capitulum pro associando Cadauere Defuncti sepeliendi etiam in Ecclesia Regularium, licet Defunctus non sit de Parochia Cathedralis.

2 An Plebanus Sancti Petri, seu Curatus Sancti Nicolai dictæ Ciuitatis pro associando Cadauere sui proprii Parochiani defuncti, in alia tamen Ecclesia etiam Regularium sepeliendi, teneatur pariter accedere ad Ecclesiam Cathedralē, quando interuenit Capitulum eiusdem, & idem seruandum sit, si prædictum Cadauer per modum depositi existat in sua propria Ecclesia Parochiali, vel in alia sita intus, vel extra dictam Parochialem.

3 An dicti Curati teneantur accedere ad dictam Cathedralē, quando Capitulum interuenit, si præfatum Cadauer sit sepeliendum in aliqua ex dictis Parochialibus Sancti Petri, & Sancti Nicolai.

Qui-

Quibus omnibus eadem S. Congregatio affirmati-
uè respondit, ex declaratione in similibus facta pro-
ponente Eminentissimo Brancaccio in Nicien. die
9. Augusti præteriti, quando Capitulum Cathedra-
lis capitulariter interuenit, & ab ipsa incipiendū
esse Processionem in præfatis omnibus casibus. Hac
die 24. Ianuarii 1671.

M. EPISC. PORTVENS. CARD. GINETTVS.

Loco ✚ Sigilli

Bernardinus Casalini S. Rit. Congr. Secret.

DECRETO DELLA S. CONGREGAT. DE' VESCOVI

Sopra le Conuerse.

EMINENTISS. E REVEREN. SIGNORI.

IL Vescouo di Iesi considerando il seruitio, che risulterebbe
a' Monisteri di S. Anna, e di S. Chiara di detta Città,
quando prima d'ammetterfi le Monache Conuerse all'habito
regolare, si potessero tenere Secolari per qualche tempo nella
Clausura, a fine di far proua delle loro habilità per licentiar-
le, quando non l'hauessero a sufficienza per non tenerle inutili
nel seruitio de' Monisteri, e con mala sodisfattione delle Mo-
nache Corali tutta la loro vita, come è successo più volte
lorap-

lorappresentariuerentemente all' EE.VV per ricouerne benignamente la licenza nella forma, che parerà più propria alla somma prudenza dell' EE.VV. Quas Deus &c.

S Acra Congregatio Eminentissimorum S. R. E. Cardinalium negotijs, & consultationibus Episcoporum, & Regularium præposita, attentis narratis, benignè indulgit, vt præfatæ Puellæ ad habitum Conuersarum admittendæ per tres menses tantùm in Monasterijs in habitu Seculari ad effectum ipsarum habilitatem explorandi retineri possint. Non obstante &c. Romæ 15. Februarij 1675.

GASPAR CARD. CARPINEVS.

A. ARCHIEP. LVCENSIS SECR.

De Suspensionibus quæ ipso iure contrahuntur, quas refert F. Eligius Bassæus in Florib. Theolog. pract.

Tom. 2. in verbo Suspendio IV.

Contra Clericos.

R Ecipientes ordines ab eo, qui renunciavit Episcopatu.

2 Recipientes ab alieno sinè licentia proprij.

3 Recipientes a proprio in aliena diocesi sinè licentia.

4 Re-

4 Recipientes ab excommunicato, vel suspens-
so denunciato.

5 Recipientes ante legitimam ætatem.

6 Recipientes extra tēpora sine dispensatione.

7 Recipientes non seruatis interstitijs.

8 Contra Clericos ordinatos ficto titulo.

9 Contra promotos per saltum.

10 Contra Clericos recipientes ordines sacros
post matrimonium ratum etiam non consummatum.

11 Clericos recipientes ordines si sint excom-
municati, vel suspensi, vel interdicti.

12 Si cum literis Capituli sede vacante intra an-
num.

13 Vtentes ordine in loco interdicto præter mo-
dum iure concessum.

14 Celebrantes coram excommunicato, vel in-
terdicto.

15 Tradentes sepulturæ publicos vsurarios.

16 Contra Parochos iungentes Sponfos alterius
Parochiæ sinè licentia.

17 Parochos non prohibentes matrimonia clan-
destina, vel contra interdictum Ecclesiæ.

18 Abutentes vestibis contra iuris statuta.

19 Alienis debitis grauantes Ecclesias sibi com-
missas.

20 Occupantes bona Prælati defuncti.

21 Electores Episcoporum, non præsentantes
electionem Electo intra octo dies.

22 Com-

22 Compromissarios eligentes indignum.

23 Eligentes indignum ad Episcopatum, vel Curatum.

24 Postulantes in Prælatum Cathedralis eos, qui prohibentur.

25 Consentientes electioni per abusum secularis potestatis.

26 Inferiores Episcopis non seruantes in visitatione constitutionem Innocentij IV.

27 Conferentes beneficia eorum, qui seruiunt in Curia, vel eadem recipientes.

28 Facientes in iudicio per sordes aliquid contra iustitiam & conscientiam in grauamen partis.

29 Conseruatores se intromittentes in alijs, quã de manifestis iniurijs.

30 Occupantes bona, census &c. Ecclesię, Beneficij, vel Pij Loci.

31 Publicos peccatores.

32 Publicos Concubenarios.

33 Sodomiam exercentes.

34 Simoniacos.

35 Iurantes de tenendo schismate.

36 Prouocantes ad duellum, vel acceptantes.

37 Raptores, vel prębentes auxilium &c. raptui.

38 Disputantes de Conceptione SS. Virginis.

1 C. 1. de ord. ab Episc. qui renunc. Episcopatu.

2 Pius II. Cum ex sacrorum 6.

3 C. Epi-

- 3 C. Episcoporum 9. quest. 2.
- 4 C. 1. & 3. De Schism.
- 5 Pius II. Cùm ex sacrorum 6.
- 6 Pius II. ibid.
- 7 C. Dilectus c. Literas De temp. ordin.
- 8 C. Neminem, cap. Sanctorum, d. 70.
- 9 Conc. Trid. sess. 23. cap. 14.
- 10 Extrauag. antiquæ, De voto.
- 11 C. Cum illorum, de sent. excommun.
- 12 Conc. Trid. sess. 7. cap. 10. de reform.
- 13 C. 18., Qui: De sententia excom. in 6.
- 14 C. Episcoporum, De priuileg. in 6.
- 15 C. Quia in omnibus, De vsuris.
- 16 Trid. sess. 24. c. 1. de reform. matrim.
- 17 C. Cùm inhibitio De clandest. despon.
- 18 Clem. 2. De vita, & honest. cler.
- 19 C. 2. De solut.
- 20 C. Quia sepe De elect. in 6.
- 21 C. Cupientes, De elect. in 6.
- 22 C. Si compromissar. De elect. in 6.
- 23 C. Cùm in cunctis, §. fin. de elect.
- 24 C. Cùm in cunctis, de elect.
- 25 C. Quisquis, de elect.
- 26 C. Exigit, de censib. in 6.
- 27 Extrau. 3. de priuileg.
- 28 C. 1. De sent. & re iud. in 6.
- 29 C. vltimo, De offic. deleg. in 6.
- 30 Conc. Trid. sess. 22. cap. 11. de reform.

- 31 C. vltim. De temp. ord. *Modicis istæ non sunt in usu.*
 34 Extrauag. Pauli 2. de Simonia.
 35 C. 1. De Schismate.
 36 C. 1. De cler. de pugnans. in duello.
 37 Conc. Trid. Sess. 24. cap. 8. de reform.
 38 Pius V. Super specula Paul. V. Regis pacifici
 Greg. XV. apud Bonac. de Susp. d. 3. p. 5. §. 1. n. 37.
 Addit Bassæus, loc. c. num. 6. *Solere Episcopos sibi
 reseruare omnes Suspensiones Iuris*, sicut & Nos re-
 seruamus.
-

PROPOSITIONES DAMNATÆ
 AB ALEX. VII.

- 1 **H**omo nullo vnquam vitæ suæ tempore tene-
 tur elicere actum fidei, spei, & charitatis
 ex vi præceptorum diuinorum ad eas virtutes perti-
 nentium.
 2 Vir equestris ad duellum prouocatus potest
 illud acceptare, ne timiditatis notam apud alios in-
 currat.
 3 Sententia asserens, Bullam Coenæ solùm pro-
 hibere absolutionem hæresis, & aliorum criminum,
 quando publica sunt, & id non derogare facultati
 Tridentini, in qua de occultis criminibus sermo est,
 anno 1629. 18. Iulij in Concistorio Sacre Congre-
 gatio-

gationis Eminentiss. Cardinaliū visa, & tolerata est.

4 Prelati Regulares possunt in foro conscientie absolvere quoscumque Seculares ab heresi occulta, & ab excommunicatione propter eam incurra.

5 Quamvis evidenter tibi constet, Petrum esse hereticum, non teneris denunciare, si probare non possis.

6 Confessarius, qui in sacramentali Confessione tribuit Pœnitenti chartam postea legendam, in qua ad venerem incitat, non censetur sollicitasse in Confessione, ac proindè non est denunciandus.

7 Modus evadendi obligationem denunciandę sollicitationis est, si Sollicitatus confiteatur cum Sollicitante, hic potest ipsum absolvere absque onere denunciandi.

8 Duplicatum stipendium potest Sacerdos pro eadem Missa licitè accipere, applicando petenti partem etiam specialissimam fructus ipsimet Celebranti correspondentem, idquè post Decretū Urbani VIII.

9 Post Decretum Urbani potest Sacerdos, cui Missę celebrandę traduntur, per alium satisfacere, collato illi minori stipendio, alia parte stipendij sibi retenta.

10 Non est contra iustitiam pro pluribus sacrificijs stipendium accipere, & sacrificium vnum offerre; neque etiam est contra fidelitatem, etiamsi promittam promissione etiam iuramento firmata danti stipendium, quòd pro nullo alio offeram.

11 Peccatâ in Confessione omiffa, feu oblita ob
inftans periculum vitę, aut ob aliam caufam non te-
nemur in fequenti confessione exprimere.

12 Mendicanres poffunt abfoluere a cafibus Epi-
fcopis referuatis, non obtenta ad id Epifcoporum
facultate.

13 Satisfacit præcepto annuę Confessionis, qui
confitetur Regulari Epifcopo præfentato, fed ab eo
iniuftè reprobat.

14 Qui facit confessionem voluntariè nullam fa-
tisfacit præcepto Ecclefie.

15 Pœnitens propria auctoritate fubftituere fibi
aliud poteft, qui loco ipfius pœnitentiam adimpleat.

16 Qui Beneficium curatum habent, poffunt fibi
eligere in Confeflarium fimplicem Sacerdotem non
approbatum ab Ordinario.

17 Eft licitum Religiofo, vel Clerico Calumnia-
torem grauia crimina de fe, vel de fua Religione fpar-
gere minantem, occidere, quando alius modus de-
fendendi non fuppetit; vtî fuppetere non videtur, fi
calumniator fit paratus, vel ipfi Religiofo, vel eius
Religioni publicè, & coram grauiffimis Viris prædi-
ctâ impingere, nifi occidatur.

18 Licet interficere falſum Accuſatorem, falſos
Teſtes, ac etiam Iudicem, a quo iniqua certò immi-
net ſententia, ſi alia via non poteſt Innocens dam-
num euitare.

19 Non peccat Maritus occidens propria aucto-
rita-

ritate vxorem in adulterio deprehensam.

20 Restitutio a B. Pio V. imposita Beneficiatis non recitantibus, non debetur in conscientia ante sententiam declaratoriam Iudicis, eo quod sit poena.

21 Habens Cappellaniam collatiuam, aut quoduis aliud Beneficium ecclesiasticum, si studio litterarum vacet, satisfacit suæ obligationi, si Officium per alium recitet.

22 Non est contra iustitiam Beneficia ecclesiastica non conferre gratis, quia Collator conferens illa Beneficia ecclesiastica, pecunia interueniente, non exigit illam pro collatione Beneficij; sed veluti pro emolumento temporali, quod tibi conferre non tenebatur.

23 Frangens ieiunium Ecclesiæ, ad quod tenetur, non peccat mortaliter, nisi ex contemptu, vel inobedientia hoc faciat, puta, quia non vult se subijcere præcepto.

24 Mollities, sodomia, & bestialitas sunt peccata eiusdem speciei infimæ; ideoquæ sufficit dicere in Confessione, se procurasse pollutionem.

25 Qui habuit copulam cum soluta, satisfacit Confessionis præcepto, dicens; Commisi cum soluta graue peccatum contra castitatem, non explicando copulam.

26 Quando Litigantes habent pro se opiniones æquæ probabiles, potest Iudex pecuniam accipere pro ferenda sententia in fauorem vnius præ alio.

27 Si

27 Si liber sit alicuius iunioris, & moderni, debet opinio censerī probabilis, dūmodo nō cōstet, reiectam esse a Sede Apostolica tanquam improbabile.

28 Populus non peccat, etiamsi absque vlla causa non recipiat legem a Principe promulgatam.

29 In die ieiunij, qui sepius quid comedit, & si notabilem quantitatem in fine commederit, nō frangit ieiunium.

30 Omnes Officiales, qui in Republica corporaliter laborant, sunt excusati ab obligatione ieiunij, nec debent se certificare, an labor sit compatibilis cum ieiunio.

31 Excusantur absolutè a præcepto ieiunij omnes illi, qui iter agunt equitando, vtcumque iter agant, etiamsi iter necessarium non sit, & etiam si iter vnius diei conficiant.

32 Non est euidens, quòd consuetudo non comedendi oua, & lacticia in Quadragesima obliget.

33 Restitutio fructuum ob omissionem Horarum suppleri potest per quascumque elemosynas, quas antea Beneficiarius de fructibus sui beneficij fecerit.

34 In die Palmarum recitans officium Paschale satisfacit præcepto.

35 Vnico Officio potest quis satisfacere duplici præcepto pro die præfenti, & crastino.

36 Regulares possunt in foro conscientiae vti priuilegijs suis, quæ sunt expressè reuocata per Concilium Tridentinum.

37 Indulgentiæ concessæ Regularibus, & reuocata a Paulo V. hodie sunt reuadata.

38 Mandatum Tridentini, factum Sacerdoti sacrificanti ex necessitate cum peccato mortali, confitendi quamprimùm; est consiliũ, non præceptum.

39 Illa particula *quamprimùm* intelligitur, cùm Sacerdos suo tempore confitebitur.

40 Est probabilis opinio, quæ dicit, esse veniale osculum habitum ob delectationem carnalem, & sensibilem, quæ ex osculo oritur, secluso periculo consensu vltioris, & pollutionis.

41 Non est obligandus Concubinarium ad eiiciendam Concubinam, si hæc nimis utilis esset ad oblectamentum Concubinarij, vulgò *regalo*; dum deficiente illo, nimis ægrè ageret vitam, & aliæ epulæ & radio magno Concubinarium afficerent, & alia Formula nimis difficilè inueniretur.

42 Licitum est mutuanti, aliquid vltra sortem exigere, si se obliget ad non repetendam sortem vsque ad certum tempus.

43 Annuum legatum pro Anima relictum non durat plùs quàm per decem annos.

44 Quoad forum conscientie reo correcto, eiusquè contumacia cessante, cessant censuræ.

45 Libri prohibiti, donec expurgentur, possunt retineri, vsque dum adhibita diligentia corrigantur.

A SS. D. N. INNOCENTIO XI.

I Non est illicitum in Sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore Sacramenti, relicta tutiore; nisi id vetet lex, consuetudo, aut periculum grauis damni incurrendi. Hinc sententia probabili tantum vtendum non est in collatione Baptismi, Ordinis Sacerdotalis, aut Episcopalis.

2 Probabiliter existimo, Iudicem posse iudicare iuxta opinionem etiam minus probabilem.

3 Generatim dum probabilitate siue intrinseca, siue extrinseca quantumuis tenui, modò a probabilitatis finibus non exeatur, confisi aliquid agimus, semper prudenter agimus.

4 Ab infidelitate excusabitur Infidelis non credens ductus opinione minus probabili.

5 An peccet mortaliter, qui actum dilectionis Dei semel tantum in vita eliceret, condemnare non audemus.

6 Probabile est, ne singulis quidem rigorosè quinquennijs per se obligare præceptum charitatis erga Deum.

7 Tunc solum obligat, quando tenemur iustificari, & non habemus aliam viam, qua iustificari possimus.

8 Comedere, & bibere vsque ad satietatem ob solam voluptatem non est peccatum, modò non obfit valetudini: quia licitè potest appetitus naturalis suis actibus frui.

9 Opus coniugij ob solam voluptatem exercitum omni penitus caret culpa, ac defectu veniali.

10 Non tenemur Proximum diligere actu interno, & formali.

11 Præcepto Proximum diligendi satisfacere possumus per solos actus externos.

12 Vix in Secularibus inuenies, etiam in Regibus superfluum statui. Et ita vix aliquis tenetur ad eleemosynam, quando tenetur tantum ex superfluo statui.

13 Si cum debita moderatione facias, potes absque peccato mortali de vita alicuius tristari, & de illius morte naturali gaudere, illam inefficaci affectu petere, & desiderare, non quidem ex displicentia Personæ, sed ob aliquod temporale emolumentum.

14 Licitum est absoluto desiderio cupere mortem Patris, non quidem, vt malum Patris, sed vt bonum cupientis: quia nimirum ei obuentura est pinguis hereditas.

15 Licitum est Filio gaudere de parricidio Parentis a se in ebrietate perpetrato, propter ingentes diuitias indè ex hereditate consecutas.

16 Fides non censetur cadere sub præceptum speciale, & secundum se.

17 Satis est, actum fidei semel in vita elicere.

18 Si a potestate publica quis interrogetur, fidem ingenuè confiteri, vt Deo, & fidei gloriosum consulo; tacere, vt peccaminosum per se non damno.

19 Voluntas non potest efficere, vt assensus fidei in seipso sit magis firmus, quàm mereatur pondus rationum ad assensum impellentium.

20 Hinc potest quis prudenter repudiare assensum, quem habebat supernaturalem.

21 Assensus fidei supernaturalis, & utilis ad salutem stat cùm notitia solùm probabili reuelationis; immò cum formidine, qua quis formidet, ne non sit locutus Deus.

22 Non nisi fides vnus Dei necessaria videtur necessitate mediij, non autem explicita *Remuneratoris*.

23 Fides latè dicta ex testimonio Creaturarum, similiue motiuo ad iustificationem sufficit.

24 Vocare Deum in testem mendacij leuis, non est tanta irreuerentia, propter quam velit, aut possit damnare hominem.

25 Cum causa licitum est iurare sinè animo iurandi, siue res sit leuis, siue grauis.

26 Si quis vel solus, vel coram alijs, siue interrogatus, siue propria sponte, siue recreationis causa, siue quocumque alio fine iuret, se non fecisse aliquid, quod re verà fecit, intelligendo intra se aliquid aliud, quod non fecit, vel aliam viam ab ea, in qua fecit, vel quoduis aliud additum verum; re vera non mentitur, nec est periurus.

27 Cau-

27 *Causa iusta utendi his amphibologijs est, quoties id necessarium, aut utile est ad salutem corporis, honorem, res familiares tuendas, vel ad quemlibet alium virtutis actum, ita ut veritatis occultatio censeatur tunc expediens, & studiosa.*

28 *Qui mediante commendatione, vel munere ad Magistratum, vel Officium publicum promotus est, poterit cum restrictione mentali præstare iuramentum, quod de mandato Regis a similibus solet exigi, non habito respectu ad intentionem Exigentis: quia non tenetur fateri crimen occultum.*

29 *Vrgens metus grauis est causa iusta Sacramentorum administrationem simulandi.*

30 *Fas est Viro honorato occidere Inuasorem, qui nititur calumniam inferre, si aliter hæc ignominia vitari nequit: idem quoque dicendum, si quis impingat alapam, vel fuste percutiat, & post impactam alapam, vel ictum fustis fugiat.*

31 *Regulariter occidere possum furem pro conservatione vnius aurei.*

32 *Non solum licitum est defendere defensione occisiua, quæ actu possidemus; sed etiam ad quæ ius inchoatum habemus, & quæ nos possessuros speramus.*

33 *Licitum est tam heredi, quam legatario contra iniuste impediens, ne vel hereditas adeatur, vel legata solvantur, se taliter defendere, sicut & ius habenti in cathedram, vel præbendam contra*

eorum possessionem iniuste Impedientem?

34 Licet procurare abortum ante animationem foetus, ne Puella deprehensa grauida occidatur, aut infametur.

35 Videtur probabile, omnem foetum, quamdiu in utero est, carere anima rationali, & tunc primum incipere eandem habere, cum paritur: ac consequenter dicendum erit, in nullo abortu homicidium committi.

36 Permissum est furari non solum in extrema necessitate, sed etiam in graui.

37 Famuli, & famulae domesticae possunt occulte heris suis surripere ad compensandam operam suam, quam maiorem iudicant salario, quod recipiunt.

38 Non tenetur quis sub poena peccati mortalis restituere quod ablatum est per pauca furta, quantumcumque sit magna summa totalis.

39 Qui alium mouet, aut inducit ad inferendum graue damnum tertio, non tenetur ad restitutionem istius damni illati.

40 Contractus Mohatra licitus est, etiam respectu eiusdem Personae, & cum contractu retrouenditionis prauiè inito cum intentione lucri.

41 Cum numerata pecunia pretiosior sit numeranda, & nullus sit, qui non maioris faciat pecuniam praesentem, quam futuram; potest Creditor aliquid ultra sortem a Mutuatario exigere, & eo titulo ab usura excusari.

42 Vsu-

42 Vſura non eſt, dum vltra fortem aliquid exigitur tamquam ex beneuolentia, & gratitudine debitum; ſed ſolùm, ſi exigatur tamquam ex iuſtitia debitum.

43 Quidni non niſi veniale ſit detrahentis auctoritatem magnam ſibi noxiam falſo crimine elidere?

44 Probabile eſt non peccare mortaliter, qui imponit falſum crimen alicui, vt ſuam iuſtitiam, & honorem defendat. Et ſi hoc non ſit probabile; vix vlla erit opinio probabilis in Theologia.

45 Dare temporale pro ſpiritali non eſt ſimonia, quando temporale non datur tamquam pretium, ſed dumtaxat tamquam motium conferendi, vel efficiendi ſpirituale; vel etiam quando temporale ſit ſolùm gratuita compensatio pro ſpiritali, aut e contra.

46 Et id quoquè locum habet, etiam ſi temporale ſit principale motium dandi ſpirituale; immo etiam ſi ſit finis ipſius rei ſpiritualis, ſic vt illud pluris æſtimetur, quàm res ſpiritualis.

47 Cùm dixit Concilium Tridentinum, eos alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, qui niſi quos digniores, & Eccleſiæ magis vtilis, ipſi iudicauerint, ad Eccleſias promouent; Concilium vel primò videtur per hoc *digniores* non aliud ſignificare velle, niſi dignitatem eligendorum, ſumpto comparatiuo pro poſitiuo: vel ſecundò locutione mirè ſua propria ponit *digniores*, vt excludat indignos, non

verò dignos: vel tandem loquitur tertio, quando fit concursus.

48 Tam clarum videtur, fornicationem secundum se nullam inuoluere malitiam, & solum esse malam, quia interdicta; vt contrarium omnino rationi dissonum videatur.

49 Mollities iure naturæ prohibita non est: unde, si Deus eam non interdixisset, sæpè esset bona, & aliquando obligatoria sub mortali.

50 Copula cum coniugata, consentiente marito, non est adulterium; adeoque sufficit in confessione dicere, se esse fornicatum.

51 Famulus, qui submissis humeris scienter adiuvat Herum suum ascendere per fenestras ad stuprandum Virginem, & multoties eidem subseruit deferendo scalam, aperiendo ianuam, aut quid simili cooperando; non peccat mortaliter, si id faciat metu notabilis detrimenti, puta, ne a Domino male tractetur, ne toruis oculis aspiciatur, ne domo expellatur.

52 Præceptum seruandi festa non obligat sub mortali, seposito scandalo, si absit contemptus.

53 Satisfacit præcepto Ecclesiæ de audiendo Sacro, qui duas eius partes, immo quatuor simul a diuersis Celebrantibus audit.

54 Qui non potest recitare Matutinum, & Laudes, potest autem reliquas Horas, ad nihil tenetur: quia maior pars trahit ad se minorem.

55 Præcepto Communionis annuæ satisfit per sacrilegam Domini manducationem.

56 Frequens Confessio, & Communio etiam in his, qui gentiliter viuunt; est nota prædestinationis.

57 Probabile est, sufficere attritionem naturalem modò honestam.

58 Non tenetur Confessario interroganti fateri peccati alicuius consuetudinem.

59 Licet sacramentaliter absoluerè dimidiatè tantùm confessos ratione magni concursus Pœnitentium, qualis v. g. potest contingere in die magnæ alicuius Festiuitatis, aut Indulgentiæ.

60 Pœnitenti habenti consuetudinem peccandi contra legem Dei, Naturæ, aut Ecclesiæ, etsi emendationis spes nulla appareat, nec est neganda, nec differenda absolutio, dummodò ore proferat, se dolere, & proponere emendationem.

61 Potest aliquando absolui, qui in proxima occasione peccandi versatur, quam potest, & non vult omittere; quinimmo directè, & ex proposito eam quærit, aut ei se ingerit.

62 Proxima occasio peccandi non est fugienda, quando causa aliqua utilis, aut honesta non fugiendi occurrit.

63 Licitum est quærere directè occasionem proximam peccandi pro bono spiritali, vel temporali nostro, vel Proximi.

64 Absolutionis capax est homo ; quantumvis labore ignorantia mysteriorum Fidei , & etiamsi per negligentiam etiam culpabilem nesciat Mysterium Sanctissimæ Trinitatis , & Incarnationis Domini Nostri IESV Christi.

65 Sufficit, illa Mysteria semel credidisse.

SS. D. N. Statuit, & decrevit prædictas propositiones ;
& unamquamque ipsarum , sicut iacent , ut minimum
tamquam scandalosas , & in praxi perniciosas , esse
damnandas , & prohibendas , sicuti eas damnat, & pro-
hibet.

F I N I S